

**PUOLUSTUSHALLINNON RAKENNUSLAITOKSEN TILINPÄÄTÖS
VUODELTA 2020**

8.2.2021

SISÄLLYSLUETTELO

1. Toimintakertomus	6
1.1 Johtajan katsaus.....	6
1.2 Tuloksellisuus	10
1.3 Vaikuttavuus	12
1.4 Toiminnallinen tehokkuus.....	17
1.4.1 Toiminnan taloudellisuus.....	17
1.4.2 Toiminnan tuottavuus	31
1.4.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	35
1.5 Tuotokset ja laadunhallinta	37
1.5.1 Suoritteiden määrät	37
1.5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden laatu.....	50
1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	59
1.7 Tilinpäätösanalyysi	62
1.7.1 Rahoituksen rakenne.....	62
1.7.2 Talousarvion toteutuminen	62
1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma	63
1.7.4 Tase.....	63
1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	64
1.9 Arviointien tulokset.....	65
1.10 Yhteenvedo havaituista väärinkäytöksistä	65
2. Talousarvion toteumalaskelma	66
3. Tuotto- ja kululaskelma	68
4. Tase.....	69
5. Liitetiedot	71
6. Allekirjoitus	75

VISIO

Tuotamme parasta kiinteistöalan valmiutta

Rakennuslaitos toimii puolustushallinnon ja muiden sidosryhmien asiantuntijaorganisaationa:

- Kiinteä osa Puolustusvoimien valmius- ja turvallisuusjärjestelmää
- Suorituskyky perustuu erityisasiantuntijuuteen ja omaan palvelutuotantoon strategisesti tärkeissä kohteissa
- Suorituskyvyllä varmistetaan strategisten kohteiden toiminnan jatkuvuus ja toimintavarmuus
- Henkilöstön osaaminen on muuttuvien turvallisuustilanteiden edellyttämällä huipputasolla
- Markkinoiden palvelut on sidottu sotilaalliseen maanpuolustukseen jo normaaliolojen aikana
- Toiminta on taloudellista, tehokasta ja laadullisesti korkeatasoista
- Kiinteistötiedonhallinta on tehokasta ja tarjoaa ajantasaisen tilannekuvan tilahallinnasta

YLIVOIMATEKIJÄT

Sotilaallisen maanpuolustuksen tarpeiden tunteminen

Rakennuslaitos tuntee puolustuskiinteistöt ja niiden erityisvaatimukset. Erityisvaatimukset perustuvat Puolustusvoimien organisaation ja toiminnan sekä sodankäyntitapojen, aseteknologian ja sotilaallisen toiminnan ympäristövaatimusten kehittymiseen ja muutoksiin.

Puolustuskiinteistöihin soveltuvat palvelut ja erityisosaaminen

Puolustushallinnon rakennuslaitos järjestää Puolustusvoimille yhdenmukaista toimintamallia noudattaen taloudellisesti ja toiminnallisesti optimoidut palvelut markkinoilta tai omana tuotantona. Markkinoiden kiinteistöpalvelut on integroitu maanpuolustukseen jo normaaliolojen aikana Rakennuslaitoksen laajan verkottumisen avulla. Omalla palvelutuotannolla ja erityisosaamisella varmistetaan valmiuden ja turvallisuuden edellyttämä osaaminen ja toiminnan jatkuvuus strategisesti tärkeissä kohteissa.

Valmiuden ja turvallisuuden ylläpito

Puolustushallinnon kiinteistötoimen varautumisjärjestelyt toteutetaan mahdollisimman kiinteästi normaaliolojen toimintoihin perustuen. Tämän mukaisesti Puolustushallinnon rakennuslaitos vastaa Puolustusvoimien tilojen ja rakenteiden rakennuttamisesta, ylläpidosta ja energiahuollosta myös poikkeusolojen aikana. Rakennuslaitoksella on sotataloussopimus, turvallisuussopimus ja poikkeusolojen palvelusopimus Puolustusvoimien kanssa. Valmiutta ylläpidetään vuosittaisella harjoittelulla yhteistoiminnassa Puolustusvoimien kanssa.

Elinkaariosaaminen

Puolustushallinnon rakennuslaitos tarjoaa yhdessä kiinteistönomistajien kanssa Puolustusvoimille katkeamattoman palveluketjun, jossa asiakas saa saman asiantuntijan suunnitteleman, rakennuttaman ja ylläpitämän rakennuksen. Tämä tarkoittaa, että jo suunnitteluvaiheessa Rakennuslaitos voi ottaa huomioon kiinteistönhoidon ja kunnossapidon toimenpiteet ja arvioida kiinteistön elinkaarietäällisyyden.

ARVOT

Sitoutuneisuus puolustushallinnon yhteisiin päämääriin

Rakennuslaitos ja sen koko henkilöstö on sitoutunut työhön puolustushallinnon yhteisten päämäärien hyväksi. Tuemme Puolustusvoimien suorituskyvyn kehittämistä ja ylläpitämistä sekä normaali- että poikkeusolojen aikana.

Vastuullisuus palvelutuotannossa

Rakennuslaitos vastaa palvelutuotantonsa kilpailukykyisyydestä ja tehokkuudesta. Palvelut tuotetaan Puolustusvoimien hyväksymien laatutavoitteiden mukaisesti noudattaen vastuullisen palvelutoiminnan ja ympäristövastuullisuuden periaatteita. Rakennuslaitos ja sen koko henkilöstö toimii Puolustusvoimien edun mukaisesti ja pitää kiinni lainmukaisista ja sovitusta velvoitteistaan.

Hyvän työnantajan henkilöstöpolitiikka

Tavoitteenamme on kaikille yhteinen Rakennuslaitos. Noudatamme oikeudenmukaista, tasa-arvoista ja avointa henkilöstöpolitiikkaa. Kehitämme henkilöstömme ammattitaitoa, monitaitoisuutta ja erityisosaamista jatkuvalla kouluttamisella ja työmenetelmien kehittämisellä. Kannustamme yhdessä tekemiseen.

Avoimuus toiminnassa

Rakennuslaitos on läpinäkyvä ja avoin kaikessa julkisessa toiminnassaan. Toimimme avoimesti organisaation sisällä ja suhteissamme asiakkaisiin ja sidosryhmiin.

Kehityshakuisuus palvelutoiminnassa

Seuraamme kiinteistö- ja ympäristöalan kehitystä. Panostamme tutkimukseen ja kehitykseen. Arvioimme uusien innovaatioiden soveltuvuutta puolustus- ja turvallisuusympäristöön. Kehitämme aktiivisesti toimintaamme yksilö- ja organisaatiotasolla.

1. Toimintakertomus

1.1 Johtajan katsaus

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksen laiksi Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä 17.12.2020. Puolustuskiinteistöt -hanke eteni suunnitelmien mukaisesti ja kaikki valmistelu toteutui siten, että Puolustuskiinteistöt pääsi aloittamaan toimintansa 1.1.2021.

Rakennuslaitoksen toiminta päättyi vuoden 2020 lopussa. Vuoden 2020 aikana tehty suunnittelu- ja kehittämistyö keskittyi siis uuden, Rakennuslaitoksen tehtäviä täysimääräisesti jatkavan, Puolustuskiinteistöt-liikelaitoksen perustamiseen. Puolustuskiinteistöt perustettiin Senaatti-kiinteistöjen tytärliikelaitokseksi siten, että Puolustuskiinteistöt vastaa jatkossa kaikista Rakennuslaitokselle kuuluneista tehtävistä sekä pääosin sellaisista tehtävistä, joita aiemmin on hoidettu Senaatti-kiinteistöissä Puolustusvoimille ja sen strategisille kumppaneille. Osana Senaatti-konsernia Puolustuskiinteistöt hankkii tukipalvelut ja muut yhteisiksi sovitut palvelut, jotka eivät kuulu Puolustuskiinteistöjen vastuulle, Senaatti-kiinteistöiltä. Koko Rakennuslaitoksen henkilöstö siirtyi joko Puolustuskiinteistöjen tai Senaatti-kiinteistöjen palvelukseen. Valmistelu sujui hyvässä yhteishengessä Senaatti-kiinteistöjen sekä ohjaavien ministeriöiden ja pääasiakkaan kanssa. Rakennuslaitoksen tarpeet huomioitiin valmistelussa siten, että maanpuolustuksen etu ja Puolustusvoimien tarpeet pystytään toteuttamaan uudessa rakenteessa entistä paremmin.

Vuosi oli Rakennuslaitokselle erittäin vaativa, koska Puolustusministeriön linjausten ja Puolustusvoimien asiakasohjauksen lähtökohtana oli, että Rakennuslaitoksen palvelutaso ei notkahda huolimatta työllistäneestä Puolustuskiinteistöt-valmisteluhankkeesta ja laitoksen hallinnollisen lakkauttamisen aiheuttaneesta lisäkuormasta. Kun vielä huomioidaan, että vuotta 2020 leimasi Covid-19-kriisi, joka vaikeutti mm. vuosikorjaustöiden toteuttamista ja vaikutti monelta muultakin osin laitoksen toimintaan, ei hyvään lopputulokseen pääsemistä voinut pitää itsestään selvyytenä. Rakennuslaitos pystyi näissä vaikeissa olosuhteissa viemään läpi poikkeuksellisen suuren määrän Puolustusvoimien erillistilauksia sekä Senaatti-kiinteistöjen omistajalähtöisiä pieninvestointeja, vaikka projektitilauksien vastaanottaminen päätettiin noin kuukautta normaalivuotta aiemmin. Myös rakennuttamispalveluiden liikevaihto oli tavanomaista korkeampi eli myös investointihankkeita pystyttiin tukemaan suunnitellusti. Rakennuslaitos turvasi puolustusvoimien palvelusopimuksen mukaiset palvelut katkoksitta asetettujen laadullisten tavoitteiden ja aikataulujen mukaisesti.

Rakennuslaitoksen hallinnollinen lakkauttaminen pystyttiin toteuttamaan aikataulun mukaisesti, vaikka Senaatti-konsernia ja Puolustuskiinteistöjä koskeva lainsäädäntö saatiin käsiteltyä eduskunnassa vasta huomattavasti alkuperäistä aikataulua myöhemmin. Rakennuslaitokselle oli asetettu tulostavoitteeksi kyky jatkaa toimintaa myös vuonna 2021, joten lakkauttamisen toimeenpaneminen päästiin käynnistämään vasta joulukuussa 2020. Huolellisen suunnittelun ansiosta kaikki keskeiset toimenpiteet pystyttiin kuitenkin toteuttamaan sovitun aikataulun mukaisesti.

Korona-pandemian vuoksi Rakennuslaitos tehosti vuoden aikana varautumistaan ja kykeni varmistamaan toimintansa jatkuvuuden sekä tukemaan asiakkaan koronan vastaista työtä. Yhteistyö Puolustusvoimien kanssa oli joustavaa ja töitä pystyttiin priorisoimaan siten, että epidemian edellyttämät toimet, kuten tehostettu siivous, saatiin toteutettua kohtuullisin kustannuksin vähentämällä sellaista työtä, joka ei esimerkiksi lisääntyneen etätöiden vuoksi ollut

välttämätöntä. Kiinteistöhoito- ja energiapalveluissa joitakin ulkopuolisten palveluntuottajien suorittamia huoltoja siirrettiin loppuvuoteen koronan leviämisen ehkäisemiseksi. Lakisääteiset ja tekniseen turvallisuuteen liittyvät huoltotoimenpiteet tehtiin kuitenkin ajallaan. Rakennuslaitokset työntekijät ohjeistettiin käyttämään henkilökohtaista suojavarustusta työskenneltäessä riskikohteissa. Rakennuslaitos ennakoி tulevaa ja pystyi täyttämään suojainvarastot vaikeutuneessa saatavuustilanteessa. Laitoksen henkilöstön sairauspoissaolot olivat normaalia alemmalla tasolla ja koronan välittömät vaikutukset rajoittuivat yksittäisiin karanteenitapauksiin.

Puolustusministeriö linjasi vuotta 2020 koskevien tulosneuvottelujen yhteydessä, että laajakantoisia strategisia kehittämishankkeita toteutetaan vain siltä osin kuin tuloksia voidaan hyödyntää myös Puolustuskiinteistöissä. Käytännössä tämä merkitsi sitä, että Puolustuskiinteistöjen toiminnan käynnistymisen alettua näyttää todennäköiseltä puolustusministeriön kanssa sovittiin, että tietyt yleiseen kehittämiseen tai puolustushallinnon yhteisiin toimintamalleihin liittyvät kehityshankkeet voitiin jättää toteuttamatta. Rakennuslaitos saavutti pääosin ne tulostavoitteet, jotka syksyllä 2020 edelleen katsottiin tarpeellisiksi.

Rakennuslaitoksen ylläpitovastuulla oleva huoneistoala oli 2 590 000 m² (2 610 000), josta puolustushallinnon osuus oli 2 460 000 m². Kokonaisliikevaihto vuonna 2020 oli 159,3 milj. euroa (157,1). Liikevaihto kasvoi 1,4 prosenttia. Rakennuslaitos palautti Puolustusvoimien logistiikkalaitokselle 11.1.2021 ylijäämää 2 800 000 euroa (n. 1,8 % liikevaihdosta). Näin ollen vuosi oli taloudellisesti onnistunut. Kilpailutettujen palvelujen ja hankintojen osuus kaikki kustannuslajit mukaan lukien oli 76 % (77) kokonaiskustannuksista vuonna 2019.

Rakennuslaitoksen valmiuden kehittämisessä Puolustuskiinteistöt -hanke ja koronaepidemia eivät täysimääräisesti mahdollistaneet tehtävien suunniteltua toteutusta, mutta asiakkaan edellyttämät asiat tehtiin yhdessä sovitulla tavalla. Keskeisin tehtävä oli saattaa loppuun palveluyksiköiden ja sovittujen kohteiden suunnittelutyö. Valmiuden ja varautumisen sekä turvallisuuden vaatimukset olivat keskeisessä roolissa Puolustuskiinteistöt-valmistelussa ja muodostavat yhden neljästä Puolustuskiinteistöjen strategian pilareista.

Rakennuslaitoksen TUVE-palvelut otettiin kokonaisuudessaan käyttöön maaliskuussa 2020. Lähes välittömästi jatkettiin uudella projektilla, jossa suunniteltiin TUVE-palveluiden siirto Puolustuskiinteistöille. TUVE-palveluiden myötä Rakennuslaitos ja sen seuraaja Puolustuskiinteistöt ottivat suuren loikan asiakkaan tiedon entistä laadukkaammasta turvaamisesta. Samalla yhteydenpito Puolustusvoimien kanssa helpottui. Muissa ICT-muutosprojekteissa suunniteltiin ja toteutettiin integraatiot Senaatti-kiinteistöjen ympäristöön ja turvattiin Puolustuskiinteistöjen toiminnan aloittaminen vuoden 2021 alusta.

Rakennuslaitoksen henkilötyövuosimäärä oli kertomusvuonna 683 (675). Henkilöstön keski-ikä pysyi samana eli oli 50 v 6 kk (50 v 6 kk). Samalla on todettava, että seuraavan viiden vuoden kuluessa erittäin merkittävä osa laitoksen henkilöstöstä saavuttaa eläkeiän, mikä tulee muodostamaan suuren haasteen Puolustuskiinteistöjen osaamisen ja henkilöstöresurssien turvaamisessa.

Asiakastyytyväisyyden tavoitearvot vuodelle 2020 asteikolla 1-5 olivat tilaajatytytyväisyyden osalta 3,9 ja käyttäjätutytytyväisyyden osalta 3,9. Toteutuneet indeksit olivat tilaajatytytyväisyyden osalta 3,61 ja käyttäjätutytytyväisyyden osalta 3,94. Käyttäjätutytytyväisyys on noussut kahteen edelliseen vuoteen nähden, tilaajatytytyväisyys on hieman laskenut. Parannettavaa havaittiin erityisesti rakennuttamispalveluissa ja toimialan kehittämiseksi ryhdyttiin loppuvuodesta 2020 erityistoimenpiteisiin.

Vuonna 2020 toteutettiin työtyytyväisyystutkimus. Tavoitteeksi asetettua tavoitearvo 3,5 saavutettiin. Kyselyn kokonaistulos nousi hieman edellisestä vuodesta ja oli kertomusvuonna 3,52 (3,51) asteikolla 1–5. Työtyytyväisyyden säilyminen edellisen vuoden tasolla raskaan muutosprosessin aikana viestii onnistuneesta muutosjohtamisesta. Puolustuskiinteistöt valmistelun tiedottaminen sai positiivista palautetta, vaikka monia henkilöstölle tärkeitä asioita voitiin ratkaista vasta lainsäädännön valmistuttua ja valmistelun tältä osin viivästyttyä, epävarmuus pitkittyi. Henkilöstössä oli loppuvuodesta havaittavissa kasvavaa väsymystä. Työnantaja tuki syksyn 2020 aikana henkilöstön jaksamista panostamalla työhyvinvointia parantaviin toimenpiteisiin ja etuisuuksiin.

Lämpimät kiitokset kaikille Rakennuslaitoksen asiakkaille sekä koko henkilöstölle onnistuneesta vuodesta 2020.

Matias Warsta

Toiminta-ajatus

Rakennuslaitos oli puolustushallinnon kiinteistö- ja ympäristöalan asiantuntija- ja palveluorganisaatio, joka tuki Puolustusvoimia ja sotilaallista maanpuolustusta kaikissa oloissa.

Toimiala ja tehtävät

Rakennuslaitos toimi puolustushallinnon kiinteistö- ja ympäristöalan osaamiskeskuksena, josta puolustushallinto sai tarvitsemansa kiinteistö- ja ympäristöalan asiantuntemuksen ja niihin liittyvät palvelut.

Puolustushallinnon rakennuslaitos hankki tai tuotti Puolustusvoimille pääsääntöisesti puolustuskiinteistöjen asiantuntijatehtäviin, tutkimus- ja kehitystoimintaan, tarveselvityksiin, hankesuunnitteluun, Puolustusvoimien työ- ja oppimisympäristökonseptin suunnitteluun ja toteutukseen, kiinteistöhoitoon, siivouspalveluihin, kunnossapitoon, energiahuoltoon, ympäristönsuojeluun, kriisinhallintaoperaatioiden tukikohtien suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon, tietohallintoon ja erillisiin käyttäjätoimintoihin liittyviä palveluja, joissa otettiin huomioon poikkeusolojen valmiusnäkökohdat.

Rakennuslaitos tuotti Senaatti-kiinteistöille ja muille Puolustusvoimien käytössä olevien tilojen kiinteistövarallisuuden haltijoille hankesuunnittelu-, rakennuttamis-, omistaja- ja asiantuntijapalveluja.

Organisaatio

Rakennuslaitoksen johtajana toimi Matias Warsta. Muut Rakennuslaitoksen johtoryhmän jäsenet olivat apulaisjohtaja, operatiivinen johtaja, rakennuttamisen ja suojatekniikan toimialajohtaja, ympäristöpalveluiden toimialajohtaja, valmiusjohtaja ja palveluyksikön johtajat.

Rakennuslaitoksen johtokunta 31.12.2020:

Kenraaliluutnantti evp. Kenraaliluutnantti	Paavo Kiljunen Timo Kakkola	puheenjohtaja varapuheenjohtaja 1.1.2020 lukien
Lainsäädäntöneuvos Konserniohjausyksikön johtaja	Jyri Inha Sanna Poutiainen	jäsen jäsen
Henkilöstön edustaja Johtaja	Pekka Tiippa Matias Warsta	jäsen jäsen
Yksikön johtaja Ympäristöpäällikkö	Sara Kajander Terhi Svanström	pysyvä asiantuntija pysyvä asiantuntija
Apulaisjohtaja	Ritva Peura	sihteeri

Johtokunnan toimikausi oli 1.1.2018 - 31.12.2020.

Kuva 1 Organisaatio

Rakennuslaitoksen henkilötyövuosien määrä vuonna 2020 oli 683. Luku sisälsi 13 henkilötyövuotta nuoria, yli 16-vuotiaita harjoittelijoita ja kausityöntekijöitä.

Toimitilat

Rakennuslaitoksen käytössä oli kertomusvuoden lopussa toimistotiloja 8 500 m² (8 300 m²), työtiloja 10 700 m² (11 800 m²) sekä varastotiloja 10 800 m² (12 100 m²) eli yhteensä 30 000 m² (32 200 m²). Toimitilojen vuokratulot olivat yhteensä 1,3 milj. euroa (1,4) ja ylläpitokulut 1,0 milj. euroa (1,1). Toimitilakulut olivat yhteensä 2,4 milj. euroa (2,4) eli 6,55 euroa/m²/kk (6,33).

Toimistotilojen tilatehokkuusluku oli 23 htm²/hlö (23).

1.2 Tuloksellisuus

Tulostavoitteet

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen vuoden 2020 tulostavoitteet vahvistettiin puolustusministerin ja Rakennuslaitoksen johtajan välisessä 18.2.2020 allekirjoitetussa tulossopimuksessa. Tulossopimuksessa Rakennuslaitokselle asetettiin hallinnonalan vaikuttavuustavoitteita tukevat toiminnalliset tulostavoitteet.

Rakennuslaitoksen toiminnan painopiste vuonna 2020 oli Puolustuskiinteistöjen perustamisessa, varautumisessa Rakennuslaitoksen hallinnolliseen lakkauttamiseen vuoden 2020 loppuun mennessä ja Puolustusvoimien palvelusopimuksessaan määrittämien palvelujen turvaamisessa katkoksitta.

Rakennuslaitos oli voittoa tuottamaton nettobudjetoitu organisaatio. Rakennuslaitoksen oli katettava kaikki kulunsa vuosittain saatavilla tuotoilla. Toiminnan tehostamisesta tai muusta syystä kertyneen ylijäämän laitos palautti vuosittain Puolustusvoimille.

Oman työn tehokkuus

Rakennuslaitoksen ylläpitovastuulla oleva huoneistoala säilyi lähes edellisvuoden tasolla. Huoneistoala oli 2,59 milj. htm².

Rakennuslaitoksen henkilötyövuosien määrä oli 683 (675). Henkilöstökulut kasvoivat 1,7 milj. euroa vuoteen 2019 verrattuna.

Hintakehitys verrattuna markkinoiden hintakehitykseen

Rakennuslaitoksen ja Puolustusvoimien välisen ylläpidon palvelusopimuksen sopimushintoja tarkistettiin kiinteistönhoidon, kunnossapidon, siivouksen oman palvelutuotannon ja energiapalvelujen kiinteiden erien osalta 1,09 %.

Ulkoistetun siivouksen osalta sopimuksen hinnoittelu oli tehty vuoden 2017 kilpailutettujen hintojen mukaisesti lisättynä Rakennuslaitoksen palvelujen järjestämispalkkiolla 10 %.

Jyväskylän ja Kajaanin palveluyksiköiden osalta ulkoistettu siivouspalvelu kilpailutettiin vuodelle 2020. Muiden palveluyksiköiden osalta ulkoistetun siivouspalvelun hintoihin ei tehty prosenttiperusteista hinnan tarkistusta.

Kiinteistöenergian keskimääräisiin yksikköhintoihin €/MWh ja €/m³ tehtiin alla olevat yksikköhintatarkistukset. Laskennassa on huomioitu tariffien kaikki komponentit.

- lämpö 0,4 %
- sähkö 1,5 %
- vesi 0,8 %

Palvelujen taloudellisuus

Vuosi 2020 toteutui kokonaisuudessaan budjetoidun mukaisesti. Palvelujen hinnoittelu ja niistä muodostuneet tulot kattoivat palvelujen tuotannosta aiheutuneet menot. Suunnittelun ja toteuman ero oli erittäin pieni. Rakennuslaitos palautti Puolustusvoimien logistiikkalaitokselle 11.1.2021 ylijäämää 2 800 000 euroa (n. 1,8 % liikevaihdosta).

Ulkoistettujen toimintojen kilpailutus

Kilpailutettujen palvelujen ja hankintojen osuus kaikki kustannuslajit mukaan lukien oli 76 % (77) kokonaiskustannuksista vuonna 2020.

Asiakastyytyväisyys

Asiakastyytyväisyyden käyttäjätyytyväisyysindeksi oli 3,94 (3,89) asteikolla 1-5. Tulostavoite oli 3,9.

Tilaaaja-asiakkaiden tyytyväisyys oli 3,61 (3,72). Tulostavoite oli 3,9.

Työtyytyväisyys

Työtyytyväisyys pysyi edellisvuoden tasolla ja oli 3,5 (3,5). Tavoite oli 3,5. Naisten työtyytyväisyys oli 3,65 (3,65) ja miesten 3,44 (3,42).

1.3 Vaikuttavuus

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tärkeimmät osatekijät ovat Suomen laissa Puolustusvoimille säädetyt tehtävät sekä hallitusohjelman, valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon sekä valtioneuvoston puolustusselonteon ja Yhteiskunnan turvallisuusstrategian linjausten ja niissä asetettujen tavoitteiden toteuttaminen.

Rakennuslaitoksen toiminta-ajatuksena oli toimia puolustushallinnon kiinteistö- ja ympäristöalan asiantuntija- ja palveluorganisaationa, joka tukee Puolustusvoimia ja sotilaallista maanpuolustusta kaikissa oloissa.

Puolustusministeriön hallinnonalalle asetetut, Puolustushallinnon rakennuslaitoksen toimintaan liittyvät yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet:

Ennaltaehkäisevä sotilaallinen puolustuskyky

Turvallinen yhteiskunta

Kansainvälisen turvallisuuden vahvistaminen

Rakennuslaitokselle asetetuissa tulostavoitteissa oli huomioitu kiinteistö- ja ympäristöalan asiantuntemuksen ja palvelutuotannon hyödyntäminen hallinnonalan vaikuttavuustavoitteiden toteuttamiseksi. Nämä tavoitteet sisältyivät myös Rakennuslaitoksen strategiaan.

Toiminnalliset tulostavoitteet

Rakennuslaitokselle asetetut valtion vuoden 2020 talousarvioesityksen pääluokkaperusteluissa esitetyt hallinnonalan yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita edistävät toiminnalliset tulostavoitteet:

Rakennuslaitosta kehitetään ottaen huomioon puolustushallinnon strategiat, valtioneuvoston puolustusselonteko, hallitusohjelma ja valtiokonsernin linjaukset.

Kevään 2019 hallitusohjelmaan sisältyi Puolustuskiinteistöjen asettamishanke.

Rakennuslaitoksen vuoden 2020 toiminnan painopisteenä oli valmistautuminen Puolustuskiinteistöjen perustamiseen. Hanke eteni suunnitelmien mukaisesti ja kaikki valmistelu toteutui siten, että Puolustuskiinteistöt pääsi aloittamaan toimintansa 1.1.2021. Samanaikaisesti käynnissä oli Rakennuslaitoksen lakkauttamiseen liittyvät toimenpiteet, joita toteutettiin samassa aikataulussa.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksen laiksi Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä 17.12.2020. Esityksen mukaisesti Senaatti-kiinteistöt-liikelaitoksesta muodostetaan Senaatti-konserni ja sen tytärliikelaitokseksi Puolustuskiinteistöt -liikelaitos, joka keskittyy vastaamaan Puolustusvoimien ja sen strategisten kumppaneiden tiloista ja niihin liittyvistä palveluista.

Rakennuslaitoksen toiminnan painopiste on Puolustuskiinteistöjen perustamisessa ja varautumisessa Rakennuslaitoksen hallinnolliseen lakkauttamiseen vuoden 2020 loppuun mennessä. Rakennuslaitoksen tulee turvata Puolustusvoimien määrittämät palvelut katkoksitta.

Hallinnollinen lakkauttaminen

Rakennuslaitoksen hallinnollinen lakkauttaminen toimeenpantiin erillisenä projektina laitoksen johtajan hyväksymän suunnitelman mukaan. Samalla hallinnollisen lakkauttamisen edellyttämät toimenpiteet sovitettiin yhteen Puolustuskiinteistöjen perustamishankkeen kanssa.

Eduskunnan hyväksyttyä hallituksen esityksen Puolustuskiinteistöjen perustamiseen liittyvistä laeista (HE 31/2020vp) ja Tasavallan presidentin vahvistettua lait 17.12.2020, Puolustushallinnon rakennuslaitosta koskeva laki kumoutui ja Rakennuslaitoksen toiminta lakkasi valtion budjettitalouteen kuuluvana kirjanpitoyksikkönä 31.12.2020.

Projekti eteni annetun aikataulun puitteissa ja päättyi 31.12.2020. Rakennuslaitoksen tilinpäätökseen ja arkiston lakkauttamiseen liittyvät toimet saatetaan loppuun Senaattikiinteistöt -liikelaitoksen konsernin yhteisten tukipalveluiden koordinoimana vuoden 2021 maaliskuun loppuun mennessä.

Palvelujen järjestäminen palvelusopimusten mukaisesti

Rakennuslaitos turvasi puolustusvoimien palvelusopimuksen mukaiset palvelut katkoksitta asetettujen laadullisten tavoitteiden ja aikataulujen mukaisesti.

Maaliskuussa 2020 liikkeelle lähtenyt koronaepidemia vaikutti merkittävästi Rakennuslaitoksen toimintaan. Koronan johdosta ylläpitosiivousta kohdennettiin epidemian leviämisen ehkäisemiseksi tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kiinteistönhoito- ja energiapalveluissa koronan leviämisen ehkäisemiseksi joitakin ulkopuolisten palveluntuottajien suorittamia huoltoja siirrettiin loppuvuoteen. Lakisääteiset ja tekniseen turvallisuuteen liittyvät huoltotoimenpiteet tehtiin kuitenkin ajallaan.

Rakennuslaitokset työnteekijät ohjeistettiin käyttämään henkilökohtaista suojaruustusta, mikäli työskentely riskikohteissa oli välttämätöntä. Rakennuslaitos ennakoி tulevaa ja täytti suojaivarastot siten, että akuutissa epidemiatilanteessa suojaimia olisi riittänyt useamman kuukauden käyttöä varten.

Rakennuslaitos varautui koronaepidemian pitkittymiseen hankkimalla kiinteistönhoitoon liittyviä ns. kuluvia päivittäistarvikkeita siten, että varastossa oli arviolta noin kolmen kuukauden tarvetta vastaava määrä. Samoin kartoitettiin kriittisiin laitteistoihin (esim. varavoima, jäähdytys, pumppaamot, rakennusautomaatio) kuuluvat komponentit, joita ei ole kahdennettu tai niissä ei ole ohitus-/käsiajomahdollisuutta ja käynnistettiin näihin liittyvien varaosien hankinta. Myös polttoainetäydennykset ohjeistettiin tekemään etupainotteisesti.

Rakennuslaitoksella on valmius tukea Puolustusvoimien poikkeusolojen suorituskykyä valmiusvaatimusten mukaisesti.

Rakennuslaitos jatkoi valmiuden ja turvallisuuden kehittämistä tavoitteiden osalta Puolustusvoimien kanssa sovitulla tavalla. Keskeisimmät tehtävät olivat huolehtia Rakennuslaitoksen kokonaisturvallisuudesta ja toimintojen jatkuvuudesta siten, että

mahdollinen Puolustuskiinteistöjen perustaminen ei missään vaiheessa heikennä asiakkaan kanssa sovittujen valmius- ja turvallisuustavoitteiden toteuttamista.

Eriytynyt seurantakohde oli seurata Covid-19-pandemian leviämistä ja vaikutuksia palvelutuotantoon sekä raportoida palvelutilanteesta Puolustusvoimille. Korona-tilanteen seuranta harjoitutti erinomaisella tavalla Rakennuslaitoksen tilannekuvan kokoamista ja kokonaisjohtamista.

Rakennuslaitos jatkoi kuluneena vuonna toimitilojen tilaturvallisuuden kehittämistä valtakunnallisesti. Vuoden loppuun mennessä saatiin Rakennuslaitoksen kaikki tärkeimmät toimitilat vastaamaan TUVE-palvelujen ja muiden vaatimusten korotettuja tilaturvallisuusvaatimuksia.

Syksystä alkaen turvallisuus- ja valmiushenkilöstön työpanos kohdennettiin tulevien turvallisuus- ja valmiustehtävien valmisteluun ja ohjeistusten laatimiseen. Valmistella olleet ohjeiden ja sopimusten päivitykset siirrettiin sisällöllisesti palvelemaan perustettavaa Puolustuskiinteistöä.

Rakennuslaitos toteuttaa valmiussuunnittelua, ylläpitää kiinteistöjen varallaoloa ja ylläpitovalmiutta sekä tilannekuvaa Puolustusvoimien antamien suunnitteluperusteiden mukaisesti. Rakennuslaitos kehittää valmiuttaan osallistumalla Puolustusvoimien sotilaallisiin harjoituksiin ja suunnittelutilaisuuksiin.

Kuluneena vuonna jatkettiin asiakkaan kanssa sovittujen valmiustehtävien kehittämistä, joita Puolustusvoimat testasi PVLOG20- ja Paikallinen kumppanuus (PAKU)- harjoituksissa. Harjoitus palaute oli erinomainen. Erityisesti PAKU-harjoituksessa saatiin johdonmukaisesti koulutettua Puolustuskiinteistöjen kiinteistöpäälliköitä tuleviin tehtäviinsä.

Suojatilahenkilöstön koulutusta jatkettiin suunnitelmallisesti osallistumalla asiakkaan kohdekohtaisiin harjoituksiin ja järjestämällä itse kaksi suurten kalliosuojien hoitajien koulutustilaisuutta. Mikkelin koulutustilaisuus toteutettiin alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen jo alkuvuonna osana paikallista valmiusharjoitusta. Korona-tilanteesta johtuen Puolustusvoimat perui osan harjoituksista mikä näkyi siten, että vajaan 30 000 euroa asiakkaan sotilaallisiin harjoituksiin kohdentamasta 100 000 euron määrärahasta jäi käyttämättä.

Rakennuslaitos järjestää yhdessä osapuolten kanssa kustannustehokkaasti tilojen ja alueiden asiantuntija-, kunnossapito-, kiinteistöhoito-, energia-, siivous- ja ympäristösuojelun asiantuntijapalvelut sekä Puolustusvoimien tilaamat tarveselvitykset ja rakennuttamispalvelut sekä omistajan tilaamat hankesuunnitelmat ja rakennuttamispalvelut. Palvelut järjestetään siten, että niissä on otettu huomioon valmiuden ja poikkeusolojen vaatimukset, työ- ja oppimisympäristökonsepti, energiatehokkuus sekä ympäristövaikutukset. Palvelut sisällytetään vuosittain tehtäviin sopimuksiin.

Asetetut tavoitteet ja ylläpidon palvelusopimuksen mukaiset palvelut kyettiin toteuttamaan asetettujen laadullisten tavoitteiden ja aikataulujen mukaisesti. Varavoiman toimivuutta varmistettiin ottamalla käyttöön ennakoiva toimintamalli, jossa huomioidaan muuttuvat sääolosuhteet. Henkilöstön osaamisen ja määrän mitoittamisessa otettiin huomioon poikkeusolojen muuttuvat palvelutarpeet.

KAISU-linjausten mukaisesti vuoden 2020 aikana siirryttiin kahden erilliskohteen osalta öljylämmityksestä pellettilämmitykseen ja kaksi erillismaakaasukohdetta liittyi kaukolämpöön. Lisäksi kuusi pientä kohdetta siirtyi öljylämmityksestä lämpöpumppu- tai sähkölämmitykseen.

Öljylämmityksen korvaamisen suunnittelua jatkettiin erilliskohteissa vuonna 2020 KAISU-linjausten mukaisesti.

Yleiseen asiantuntijapalvelusopimukseen sisältyneet tarveselvitykset tuotettiin pääsääntöisesti sopimuksen mukaisesti. Vuoden kuluessa ilmeni joitain muutostarpeita alkuperäiseen hanketilauslistaan. Senaatti-kiinteistöjen tilaamia hankesuunnitelmia tuotettiin tilausten ja sopimusten mukaisesti.

Ympäristönsuojelun asiantuntijapalvelusopimus vuodelle 2020 laadittiin ja palvelut toteutettiin suunnitellusti. Vuosien 2020-2023 ympäristösuunnittelupalveluiden kilpailuttaminen saatiin päätökseen.

Rakennuslaitos ylläpitää ajan tasalla olevaa tilannekuvaa kiinteistöjen, rakennusten, rakenteiden, verkostojen sekä teknisten laitteistojen rakenteellisesta ja teknisestä kunnosta.

Rakennuslaitoksessa oli käytössä useita prosesseja ja toimintamalleja, joiden avulla kartoitettiin ja ylläpidettiin kiinteistöjen, rakennusten, rakenteiden, verkostojen sekä teknisten laitteistojen teknisen kunnan tilannekuvaa. Puolustuskiinteistöihin siirrettiin Rakennuslaitoksen hyvät käytänteet ja niitä kehitetään konsernin yhteisen prosessin mukaisesti. Tilannekuvaa ylläpidettiin Kirave- ja HUTO-järjestelmissä.

Rakennuskatsastukset

Vuonna 2019 käyttöön otetun rakennuskatsastusmallin mukaisia katsastuksia jatkettiin vuonna 2020. Katsastusten kohderyhmäksi oli priorisoitu 400 rakennusta. Vuoden 2020 loppuun mennessä oli katsastettu 114 rakennusta. Kohderyhmän kaikki rakennukset tullaan katsastamaan ensimmäisen kerran 2023 loppuun mennessä. Pääosa vuoden 2020 loppuun mennessä katsastetuista rakennuksista oli kasarmeja.

Sisäilmaproessi

Sisäilmaproessi toimi kolmikannassa kehitetyn mallin mukaisesti. Kevästä 2019 lähtien tehtiin 155 sisäilmatarkastusta. Tarkastetuista kohteista 12 tapausta oli vuoden 2020 loppuun mennessä edennyt paikallisen sisäilmaryhmän hoidettavaksi.

Rakennuslaitos toimittaa ylläpitämistään järjestelmistä ajantasaisia tietoja Puolustusvoimien ja omistajan käytössä oleviin järjestelmiin.

Rakennuslaitos toimitti Senaatti-kiinteistöille Rakennuslaitoksen palvelusopimukseen sisältyvien Puolustusvoimien käytössä olevien rakennusten ylläpitokustannukset ja sopimuskulutustiedot siirrettäväksi HTH-järjestelmään.

Rakennuslaitos siirsi Puolustusvoimien käytössä olevien rakennusten ja rakenteiden ylläpidon kustannustiedot Puolustusvoimien SAP-järjestelmään.

Puolustuskiinteistöt liikelaitoksen perustamiseen liittyen Rakennuslaitos toimitti Senaatti-kiinteistöille ylläpitotietoja kokonaisvuokra- ja palvelusopimusten laadintaa varten.

HUTO-järjestelmässä ylläpidettiin Rakennuslaitoksen ylläpitovastuulla olevien kohteiden teknisten järjestelmien huolto-ohjelmia. HUTO-järjestelmässä on siirrytty käyttöönotosta ylläpito- ja kehittämisvaiheeseen.

Puolustuskiinteistöjen kokonaisvuokramallin ylläpito-osuus perustuu Kirave-järjestelmän vuoden 2020 sopimustietoihin.

Rakennuslaitos jatkaa PHRAKL 2025 -strategian toimeenpanoa siltä osin, kun toimeenpano edistää tulevan Puolustuskiinteistöt-liikelaitoksen toimintaedellytyksiä ja suorituskkyä

Rakennuslaitoksen strategian mukaisesti toiminnan kehittämisessä otettiin huomioon sekä puolustusministeriön että valtiokonsernin linjaukset, tuettiin Puolustusvoimia tilahallinnan kehittämisessä ja otettiin Rakennuslaitoksen resurssisuunnittelussa huomioon turvallisuusympäristön muutokset sekä terveellisen toimintaympäristön vaatimukset. Vuoden 2020 aikana laadittiin myös luonnos tulevan Puolustuskiinteistöt-liikelaitoksen strategiaksi.

Rakennuslaitos kehittää kykyään tukea Puolustusvoimia sotilaallisissa kriisinhallintaoperaatioissa toimeksiantojen mukaisesti.

Kriisinhallintaoperaatioiden suunnittelu jatkuu Puolustuskiinteistöjen perustamisen jälkeen.

Rakennuslaitos ottaa strategiansa toimeenpanossa huomioon henkilöstökokoonpanon rakenteelliset kehittämistarpeet eri turvallisuustilanteissa.

Rakennuslaitoksen toiminnan kehittäminen siirrettiin palvelemaan Puolustuskiinteistöjen perustamista. Muuttuneeseen tehtävään saatiin tukea Puolustusministeriöltä, Puolustuskiinteistöä valmistevalta hankkeelta ja hankkeen ohjausryhmältä. Kehitystarpeita pystyttiin hyvin huomioimaan Puolustuskiinteistöjen operatiivisen palvelutuotannon henkilöstökokoonpanon suunnittelussa, tehtävissä ja strategiassa. Suunnittelua ja kehittämistä jatketaan tulevassa organisaatiossa.

Rakennuslaitos tehostaa tutkimus- ja kehittämistoimintaansa ja toimintaympäristönsä analysointia. Luodaan prosessi ja testataan se.

Puolustuskiinteistöt -hankkeen yhteydessä analysoitiin laajasti toimintaympäristöä ja kehittämistarpeita. Kehittämistarpeet huomioitiin Puolustuskiinteistöjen toiminnan suunnittelussa.

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

Varmistetaan puolustushallinnolle järjestettävien palvelujen laatu, kilpailukyky, saatavuus ja toimintavarmuus kaikissa turvallisuustilanteissa. Oma palveluntuotanto mitoitetaan siten, että se vastaa valmiuden, varautumisen ja turvallisuuden tarpeisiin. Sellaiset toiminnot, joihin ei liity valmiuden, varautumisen tai turvallisuuden erityispiirteitä, toteutetaan markkinaehtoisesti kokonaisuuden tarkoituksen mukaisesti huomioiden.

1.4.1 Toiminnan taloudellisuus

Rakennuslaitoksen kokonaisliikevaihto vuonna 2020 oli 159,3 milj. euroa (157,1). Liikevaihto kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 2,2 milj. euroa eli 1,4 prosenttia.

Tuloista laskutettiin Puolustusvoimilta 82,1 % (128,4 milj. euroa). Puolustusvoimilta laskutettavat tulot jakautuivat seuraavasti:

Taulukko 1 Laskutus Puolustusvoimilta

LASKUTUS PUOLUSTUSVOIMILTA, milj. euroa	2017	2018	2019	2020
Ylläpito ja kiinteistöenergia PVLOGLE:n osuus	101,6	100,1	102,9	102,3
Ylläpito ja kiinteistöenergia Leijona Cateringin osuu	3,3	3,3	3,3	3,1
Ylläpito ja kiinteistöenergia Millog KUPI 15:n osuus	2,6	2,5	2,3	2,3
YHTEENSÄ	107,4	105,9	108,5	107,7
Prosessienergia	3,7	3,7	3,4	3,6
Erillistilaukset	8,7	9,4	9,6	11,7
Rakennuttamispalvelut	6,3	4,5	3,4	5,1
Ympäristöpalvelut	5,4	4,3	3,9	3,2
YHTEENSÄ LASKUTUS	131,5	127,8	128,7	131,2
Ylijäämän palautus	-2,6	-1,6	-0,3	-2,8
YHTEENSÄ YLIJÄÄMÄN PALAUTUKSEN JÄLKEEN	128,9	126,2	128,5	128,4

Puolustusvoimat edelleen laskutti Leijona Catering Oy:n ja Millog Oy:n KUPI 15 -kohteiden osuuden ao. yrityksiltä.

Tuloista laskutettiin yrityksiltä 15,5 % (24,3 milj. euroa) ja muilta 2,4 % (3,8 milj. euroa). Yrityslaskutus koostui pääosin Senaatti-kiinteistöjen rakennuttamis- ja asiantuntijapalvelutoimeksiannoista ja muusta laskutuksesta (17,8 milj. euroa) sekä Millog Oy:n (2,0 milj. euroa) ja Leijona Catering Oy:n (1,4 milj. euroa) laskutuksesta. Muiden osuus koostui laskutuksesta kotitalouksilta 0,2 milj. euroa, kunnilta 0,1 milj. euroa, muilta valtion virastoilta 0,9 milj. euroa, Huoltovarmuuskeskukselta 0,6 milj. euroa sekä tuottavuushankkeiden itselaskutuksesta 1,8 milj. euroa.

Kokonaisliikevaihto kasvoi budjettiin verrattuna 13,9 milj. euroa. Kasvu johtui kiinteistöpalveluiden 0,6 milj. euron, siivouspalveluiden 0,6 milj. euron, teknisten palveluiden vuosikorjausten 0,4 milj. euron, erillistilausten 4,3 milj. euron ja pieninvestointien 6,1 milj. euron, rakennuttamispalveluiden 3,6 milj. euron sekä ympäristöpalveluiden 0,6 milj. euron

lisääntyneiden tilausten vuoksi. Energiapalveluissa tuotot jäivät 3,2 milj. euroa budjetoituja pienemmiksi.

Hallinnon veloitus liikevaihdosta oli 4,6 % (4,7 %) (budjetoitu 5,3 %).

Liikekirjanpidon mukainen tilikauden ylijäämä ennen talousarviokirjanpidon mukaista ylijäämän palautusta oli 2,0 milj. euroa. Puolustusvoimien logistiikkalaitokselle palautettiin talousarviokirjanpidon perusteella ylijäämän palautuksena 2,8 milj. euroa. Pääosa ylijäämän palautuksesta muodostui energiapalveluista ja siivouspalveluista. Liikekirjanpidon ja talousarviokirjanpidon jäämien ero johtui varastojen pienemisestä ja lomapalkkavelan kasvusta.

Talousarviokirjanpidossa momentin 12.27.01 ylijäämäksi jäi 61 400 euroa, kun momentin tuloarvio oli 8 000 euroa.

Puolustusministeriö myönsi PK-hankkeeseen sekä TUVE- ja asianhallintajärjestelmähankkeisiin erillisen 4 milj. euron määrärahan momentilta 27.10.01.1.

Taulukko 2 Tuloslaskelma

(M€)	Kiinteistö- palvelut	Siivous- palvelut	Tekniset palvelut	Energia- palvelut	Rakennuttamis- palvelut	Ympäristö- palvelut	Toteuma 2020	Budjetti 2020	Toteuma 2019
Liikevaihto	34,4	17,8	41,2	50,7	9,6	4,2	159,3	145,4	157,1
Kulut	-34,3	-17,3	-40,9	-49,8	-9,5	-4,2	-157,3	-145,4	-157,6
Jäämä ennen palautusta Puolustusvoimille	0,1	0,5	0,4	0,9	0,1	0,0	2,0	0,0	-0,5
Palautus Puolustusvoimille							-2,8	0,0	-0,3
Tilikauden jäämä							-0,8	0,0	-0,8

Henkilötyövuodet 271 155 71 35 30 5 683
 Johdon ja hallinnon (80 htv) sekä valmiuden ja turvallisuuden (36 htv) henkilötyövuodet sisältyvät henkilötyövuosien yhteismäärään.

Taulukko 3 Maksullisen toiminnan erityyppisten suoritteiden tuotot ja kulut

Suorite	Vuosi	Tuotot, 1000 €	Kulut, 1000 €	Erotus, 1000 €	Erotus, %
Kiinteistöpalvelut	2020	34 393	34 316	76	0 %
	2019	33 439	34 295	-856	-3 %
	2018	32 537	32 403	134	0 %
Siivouspalvelut	2020	17 804	17 262	542	3 %
	2019	16 152	15 769	382	2 %
	2018	15 695	15 399	296	2 %
Tekniset palvelut	2020	41 237	40 875	362	1 %
	2019	40 076	40 603	-527	-1 %
	2018	36 834	36 841	-7	0 %
Energiapalvelut	2020	50 671	49 818	853	2 %
	2019	54 050	53 476	574	1 %
	2018	53 073	52 145	928	2 %
Rakennuttamispalvelut	2020	9 646	9 514	132	1 %
	2019	8 804	8 940	-135	-2 %
	2018	11 667	11 625	42	0 %
Ympäristöpalvelut	2020	4 238	4 198	40	1 %
	2019	4 299	4 232	67	2 %
	2018	4 301	4 263	38	1 %
Yhteensä	2020	159 301	157 295	2 006	1 %
	2019	157 098	157 592	-496	0 %
	2018	154 435	153 004	1 431	1 %

Rakennuslaitoksen toiminnan taloudellisuuden kehitystä voidaan arvioida taulukossa olevien maksullisen toiminnan suoritteiden tuottojen ja kulujen perusteella.

Taulukoita tarkasteltaessa tulee huomioida toimialat, joissa tuotot kehittyvät Puolustusvoimien ja Senaatti-kiinteistöjen sopimuskaudella tekemien tilausten mukaisesti. Tällaisia tilauspohjaisia muutoksia tuottoihin ja kuluihin muodostuu erityisesti teknisten palvelujen erillistilauksista ja pieninvestoinneissa, rakennuttamispalveluissa sekä ympäristöpalveluissa.

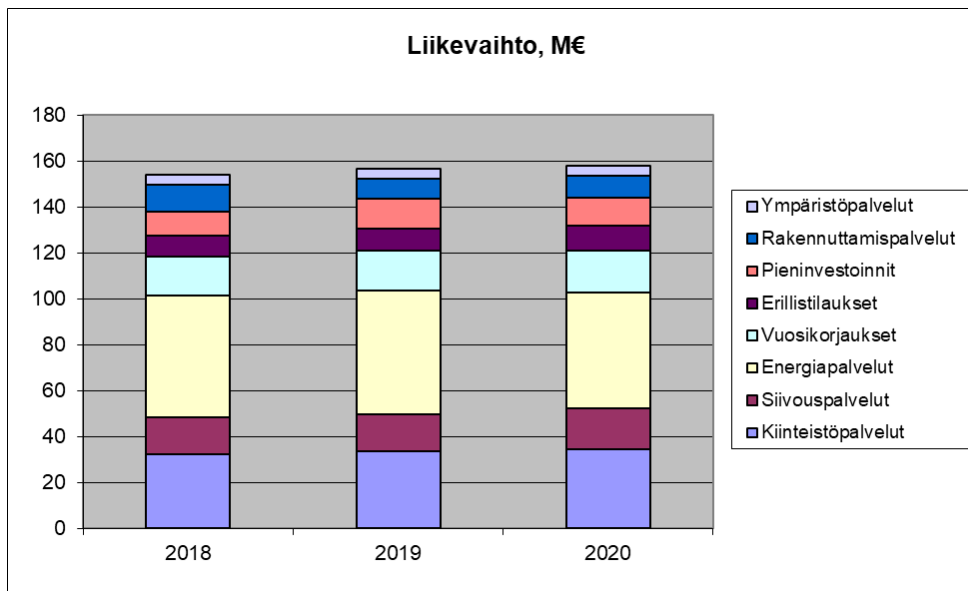
Taulukko 4 Tunnuslukuja

	2018	2019	2020
Liikevaihto, M€	154,4	157,1	159,3
Kulut, M€	153,0	157,6	157,3
Henkilöstön määrä 31.12.	690	696	722
Henkilötyövuodet	673	675	683
Henkilöstökulut, M€	34,0	36,1	37,8
Palvelujen ostot, M€ *)	32,8	34,1	35,1
Palvelujen ostot yhteensä, M€ **)	61,1	62,2	64,9
Henkilötyövuoden hinta, € ***)	53 966	57 059	58 807
Palautus Puolustusvoimille, M€	1,6	0,3	2,8
Toiminnan laajuustietoja			
Huoneistoala, m ²	2 620 000	2 610 000	2 590 000
Rakennustilavuus, m ³	13 200 000	13 200 000	13 100 000
Lämmitetty rakennustilavuus, m ³	8 400 000	8 400 000	8 300 000

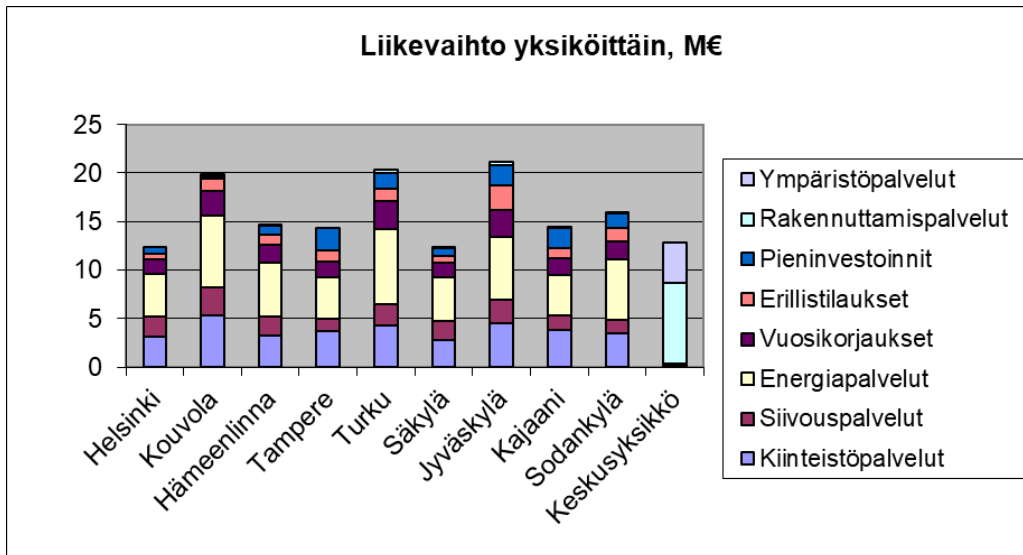
*) Palvelujen ostojen luku sisältää kiinteistöpalvelujen, siivouspalvelujen, vuosikorjausten ja energiapalvelujen palvelujen ostot.

**) Palvelujen ostot yhteensä sisältävät kaikkien toimialojen palvelujen ostot. Vaihtelu eri vuosien välillä johtuu teknisten palvelujen erillistilausten ja pieninvestointien, rakennuttamispalvelujen ja ympäristöpalvelujen tilausten määrästä. Rakennuslaitos toimii näissä toiminnoissa projektiorganisaationa, jolloin tilauskannan vaihtelu ei vaikuta merkittävästi henkilöstömäärään.

***) Henkilötyövuoden hinta sisältää kaikki työvoimakustannukset eli tehdyn työajan palkat, välilliset palkat, sosiaaliturvamenot ja muut välilliset kustannukset. Henkilötyövuoden hintakehitykseen vaikuttavat ansiotason kehitys sekä muutokset Rakennuslaitoksen henkilöstörakenteessa.

Kuva 2 Liikevaihto

Kuva 3 Liikevaihto yksiköittäin

Ylläpito

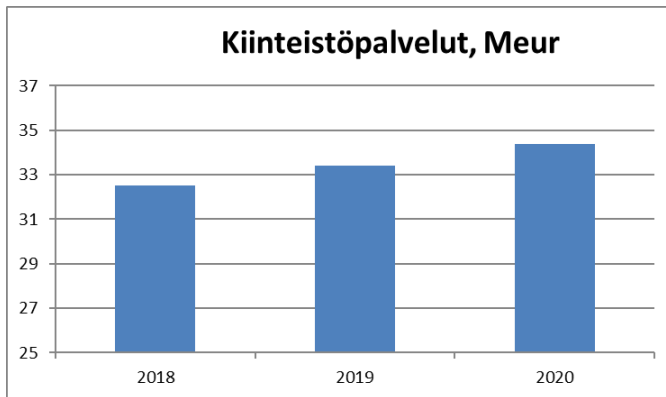
Puolustushallinnon rakennuslaitoksen ylläpidon liikevaihto oli yhteensä 144,1 milj. euroa (143,7). Ylläpidon palveluita olivat kiinteistöpalvelut, siivouspalvelut, tekniset palvelut ja energiapalvelut. Ylläpidon liikevaihto nousi yhteensä 0,4 milj. euroa. Rakennuslaitos toteutti hallitusohjelmaan sisältyneen KIKY-leikkauksen palautuksen (0,584 milj. euroa) sekä Hankinnasta maksuun -leikkauksen (-0,128 milj. euroa) Puolustusvoimien palvelusopimuksessa.

Kiinteistönhoidon hintoihin sekä Rakennuslaitoksen omaan siivouspalveluun tehtiin takautuva hinnantarkistus (1,09 %). Jyväskylän ja Kajaanin palveluyksiköiden osalta ulkoistettu siivouspalvelu kilpailutettiin vuodelle 2020. Muiden palveluyksiköiden osalta ulkoistetun siivouspalvelun hintoihin ei tehty prosenttiperusteista hinnantarkistusta.

Tuntihintapohjaisessa laskutuksessa käytettäviä tuntiveloitushintoja tarkistettiin palkkasidonnaisten veloitusintojen osalta 3,1 %.

Kiinteistöpalvelut ja siivouspalvelut

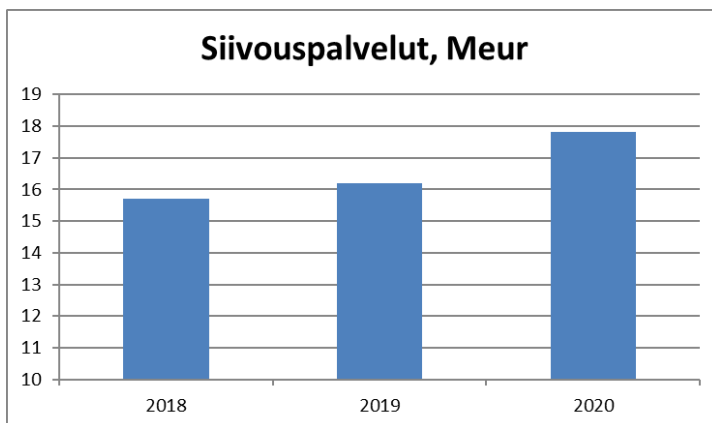
Kiinteistöpalvelut toimialan liikevaihto oli 34,4 milj. euroa (33,4). Koko toimialan liikevaihto nousi 3,0 % edellisvuoteen verrattuna. Toimialan ylijäämä oli 0,08 milj. euroa.

Kuva 4 Kiinteistöpalveluiden liikevaihto

Kiinteistönhoidon huoneistoalaa kohden laskettu neliöhintakustannus puolustushallinnon kohteissa oli 0,78 euroa/htm²/kk (0,75). Vuonna 2020 lisälaskutus jätehuollon tasauslaskutuksen perusteella oli yhteensä 170 000 euroa.

Siivouspalvelujen liikevaihto oli 17,8 milj. euroa (16,2). Puolustushallinnon siivouspalvelusopimusten arvo oli 15,5 milj. euroa (14,4). Lisäksi liikevaihtoa kertyi Puolustusvoimien erillistilauksista, pehmopapereista, saniteettitarvikkeista ja siivouspalvelujen myynnistä valtion virastoille ja laitoksille 1,7 milj. euroa sekä yrityksille (0,6 milj. euroa).

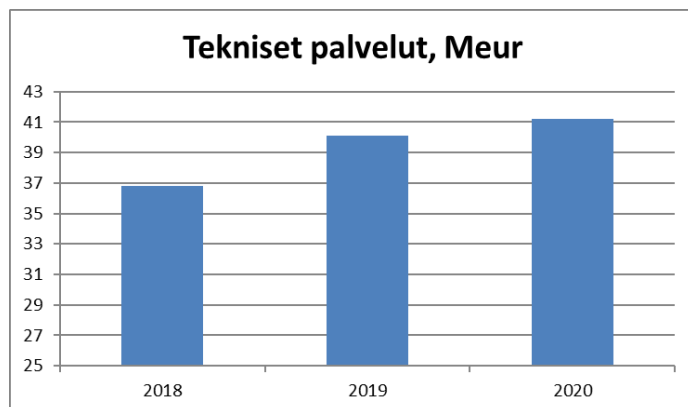
Kuva 5 Siivouspalvelujen liikevaihto

Siivouspalvelujen liikevaihto nousi 3,6 % edellisestä vuodesta. Toimialan ylijäämä oli 0,5 milj. euroa.

Siivouksen yksikkökustannus siivottavaa neliötä kohden oli 0,97 euroa/sm²/kk (0,92) sisältäen omalla henkilöstöllä tuotetun siivouspalvelun ja ulkopuolisten tekemän siivouksen.

Tekniset palvelut

Teknisten palvelujen liikevaihto oli 41,2 milj. euroa (40,1) muodostuen kunnossapitovastikkeista, erillistilauksista ja pieninvestoinneista. Toimialan ylijäämä oli 0,4 milj. euroa.

Kuva 6 Teknisten palvelujen liikevaihto

Vuosikorjausten liikevaihto oli 18,2 milj. euroa (17,5). Vuosikorjauksen ylijäämä oli 0,2 milj. euroa. Vuosikorjausohjelman suunnitteluaste oli tavoitteen mukaisesti 75 %. Ennakoimattomiin korjauksiin varattiin 25 % kunnossapitovastikekertymästä.

Erillistilauksia tehtiin 10,8 milj. eurolla. Rakennuslaitoksen laskutus Puolustusvoimien erillistilauksista oli yhteensä 8,8 milj. euroa. Lisäksi erillistilauksia tehtiin noin 2,0 milj. euron arvosta mm. Millog Oy:lle ja Leijona Cateringille.

Senaatti-kiinteistöjen tilaamia pieninvestointeja tehtiin 12,2 milj. eurolla, mikä oli 6,0 milj. euroa budjetoitua suurempi määrä.

Energiapalvelut

Energiapalvelujen liikevaihto oli 50,6 (54,1) milj. euroa, josta lämmön osuus oli 19,7 milj. euroa, sähkön osuus 27,2 milj. euroa ja veden osuus 3,8 milj. euroa. Kertomusvuoden sopimushintoja tarkistettiin syksyllä 2019 energiemarkkinoiden hintaennusteiden mukaisesti. Kiinteistöenergian keskimääräisiä yksikköhintoja tarkistettiin sopimusvaiheessa lämmössä 0,4 %, sähkössä 1,5 % ja vedessä 0,8 %. Toimialan ylijäämä oli kertomusvuonna 0,9 (0,6) milj. euroa.

Logistiikkalaitoksen esikunnan palvelusopimuksen mukaisesti kiinteistöenergian ja -veden laskutus toteutettiin läpilaskutusmallilla. Läpilaskutuksessa Rakennuslaitos laskutti Logistiikkalaitokselta energiayhtiöiden ja vesihuoltolaitosten energia- ja vesilaskut toteutuneen laskutuskauden kulutuksen mukaisesti. Läpilaskutusmallissa ei tehty vuosittaista tasauslaskutusta eikä siten syntynyt kiinteistöenergian kulutuksen mukaista palautusta tai lisälaskutusta.

Lämpö

Lämmön hankinnan keskimääräinen yksikköhinta oli kertomusvuonna 75,3 (73,0) euroa/MWh, nousua 3,1 %. Kauko- ja aluelämmön hankintahinta oli 70,5 (68,7) euroa/MWh ja omien pienten öljy- ja puupohjaisten lämmityskohteiden tuotantohinta oli 144,0 (127,7) euroa/MWh. Asiakkaalle toimitetun kiinteistölämmön tarkistettu yksikköhinta oli keskimäärin 82,0 (80,4) euroa/MWh. Yksikköhinta sisälsi hankinta- ja tuotantohinnan lisäksi verkostojen käytön ja

huollon, kunnossapidon, energianhallintapalvelut, teknisen turvallisuuden palvelut sekä osuuden yleiskustannuksista. Edellä mainittujen lämmön toimitukseen liittyvien palvelujen osuus lämmön yksikköhinnasta oli 14,2 %.

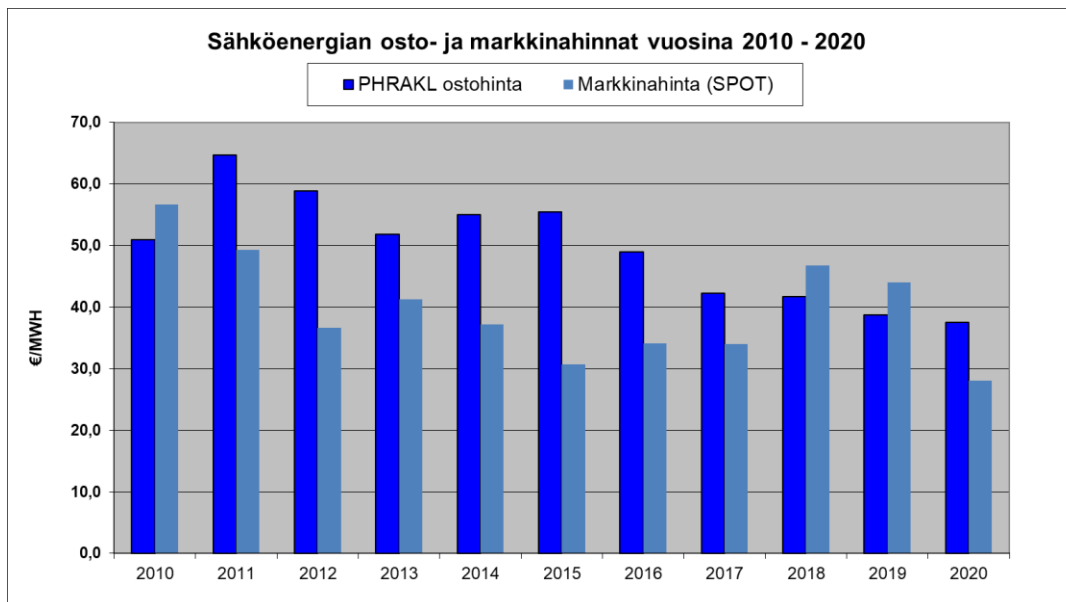
Kaukolämmön osuus lämmöntuotannosta oli 63,9 % ja aluelämmön 26,5 %. Oman tuotannon osuus aleni edellisvuoden tasosta 8,5 %. Sähkölämmityksen osuus oli 1,0 % lämmönkulutuksesta. Uusiutuvien energialähteiden osuus loppukäytöstä nousi vuodesta 2019 ja oli 53,7 % (45,8). Oman tuotannon uusiutuvien osuus kertomusvuonna oli 17,7 % (19,8). Puolustusvoimien erilliskohteiden oma lämmöntuotanto perustui pääosin öljyn käyttöön.

Vuoden 2020 aikana kaksi erilliskohdetta siirrettiin pellettilämmityksen piiriin. Pellettilämmityksessä oli kertomusvuoden lopussa 14 kohdetta, joista ulkoistettuja lämmön-toimituksia oli 11. Maakaasusta erillislämmityksessä päästiin kokonaan pois. Viimeiset kohteet olivat Parolannummi ja Haminan Pampyöli. Näissä fossiilisen polttoaineen käyttö väheni n. 15 GWh/a, 5% kokonaisenergian kulutuksesta.

Kiinteistölämmön ominaiskulutus oli kertomusvuonna 37,1 kWh/rm3L (37,0). Ominaiskulutus nousi edellisvuodesta 0,2 %. Tulossopimuksessa lämmön ominaiskulutukselle oli asetettu tavoitearvo 37,1 kWh/rm3L.

Sähkö

Sähkön hankinnan keskimääräinen yksikköhinta oli kertomusvuonna 86,9 (93,7) euroa/MWh. Laskua edellisvuoteen oli -7,6 %. Sähkön hankintahinta koostui pääosin sähkön osto- ja siirtohinnoista, valmisteverosta sekä varavoimakustannuksesta. Sähköenergian keskimääräinen ostohinta oli kertomusvuonna 37,9 euroa/MWh, joka laski -8,2 %. Keskimääräinen siirtohintaa oli kertomusvuonna 47,6 euroa/MWh, joka nousi 1,6 %. Sähkön valmisteverokannassa ei kertomusvuoden aikana tapahtunut muutoksia. Vuoden 2011 alusta lukien sähkön hankinnasta vastasi Hansel Oy. Vuonna 2019 valtion sähkönhankinnan koko volyymille hankittiin vihreät sertifikaatit.

Kuva 7 Sähköenergian osto- ja markkinahinnat vuosina 2010 – 2020

Asiakkaalle toimitetun sähkön tarkistettu yksikköhinta oli keskimäärin 101,9 euroa/MWh (111,1). Yksikköhinta sisälsi hankintahinnan lisäksi verkostojen kunnossapidon, käytön ja huollon, osan varavoimakustannuksista, energianhallintapalvelut, teknisen turvallisuuden palvelut sekä osuuden yleiskustannuksista. Edellä mainittujen sähkön toimitukseen liittyvien palvelujen osuus sähkön yksikköhinnasta oli 17,9 % (15,8).

Kiinteistösähkön ominaiskulutus kertomusvuonna oli 17,2 kWh/rm3S (17,1). Ominaiskulutus nousi edellisvuodesta 0,6 %. Tulossopimuksessa sähkön ominaiskulutukselle oli asetettu tavoitearvo 16,3 kWh/rm3S.

Vesi

Veden hankinnan keskimääräinen yksikköhinta ilman omaa tuotantoa oli 3,81 euroa/m³ (3,53). Asiakkaalle toimitetun veden tarkistettu yksikköhinta oli keskimäärin 5,41 euroa/m³ (5,06), joka sisälsi hankintakustannuksen lisäksi oman tuotannon, verkostojen kunnossapidon, käytön ja huollon kustannukset, energianhallintapalvelut sekä osuuden yleiskustannuksista. Edellä mainittujen veden toimitukseen liittyvien palvelujen osuus veden yksikköhinnasta oli 36,3 %.

Kiinteistöveden ominaiskulutus kertomusvuonna oli 68,5 l/rm3L (73,5). Ominaiskulutus laski edellisvuodesta 6,7 %. Tulossopimuksessa veden ominaiskulutukselle oli asetettu tavoitearvo 73,4 l/rm3L.

Energiatohokkuuden kehittämishankkeet

Vuonna 2017 alkaneessa Puolustusvoimien toimitilojen energiatohokkuusprojektissa toteutettiin kertomusvuonna energiatohokkuustoimenpiteitä n. 540 000 eurolla. Toimenpiteiden arvioitu vuosisäästöarvio oli n. 110 000 euroa. Toimenpiteet toteutettiin Puolustusministeriön myöntämällä tuottavuusmäärärahalta ja ne kohdentuivat kaikkiin palveluyksiköihin.

Energiaraportoinnin tarkkuuden parantamiseksi vuonna 2019 käynnistetyssä rakennuskohtaisten energiamittausten etäluentahankkeessa toteutettiin n. 350 energia- ja vesimittarin vaihtoa. Rakennuskohtaista etäluentaa lisättiin 124 rakennukseen. Hanke toteutettiin kokonaisuudessaan Puolustusministeriön myöntämällä tuottavuusmäärärahalta. Kustannuksia hankkeelle kohdentui n. 450 000 euroa.

Tehdyt energiansäästötoimenpiteet ja käynnistetyt hankkeet olivat osa Puolustusvoimien energia- ja ilmasto-ohjelman toimeenpanoa. Ohjelman päämääränä on parantaa Puolustusvoimien käytössä olevien kiinteistöjen energiatohokkuutta ja vähentää kasvihuonekaasupäästöjä sekä edistää ympäristömyönteisyyttä yhteistyössä Puolustusvoimien kanssa.

Taulukko 5 Kiinteistöenergian ja -veden kokonaiskäyttö Puolustusvoimat

Kiinteistöenergian /-veden kokonaiskäyttö puolustushallinto			
Rakennuslaitoksen ylläpitämät kohteet			
Energialaji	2019	2020	Muutos
Lämpö mitattu, MWh	256 910	229 920	-10,5 %
Lämpö sääkorjattu, MWh	278 550	278 918	0,1 %
Sähkö, MWh	200 929	201 350	0,2 %
Vesi, m ³	604 917	542 381	-10,3 %

Lämpöenergian kulutukseen vaikutti poikkeuksellisen lämmin vuosi. Veden kulutuksen runsaan vähenemän aiheutti koronatilanteen poikkeusjärjestelyt varusmiesten palveluksessa ja työntekijöiden työskentelypisteissä.

Tikkakosken varuskunta-alueella turpeen käyttö loppui Nevel Oy:n lämmöntoimituksen loputtua ja siirryttyä kokonaan Alva-yhtiöiden toimintaan. Fossiilisen energian määrä väheni kohteessa n. 5 GWh. Vuoden 2020 aikana Hiukkavaaran ja Säskylän varastoalueilla siirryttiin ulkoistettuun pellettilämmitykseen. Öljyn käyttö väheni 1,5 GWh verran. Lisäksi kuudessa pienemmässä kohteessa siirryttiin öljystä lämpöpumppu- tai sähkölämmitykseen.

Lämmöntuotannon hiilidioksidipäästöt alenivat lämmöntuotannon kilpailutusten kautta noin 3 500 tonnia vuodessa näillä em. muutoksilla. Hiilidioksidipäästöt vähenivät näillä muutoksilla noin 7 % Puolustusvoimien kiinteistölämmön kokonaispäästöistä.

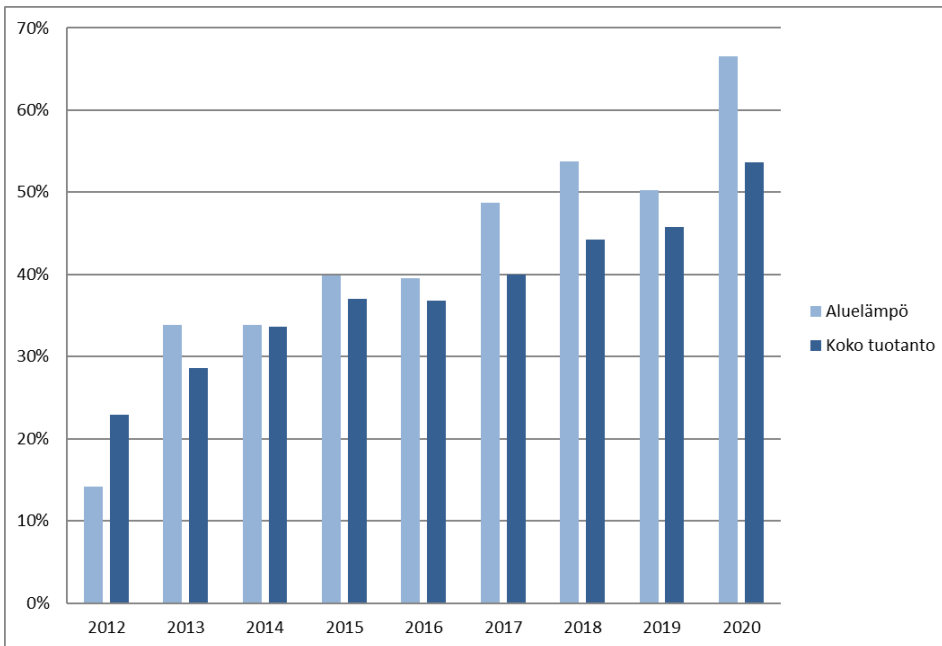
Energian ja veden ostopistemittareista etäluennassa oli 66 %. Energiamääräisesti etäluettiin sähkönkulutuksesta 99,8 %, lämmöstä 83 % ja vedestä 7 %.

Puolustushallinnon kiinteistöt ovat mukana uudella toimitilakiinteistöjen energiatehokkuussopimuskaudella TETS. TETS-sopimuksessa on sitouduttu kaudella 2017 - 2025 säästötavoitteiseen, joka on 7,5 % kokonaisenergian käytössä.

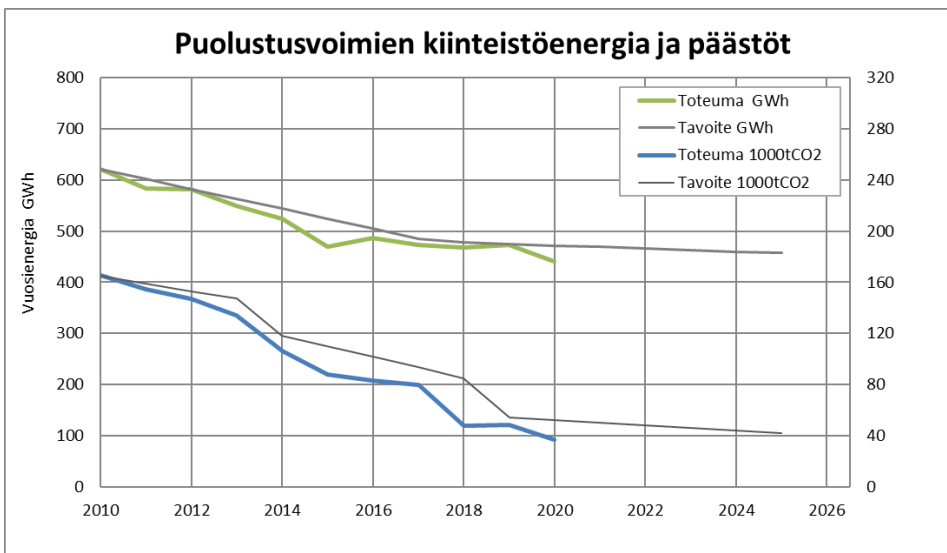
Puolustusvoimien energia- ja ilmasto-ohjelman seurantakauden 2010 – 2025 Puolustusvoimien käyttämän kiinteistöenergian kokonaiskulutus on laskenut noin 24 % ja hiilidioksidipäästöt vastaavasti noin 70 %. Hiilidioksidipäästöjen vähenemään eniten vaikuttanut yksittäinen tekijä on vuonna 2018 aloitettu sähköenergian vihreiden sertifikaattien hankinta ja kokonaisenergiankulutuksen vähentyminen.

Kertomusvuoden päästöjen lievä kohoaminen johtui pääosin lämmön ostoenergian tuotannossa käytetyn turpeen osuuden kasvusta.

Seurantakauden lämmön hiilidioksidipäästöt ovat laskeneet noin 55 %. Tähän ovat vaikuttaneet muutokset rakennuskannassa, energiatehokkuuden parantuminen sekä uusiutuvat energialähteet lämmöntuotannossa. Uusiutuvien energialähteiden osuus on koko lämmönhankinnasta noin 46 %. Uusiutuvien energianlähteiden osuus ylittää vuoteen 2020 asetetut kansalliset ja eurooppalaiset tavoitearvot etuajassa. Vuoden 2025 päästötavoitteissa on huomioitu, että valmiudellisista syistä öljyn käytöstä ei täysin voida luopua Puolustusvoimien erityiskohteissa.

Kuva 8 Uusiutuvien energialähteiden osuus lämmönhankinnassa ja aluelämmössä

Kuva 9 Energiankulutuksen ja CO₂ -päästöjen toteuma ja tavoite vuoteen 2025

Taulukko 6 Taloudellisuuden tunnuslukuja

Tunnusluku	2018 (tot)	2019 (tot)	2020 (tot)	2020 (tavoite)
Kiinteistöpalvelut				
Kiinteistönhoidon hintakehityksen vertailu % ¹⁾	-3,2	-0,8	2,4	0,0
Hoito €/htm ² /kk	0,73	0,75	0,76	
Siivouspalvelut				
Siivouspalveluiden hintakehityksen vertailu % ¹⁾	-4,8	-1,3	3,7	0,0
Siivouspalvelut €/htm ² /kk	0,41	0,42	0,44	
Siivouspalvelut €/sm ² /kk	0,90	0,89	0,93	
Tekniset palvelut				
Vuosikorjaukset €/htm ² /kk	0,54	0,53	0,53	
Energiapalvelut				
Lämmön ominaiskulutus kWh/rm ³ L ²⁾	37,2	37,0	37,1	37,1
- toimistot	45,0	47,0	49,1	
- kasarit	44,8	41,3	45,4	
- huoltorakennukset	37,6	41,3	40,1	
- lämpimät varastot	28,7	32,2	29,5	
Sähkön ominaiskulutus kWh/rm ³ S ⁵⁾	17,0	17,1	17,2	16,3
Veden ominaiskulutus l/rm ³ L	73,4	73,5	68,5	73,4
Ympäristötavoitteet				
Jätteen kierrätys materiaalina %	35	31	30	36
Hiilidioksidipäästöjen määrä ph-kiinteistöissä 1000 tn CO ₂ ³⁾	48	48	37	48
Lämmöntuotannon CO ₂ -ominaispäästö kg/MWh	178	181	156	185
Uusiutuvan energian osuus energiantuotannossa %				
- lämmöntuotanto yhteensä	44,2	45,8	54,8	45,0
- lämpö, osto	46,6	48,0	57,8	48,5
- lämpö, oma tuotanto	16,1	19,8	18,8	28,0
- sähkö ⁴⁾	100,0	100,0	100,0	100,0
Ympäristönäkökulman huomioiminen sopimushankinnoissa %	96	92	88	

Vuosien 2018-2019 kiinteistö-, siivous- ja teknisten palvelujen yksikkökustannuksiin on tehty indeksikorjaus vuoden 2020 tasoon.

Kiinteistöhoitoon ei sisälly kiinteistövero eikä käyttöaineiden (lämpö, sähkö ja vesi) kustannuksia.

Kiinteistöhoito- ja siivouspalveluista on vähennetty erityispalvelujen osuus.

Siivottava pinta-ala on pienempi kuin Rakennuslaitoksen ylläpitämien toimitilojen huoneistoala.

¹⁾ Rakennuslaitoksen hintojen kehitys suhteessa hintakehitykseen markkinoilla (Tilastokeskus kyki-indeksi).

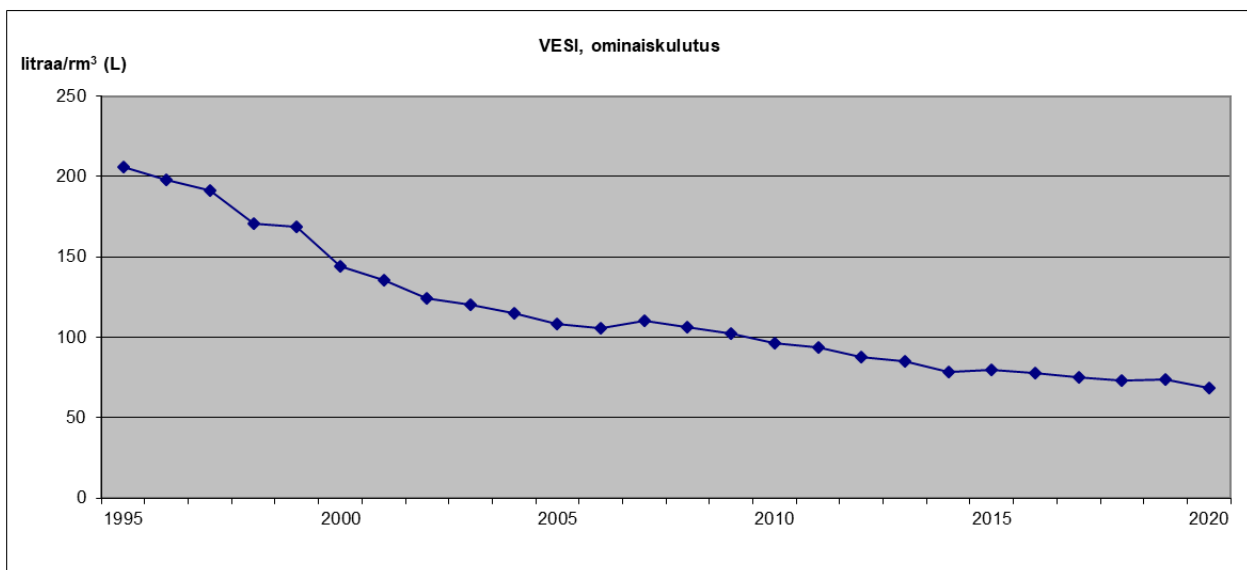
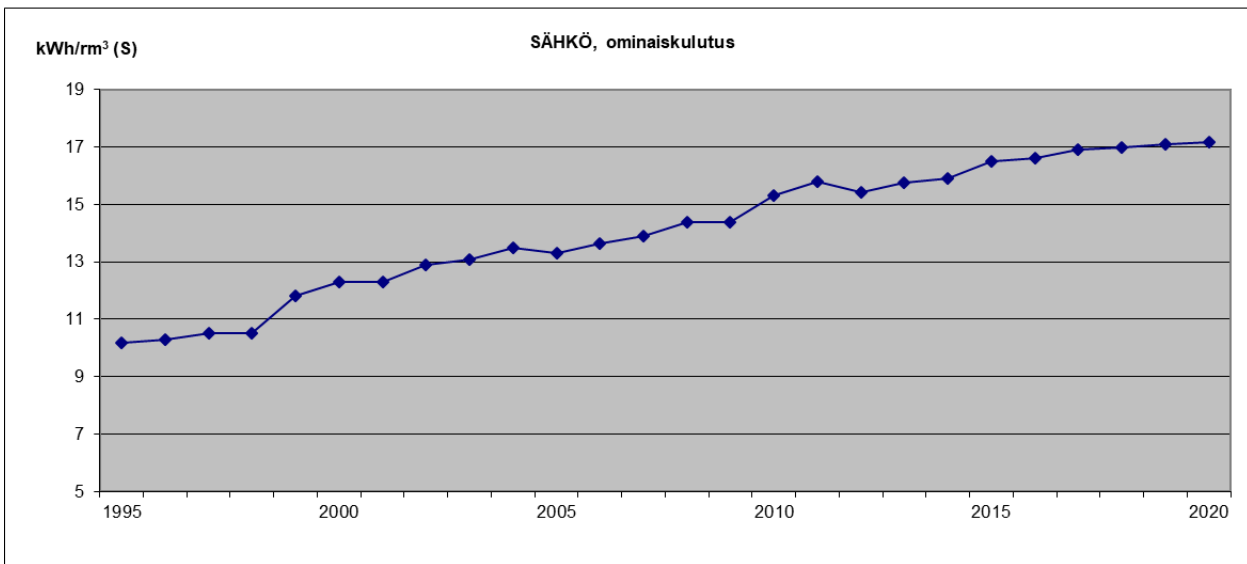
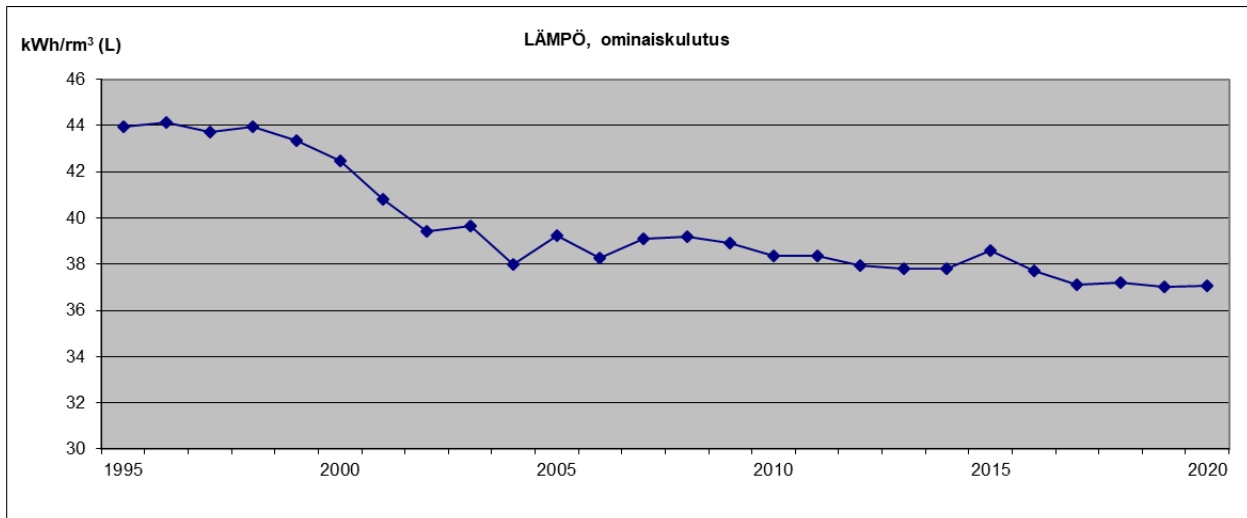
²⁾ Lämmön ominaiskulutus on normitettu Jyväskylän tasoon 4832.

³⁾ Sähkön hiilidioksidipäästöjen laskennassa on käytetty vuoden 2019 ennakoitua ominaispäästökerrointa 0,0 (vihreät sertifikaatit 100 %).

Kaukolämmityksen päästöt on laskettu yhteistuotannon hyödynjakomenetelmällä polttoainejakauman perusteella. Aluelämmön päästöt on laskettu polttoainejakauman perusteella energiamenetelmällä.

⁴⁾ Hanselin sähkönhankinnan puitesopimukseen sisältyvä sähköntuotannon uusiutuvien energioiden osuus sisältäen hankitut vihreät sertifikaatit.

⁵⁾ Sähköenergian mittausvirheen korjauksesta johtuen laskettu 2018 ominaiskulutukset vastaamaan korjattua kulutusta

Kuva 10 Energian ja veden ominaiskulutukset puolustushallinnossa 1994 – 2020

Rakennuttamispalvelut

Rakennuslaitos toimi puolustushallinnon asiantuntijana kaikissa rakentamista, tiloja ja tilaturvallisuutta koskevissa kysymyksissä sekä vastasi hallinnonalan rakennuttamistehtävistä Senaatti-kiinteistöille.

Rakennuttamispalveluiden liikevaihto oli 9,6 milj. euroa. Laskutus Puolustusvoimilta koostui asiantuntijapalvelusopimuksen mukaisista tarveselvityksistä ja muista asiantuntijatehtävistä sekä erilliskohteiden, kuten kevytrakenteisten sääsuojien ja polttoaineenjakelepaikkojen, toteutuksesta. Laskutus Senaatti-kiinteistöiltä koostui hankesuunnittelusta, rakennuttamisesta, valvonnasta sekä varuskuntien alueiden ja tilojen kehittämissuunnitelmien laatimisesta.

Rakennuttamisen ylijäämä oli 0,1 milj. euroa.

Taulukko 7 Rakennuttamisen laskutus asiakkaittain

Puolustusvoimat	5 067 567 €
Senaatti-kiinteistöt	3 832 139 €
IP-kiinteistöt Oy	128 254 €
Suomen Turvallisuusverkko Oy	83 465 €
Huoltovarmuuskeskus	412 175 €
Muut	122 472 €
Yhteensä	9 646 073 €

Asiantuntijapalveluiden, rakennuttamistehtävien, turvallisuustehtävien ja paikallisvalvonnan laskutus perustui tarkkaan, hankekohtaiseen työajanseurantaan sekä sopimuksissa sovittuihin tuntihintoihin ja menekkeihin. Laskuissa asiakkaille eriteltiin läpinäkyvästi laitoksen oman henkilökunnan tekemä työ, mahdolliset kulukorvaukset sekä ostopalvelut.

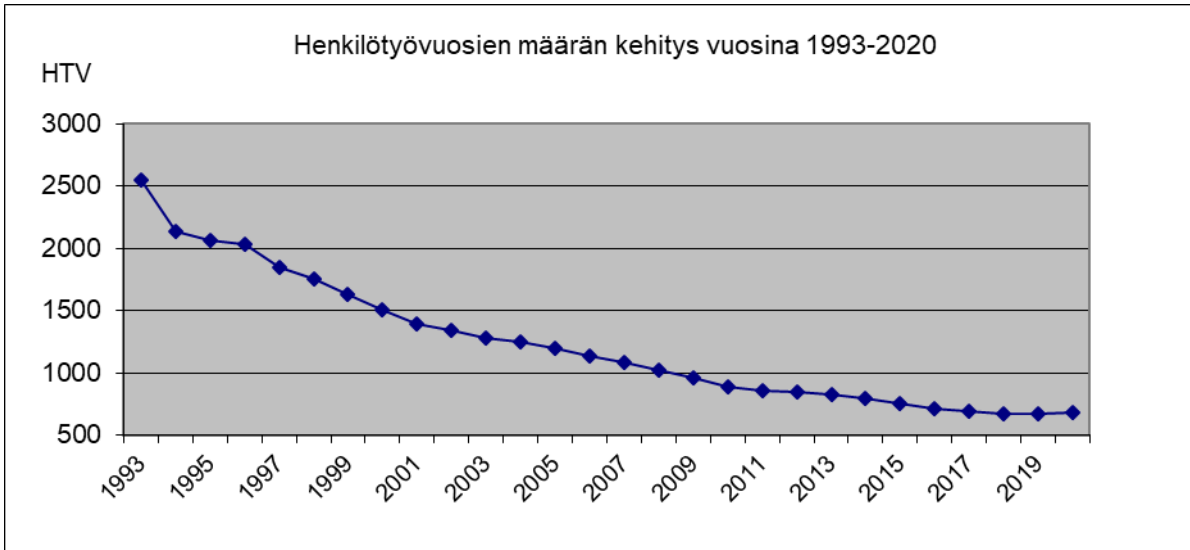
Ympäristöpalvelut

Ympäristöyksikön Puolustusvoimille tuottamat palvelut määriteltiin Rakennuslaitoksen ja Puolustusvoimien välisessä ympäristönsuojelun palvelusopimuksessa. Sopimuskumppanina Puolustusvoimien puolesta oli Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen esikunta. Rakennuslaitos tuotti tai hankki tarvittavat palvelut ja vastasi hankkeiden suunnittelusta ja seurannasta.

Toimialan liikevaihto vuonna 2020 oli 4,2 milj. euroa (4,3), joka muodostui asiantuntija- ja rakennuttamispalveluista Puolustusvoimille 3,2 milj. euroa ja Senaatti-kiinteistöille 1,0 milj. euroa. Ulkopuolisten palvelu- ja materiaalihankintojen osuus liikevaihdosta oli noin 3,6 milj. euroa. Toimialan ylijäämä oli 0,0 milj. euroa.

1.4.2 Toiminnan tuottavuus

Vuonna 2020 Rakennuslaitoksen henkilötyövuosimäärä oli 683 henkilötyövuotta. Henkilötyövuosien määrä nousi kahdeksan henkilötyövuotta vuodesta 2019.

Kuva 21 Henkilötyövuosien määrän kehitys vuosina 1993 – 2020

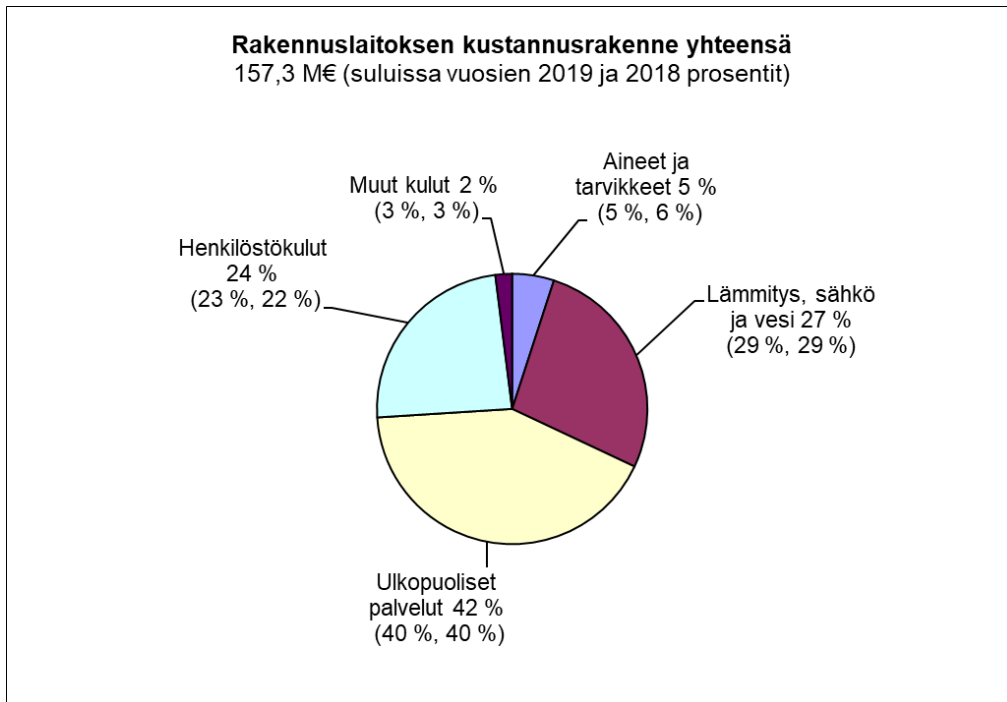
Kilpailutettujen palvelujen ja hankintojen osuus kaikki kustannuslajit mukaan lukien oli 76 % kokonaiskustannuksista.

Siivouspalvelujen ulkoistamisaste (ulkopuolisten palvelujen osuus kokonaiskustannuksista) oli kertomusvuonna 42 % (43). Vuonna 2020 siivottavasta 1,22 milj. sm²:n kokonaispinta-alasta oli ulkopuolisen palveluntuottajan siivouksessa 43 % (0,53 milj. sm²).

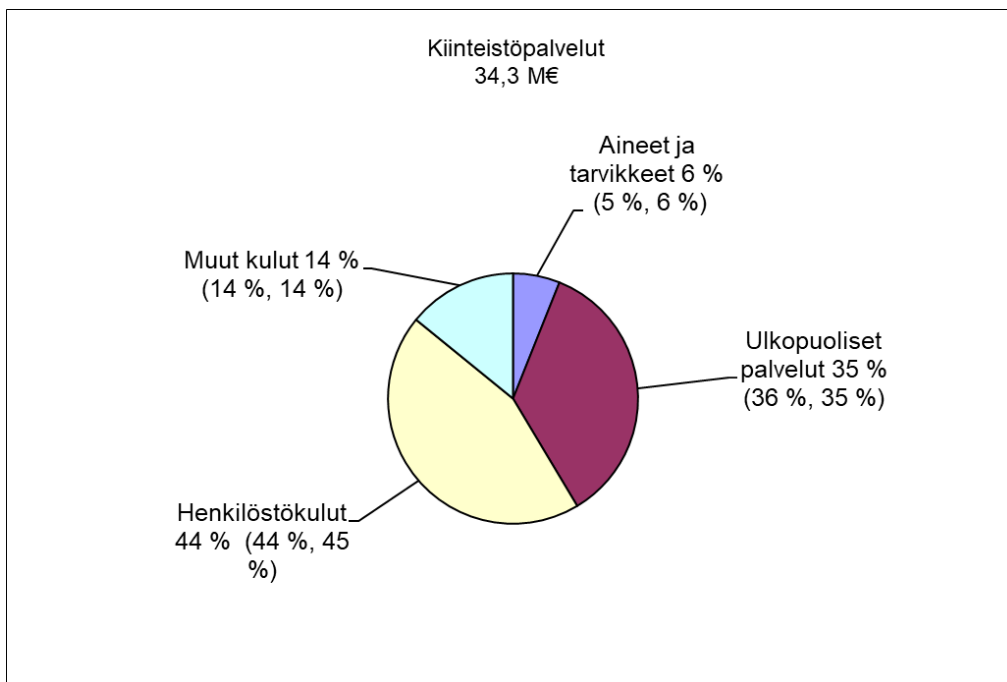
Teknisissä palveluissa ulkopuolisten palveluiden osuus kokonaiskustannuksista oli 75 % (72), tavoite oli 70 %. Ulkoistamisaste oli vuosikorjauksissa 66 % (65), erillistilauksissa 78 % (74) ja pieninvestoinneissa 87 % (82).

Taulukko 8 Tuottavuuden tunnuslukuja

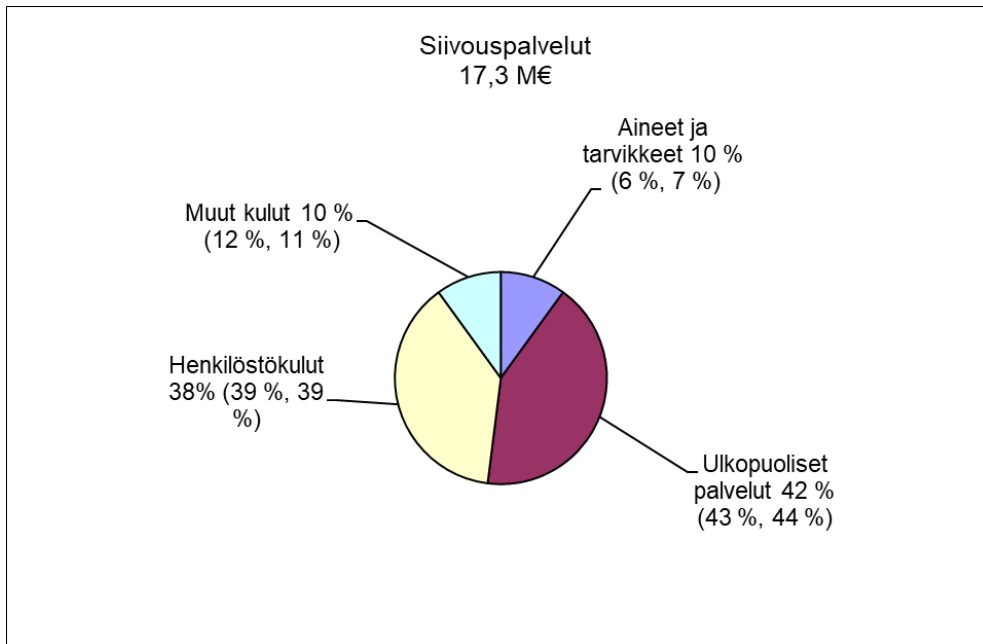
Tunnusluku	2018 (tot)	2019 (tot)	2020 (tot)	2020 (tavoite)
Kiinteistöpalvelut				
Hoidon htm ² /htv	9 600	9 600	9 800	
Siivouspalvelut				
Siivouspalveluiden ulkoistamisaste %	44 %	43 %	42 %	44 %
Oman palvelutuotannon sm ² /htv	4 400	4 400	4 700	
Tekniset palvelut				
Teknisten palveluiden ulkoistamisaste %	71 %	72 %	75 %	70 %

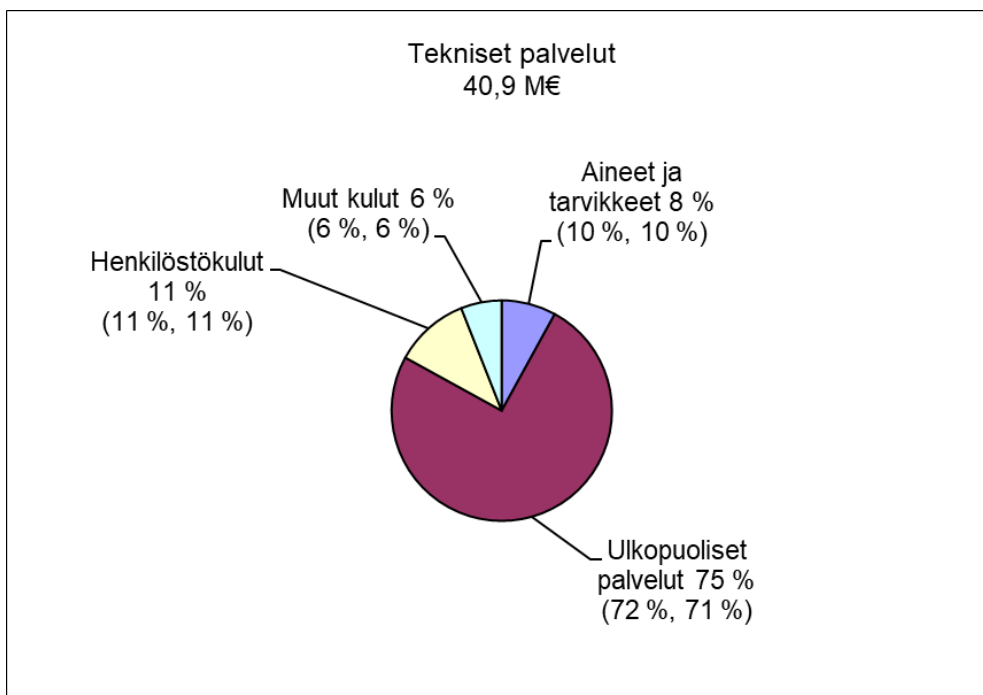
Kuva 12 Rakennuslaitoksen kustannusrakenne

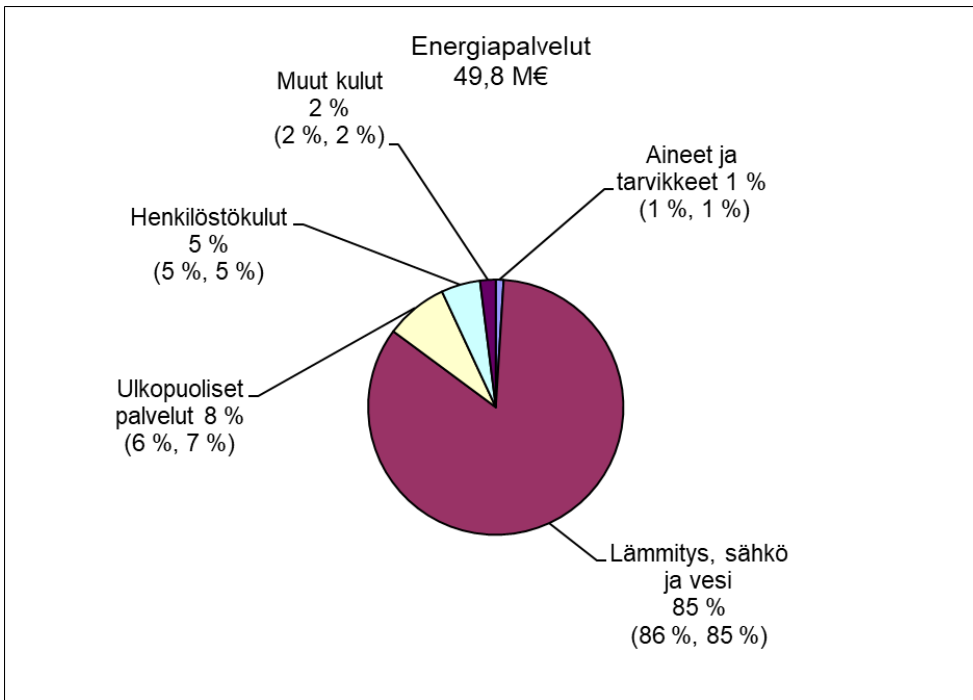
Kuva 3 Kustannusrakenne kiinteistöpalvelut

Kuva 14 Kustannusrakenne siivouspalvelut

Kuva 15 Kustannusrakenne tekniset palvelut

Kuva 16 Kustannusrakenne energiapalvelut

1.4.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

Palvelujen ostot olivat suurin kustannuserä, 43 % kokonaiskustannuksista. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osuus oli 31 % kokonaiskustannuksista.

Henkilöstökustannukset olivat 23 % kokonaiskustannuksista. Henkilöstökustannukset sisälsivät palkat ja palkkiot sekä henkilösivukustannukset. Luvuista on vähennetty sairausvakuutus- yms. lakien mukaisia palautuksia yhteensä 0,4 milj. euroa.

Vaihto- ja käyttöomaisuudelle laskettiin korkokustannus 0,0 %:n nimelliskorolla.

Taulukko 9 Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

1 000 €	2020 toteutuma	2020 tavoite	2019 toteutuma	2018 toteutuma
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	154 521,8	145 398	156 244,4	152 581,6
Maksullisen toiminnan muut tuotot	1 981,3	0	618,7	291,5
Tuotot yhteensä	156 503,1	145 398	156 863,1	152 873,1
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50 420,8	-52 088	-54 307,6	-53 102,9
Henkilöstökustannukset	-37 845,0	-37 184	-36 095,8	-33 998,1
Vuokrat	-2 488,4	-2 437	-2 658,3	-2 337,4
Palvelujen ostot	-69 419,5	-51 938	-63 683,7	-62 209,6
Muut erilliskustannukset	-1 335,8	-1 634	-2 500,5	-1 893,9
Erilliskustannukset yhteensä	-161 509,5	-145 281	-159 245,9	-153 541,8
Osuus yhteiskustannuksista				
Poistot	-83,0	-117	-102,6	-129,6
Korot	0,0	0	0,0	0,0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	-83,0	-117	-102,6	-129,6
Kokonaiskustannukset yhteensä	-161 592,5	-145 398	-159 348,5	-153 671,4
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot-kustannukset)	-5 089,4	0	-2 485,4	-798,2

Suoritetuotanto perustui valtion maksuperustelakiin ja puolustusministeriön asetukseen Puolustushallinnon rakennuslaitoksen maksullisista suoritteista. Rakennuslaitoksen palvelut hinnoiteltiin liiketaloudellisiin perusteisiin. Jos suorite tuotettiin suoraan tai välillisesti puolustushallinnolle, siitä perittiin omakustannusarvoa vastaava maksu.

Kustannusvastaavuuslaskelman kuluihin sisältyi tuottavuusmäärärahojen ja muiden erillismäärärahojen käyttöä 4,3 milj. euroa.

Kustannusvastaavuuslaskelman tuotoista on vähennetty ylijäämän palautus 2,8 milj. euroa.

Palautus tehtiin talousarviotilin 122701 perusteella huomioiden lomapalkkavelan muutos, varastojen muutos sekä poistojen ja käyttöomaisuushankintojen ero.

Sisäisen laskennan tuloslaskelma

Sisäisen laskennan tuloslaskelman avulla seurattiin laitoksen nettobudjetoidun toiminnan kannattavuutta ja sisäisen budjetin toteutumista toimialoittain.

Taulukko 10 Sisäisen laskennan tuloslaskelma

1000 euroa								2020	2019	
	Kiinteist ö- palvelut	Siivous- palvelut	Tekniset palvelut	Energia- palvelut	Rakennut- taminen	Ympäristö- palvelut	Hallinto- palvelut	Yhteensä	Yhteensä	%
Tuotot rakennuttamisesta					8 084	3 607		11 691	11 400	3
Tuotot pieninvestoinneista			13 034					13 034	12 869	1
Tuotot asiantuntijapalveluista	98		8		1 454	616	423	2 599	1 885	38
Tuotot kiinteistönhoidosta, ph	31 213							31 213	30 380	3
Tuotot siivouksesta, ph		15 567						15 567	14 377	8
Tuotot vuosikorjauksista, ph			17 768					17 768	17 262	3
Tuotot kiinteistöenergiasta, ph				43 151				43 151	46 449	-7
Tuotot muusta energian myynnistä				7 127				7 127	7 439	-4
Tuotot erillistilauksista	2 807	2 255	10 011	6				15 080	14 295	5
Muut tuotot	274	-19	416	387	108	15	890	2 072	741	180
Tuotot yhteensä	34 393	17 804	41 237	50 671	9 646	4 238	1 313	159 301	157 098	1
Aineet ja tarvikkeet	-2 044	-1 681	-3 131	-582	-254	-8	-151	-7 851	-8 042	-2
Lämmitys, sähkö ja vesi	0			-42 121				-42 121	-46 046	-9
Henkilöstökulut	-15 262	-6 599	-4 389	-2 433	-2 585	-438	-6 140	-37 845	-36 096	5
Toimitilavuokrat	-476	-172	-249	-119	-137	-24	-223	-1 400	-1 477	-5
Muut vuokrat	-601	-158	-273	-42	2	-4	-8	-1 084	-1 180	-8
Palvelujen ostot	-12 059	-7 210	-30 773	-3 862	-5 951	-3 619	-1 414	-64 888	-62 236	4
Palkeet	0		0		-1	0	-793	-795	-721	10
Muut kulut	-399	-147	-210	-97	-199	-22	-149	-1 224	-1 723	-29
Poistot	-52	-15	-4	-2	-11		0	-83	-103	-19
Omien tilojen ylläpito	-235	22	-44	403	-44	-10	-92	0	0	
Hallinnon kulut	-3 047	-1 220	-1 652	-934	-333	-72	7 257	0	0	
Muut sisäiset erät	-143	-80	-149	-27			400	0	0	
Rahoituserät	0	-1	0	0	0	0	-1	-4	0	
Satunnaiset erät			0				1	1	31	
Kulut yhteensä	-34 316	-17 262	-40 875	-49 818	-9 514	-4 198	-1 313	-157 295	-157 592	0
Jäämä ennen palautusta										
Puolustusvoimille	76	542	362	853	132	40	0	2 006	-496	
Palautus Puolustusvoimille								-2 800	-275	
Tilikauden jäämä								-794	-771	

Tilikauden jäämä muodostui lomapalkkavelkavelan muutoksesta ja varastojen muutoksesta.

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta 1.5.1 Suoritteiden määrät

1.5.1.1 Ylläpitopalvelut

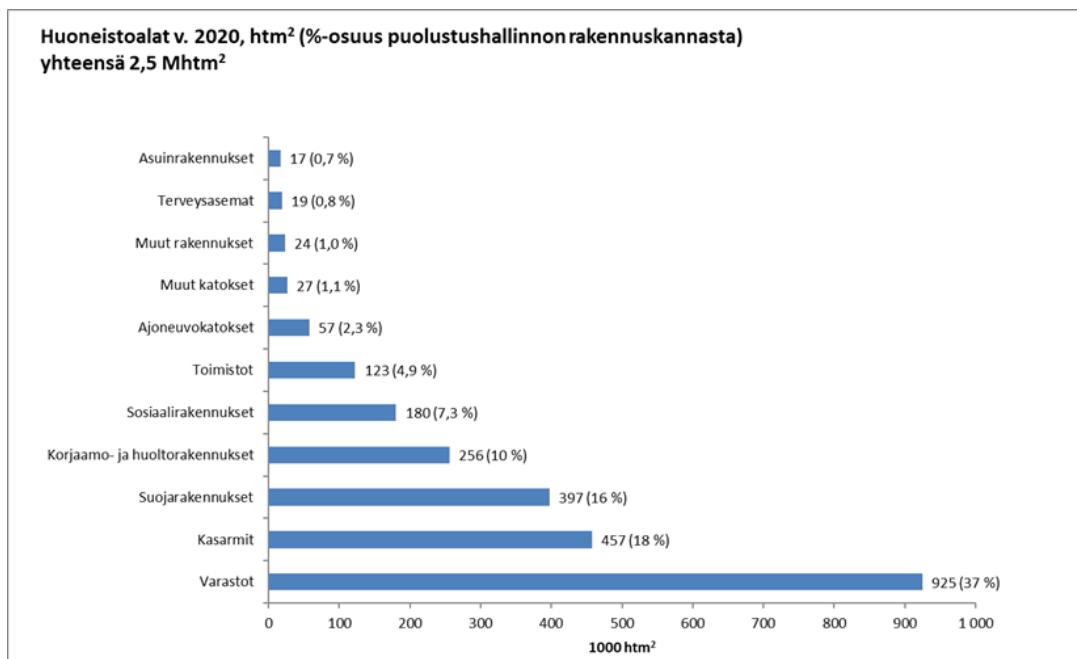
Rakennuslaitoksen ylläpitovastuulla oleva huoneistoala oli 2 590 000 m² (2 610 000), josta puolustushallinnon osuus oli 2 460 000 m². Ylläpidettävää huoneistoalaa vastaava rakennustilavuus oli 13 100 000 m³. Lämmitettävä rakennustilavuus oli 8 300 000 m³, josta puolustushallinnon osuus oli 7 900 000 m³ (7 900 000). Sähköistetty rakennustilavuus oli 12 500 000 m³, josta puolustushallinnon osuus oli 11 700 000 m³ (11 800 000).

Rakennuslaitoksella oli yksi valtakunnallinen palvelusopimus ylläpito-, energia- ja siivouspalveluista Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen kanssa. Kyseiseen palvelusopimukseen sisältyi Rakennuslaitoksen tuottamat yhtenäiset kiinteistöjen ylläpidon palvelut Puolustusvoimille. Logistiikkalaitoksen sopimukseen sisältyi myös Leijona Catering Oy:n varuskuntaravintoloiden (20 varuskuntaravintolaa) energia- ja ylläpitopalvelut sekä Millog Oy:n KUPI 15 kohteiden energia-, ylläpito- ja siivouspalvelut. Leijona Catering Oy:n kanssa Rakennuslaitoksella oli erillinen sopimus keittiölaitteiden vikakorjauksista sekä prosessienergiasta ja -vedestä.

Rakennuslaitos tuotti kertomusvuonna kiinteistöhoito-, siivous- ja energiapalveluja Millog Oy:lle kuudessa erillisessä kohteessa, yhteensä 87 000 htm² (87 000).

Tarkasteltaessa Puolustusvoimien käytössä olevaa tilakantaa valtion toimitilastrategian näkökulmasta voidaan todeta, että suurin osa tilakannasta oli puolustustarkoitukseen rakennettuja erityiskiinteistöjä. Merkittävä osa tiloista oli korkean turvallisuustason ja salattavuusasteen toimitiloja, jotka edellyttivät niiden suunnittelu-, rakennus- sekä ylläpitohenkilöstöltä erityistä osaamista.

Toimitilakannasta vain 5 % oli toimistotiloja (esikunnat).

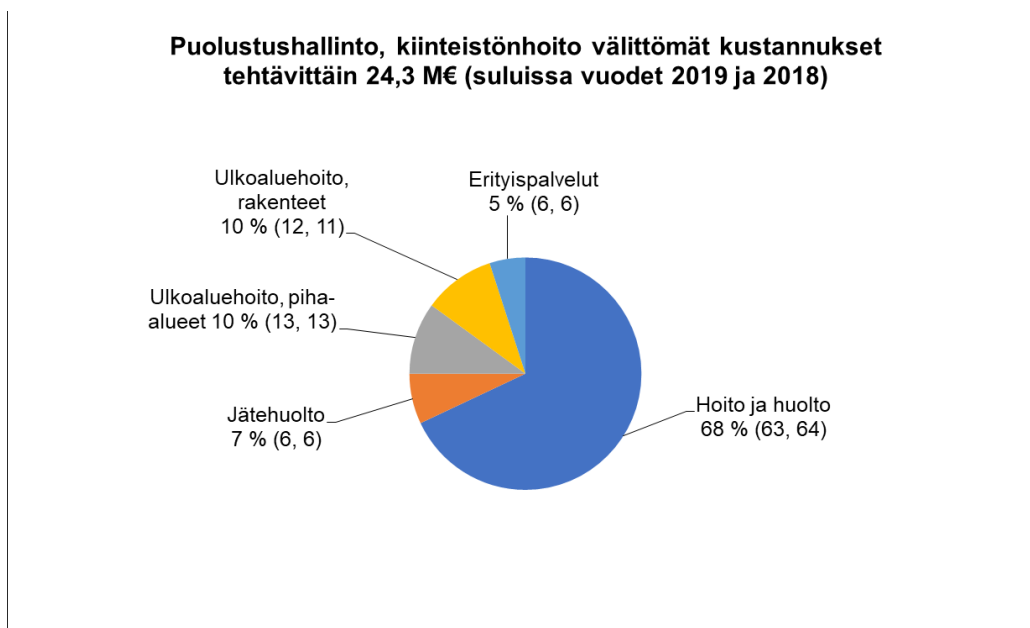

Kuva 17 Ylläpidettävä huoneistoala

Kiinteistöpalvelut

Taulukko 11 Kiinteistöpalvelujen liikevaihto jaoteltuna

Kiinteistöpalvelut	2018	2019	2020
Kiinteistönhoito M€	29,8	30,4	31,2
Erillistilaukset M€	2,5	2,8	2,8
Asiantuntijapalvelut M€	0,1	0,1	0,1
Muut tuotot M€	0,1	0,2	0,3
Henkilötyövuodet	284	284	271
Hoitovastuu (htm ²)	2 620 000	2 610 000	2 590 000

Kuva 18 Kiinteistönhoidon välittömät kustannukset tehtävittäin

Palvelujen järjestämisestä johtuvat kustannukset sisältyvät tehtäväkohtaisiin lukuihin.

Jätemäärien seuranta

Rakennuslaitos tuotti Puolustusvoimille yhdyskuntajätteen jätehuoltopalvelut ja vastasi jätemäärien seurannasta. Seurannassa oli mukana pääosa puolustushallinnon tuottamasta yhdyskuntajätteeseen verrattavissa olevasta jätteestä. Seurannasta puuttui Puolustusvoimien omilla sopimuksillaan hoitamansa jätejakeet kuten pääosa sähkö- ja elektroniikkaromusta (SER) ja metallista sekä vaarallinen jäte. Vuoden 2020 aikana puolustushallinnon kohteissa lisättiin muovin erilliskeräyspisteitä.

Vuonna 2020 puolustushallinnon tuottaman jätteen kokonaismäärä oli 5 637 tonnia (5 065 tonnia), mikä oli noin 11 % enemmän kuin edellisvuonna. Määrällisesti eniten puolustushallinnon kohteissa muodostui sekajätettä, 3 488 tonnia (3 107 tonnia). Sekajätteen määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna noin 12 %. Sekajättemäärän voimakasta kasvua selitti koronaepidemia - varusmiesten ulkoruokailu kertakäyttöastioista lisääntyä ja käytetyt astiat niin kuin myös kaikki henkilökohtaiset koronaan liittyvät suojavarusteet ohjeistettiin

turvallisuussyistä hävittämään sekajätteen joukossa.

Jätehuollon tehokkuutta mitattiin vuodesta 2017 alkaen materiaalina kierrätettävän jätteen osuudella. Koronaepidemiasta johtunut sekajättemäärän kasvu vaikutti luonnollisesti myös kierrätystehokkuuteen - vuonna 2020 puolustushallinnon tuottamista jätteistä kierrätettiin materiaalina vain noin 30 %, kun tavoite vuodelle 2020 oli 36 %.

Taulukko 12 Jättemäärät

JÄTEJAE	2017 %	2018 %	2019 %	2020 %	2020 tonnia
Sekajäte	40,9	56,3	61,4	61,9	3 488
Biojäte*	30,2	7,8	7,5	10,8	610
Keräyspahvi	7,8	8,8	8,8	6,8	382
Energiajäte	9,4	8,2	7,1	7,2	405
Muovipakkaukset**	-	-	0,2	0,2	14
Keräyspaperi	4,8	7,5	6,7	4,7	264
Puu	3,0	6,6	3,5	3,7	210
Kartonki	0,8	1,1	1,1	1,0	58
Rakennusjäte	0,6	1,0	1,8	1,3	74
Muu jäte	0,5	1,0	0,2	0,4	25
Metalli	1,1	0,8	0,8	1,0	55
Lasi	0,8	0,8	0,9	0,9	49
SER	0,0	0,0	0,0	0,0	2
Vaarallinen jäte	0,1	0,0	0,2	0,0	2
	100,0	100,0	100,0	100,0	5 637

*Varuskuntaravintoloiden tuottaman biojätteen tilastoseuranta päättyi vuonna 2018

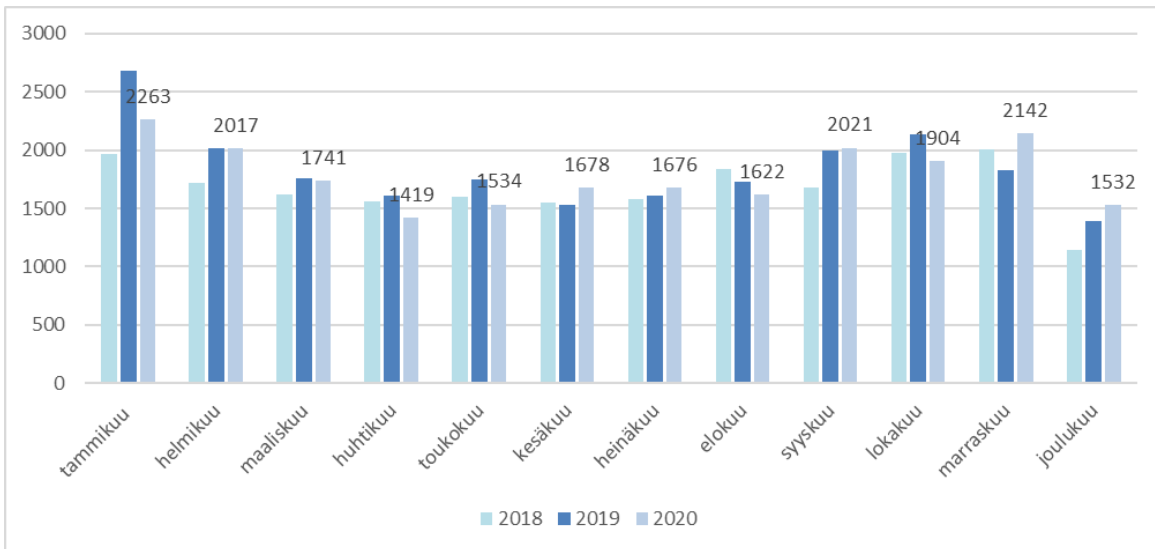
**Muovin erilliskeräys aloitettu osassa kohteita vuonna 2019

Asiakastukikeskus

Asiakastukikeskukseen oli keskitetty Rakennuslaitoksen ylläpitovastuulla olevien kiinteistöjen Helpdesk –toiminnot, taloteknisten hälytysten käsittely ja varallaolohenkilöstön ohjaus virkaajan ulkopuolella. Asiakastukikeskus vastasi myös tilojen olosuhdehallinnasta, jonka tavoitteena oli optimoida Rakennuslaitoksen ylläpitovastuulla olevien tilojen olosuhteet suhteessa tilojen käyttämään energiaan.

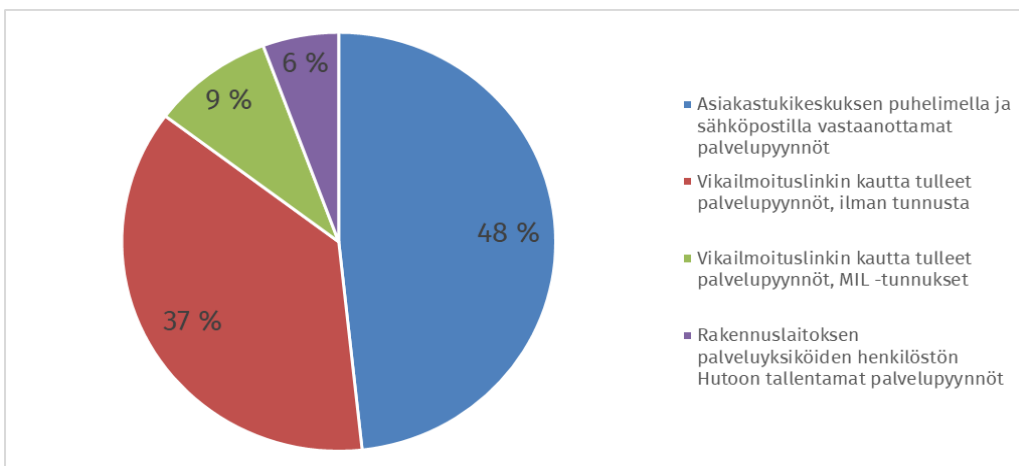
Helpdesk

Asiakastukikeskuksen vastaanottamat kiinteistöjen vikailmoitukset ja palvelupyynnöt ohjattiin HUTO-toiminnanohjausjärjestelmän kautta Rakennuslaitoksen ylläpitohenkilöstölle toimenpiteitä varten. Vuonna 2020 palvelupyynnöjä tuli Asiakastukikeskukseen hieman reilut 21 500 kpl.

Kuva 19 Palvelupyynnöiden määrät vuonna 2020

Puhelimen ja sähköpostin kautta otettiin vastaan palvelupyynnöistä 48%. Nämä palvelupyinnöt koostuivat 4388 vastatusta puhelusta ja 5149 vastaanotetusta sähköpostista.

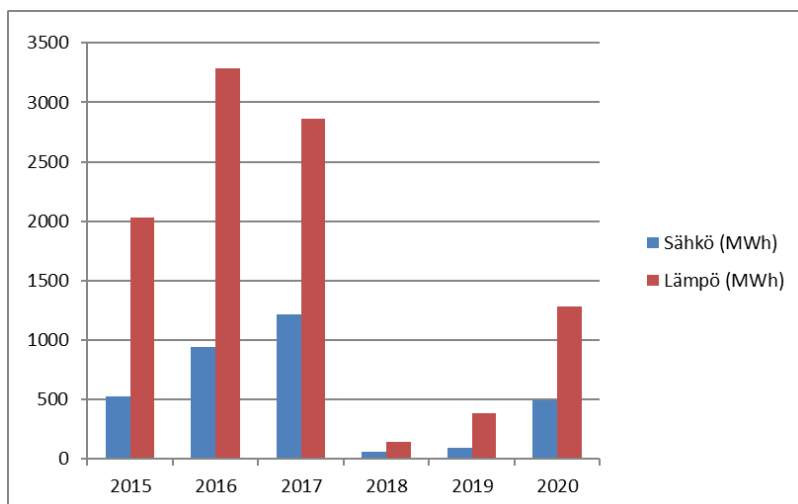
Kuva 20 Palvelupyynnöiden ilmoittamiskanavat vuonna 2020

Kiinteistövalvonta

Keskitetyn kiinteistöautomaation (KIVA) kattavuus lämmitetystä tilavuudesta oli 76 % vuonna 2020. Kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli 2 %. Puolustusvoimien ja muiden asiakkaiden käytössä olevien kiinteistöjen säästöpotentiaalia kartoitettiin kertomusvuonna yhteensä noin 1700 MWh.

Taulukko 13 Energiansäästöpotentiaalın kartoitus Rakennuslaitoksen ylläpitämissä Puolustusvoimien kohteissa (Asiakastukikeskus)

Etähallinnalla tunnistettu energiansäästöpotentiaali	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sähkö (MWh)	523	944	1212	64	98	497
Lämpö (MWh)	2029	3287	2859	144	385	1284
Palveluyksiköille tehdyt ehdotukset (kpl)	60	140	171	14	29	47

Kuva 21 Tunnistetut säästömahdollisuudet lämmössä ja sähkössä

Siivouspalvelut

Rakennuslaitos järjesti siivouspalvelut puolustushallinnolle ja sen strategisille kumppaneille joko omana palvelutuotantona tai ostopalveluina palvelusopimuksessa sovittujen palvelukuvausten mukaisesti. Siivouspalvelu sisälsi ylläpito- ja perussiivouspalvelut sekä hygieniatarvike- ja kasarmi-siivouspalvelut. Palvelutuotannossa otettiin huomioon Puolustusvoimien tilaturvallisuusnormit ja ympäristötavoitteet.

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen siivoustoimen vastuulla oleva siivousala oli vuonna 2020 yhteensä 1,2 miljoonaa neliötä (1,2). Siivouspalvelujen henkilötyövuosien määrä strategisissa kohteissa oli yhteensä 155 (154).

Vuoden 2020 koronaepidemia lisäsi tehostetun ja desinfioivan siivouksen tarvetta puolustushallinnon kohteissa. Normaalialueen palvelutuotantoa jouduttiin osin järjestelemään uudestaan ja Rakennuslaitoksen siivoustoimi oli muutamissa palveluyksiköissä päivystysvalmiudessa työajan ulkopuolella tarvittavia epidemiasivouksia varten.

Tekniset palvelut

Vuosikorjausohjelman mukaisesti toteutettiin 1 370 projektia (1 372). Rakennuslaitos laati vuosikorjausohjelman, jonka Puolustusvoimien logistiikkalaitos sekä Senaatti-kiinteistöt hyväksyivät. Projekteja ja ennakoimattomia korjauksia tehtiin yhteensä noin 17,8 milj. eurolla.

Vuosikorjausohjelma laadittiin kolmikannassa määriteltyjen periaatteiden ja painotusten mukaisesti. Ohjelman lähtökohtana oli rakennusten tekninen kunto. Vuosikorjauksen toteutuksen ajankohdasta sovittiin tiloja tai aluetta käyttävän Puolustusvoimien hallintoyksikön kanssa. Tavoitteena oli, että Puolustusvoimien ydintoiminta jatkui häiriöttä korjauksista huolimatta. Vuosikellon mukaiset asiakaspalaverit pidettiin kaksi kertaa vuodessa. Vuosikorjauksista raportoitiin säännöllisesti sekä Puolustusvoimille että Senaatti-kiinteistöille.

Erillistilausten laskutus oli yhteensä 10,8 milj. euroa (9,5). Yksittäisiä projekteja oli 792 kpl (784). Erillistilauksista raportoitiin säännöllisesti Puolustusvoimille ja Millog Oy:lle.

Senaatti-kiinteistöjen pieninvestointien tuotot olivat 12,2 milj. euroa (13,0). Yksittäisiä projekteja oli 160 kpl (148), joista 148 kokonaishankintana ja 12 rakennuttamistoimeksiantona. Projekteista 12 kpl kohdistui lämpö-, sähkö- tai vesihuoltoverkostoihin.

Teknisten palvelujen henkilötyövuosimäärä oli 71 (75).

Taulukko 14 Vuosikorjaukset korjauksen syyn mukaan

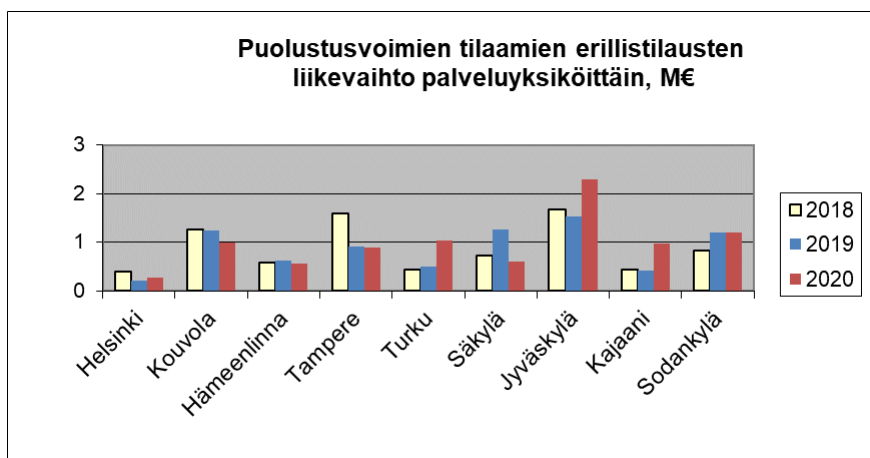
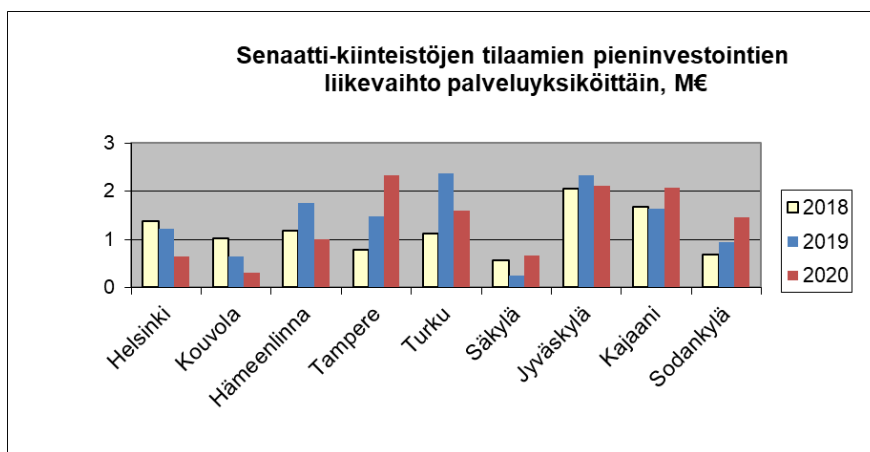
Vuosikorjauksen syy	2019	2020
Normaalikuluminen	86,9 %	89,7 %
Terveydellinen	3,4 %	3,1 %
Viranomais määräys	3,4 %	3,0 %
Luonnonilmiö	1,7 %	1,9 %
Vahingonkorjaus	1,4 %	0,9 %
Energiatalous	1,3 %	0,6 %
Kuntoarvion laadinta	1,3 %	0,4 %
Sisäilmatutkimuksen laadinta	0,1 %	0,2 %
Tulipalo	0,4 %	0,1 %
Työturvallisuus	0,0 %	0,1 %
Ilkivalta	0,1 %	0,0 %
	100,0 %	100,0 %

Taulukko 15 Vuosikorjaukset kohdetyypin mukaan

Vuosikorjaukset kohdetyypin mukaan	2019	2020
Rakennus	73,5 %	77,6 %
Aluetyö	22,8 %	17,4 %
Tie	1,4 %	1,9 %
Aita	1,0 %	1,5 %
Laituri	0,6 %	0,7 %
Ampumarata-alue	0,2 %	0,3 %
Muu rakenne	0,0 %	0,2 %
Silta	0,0 %	0,2 %
Torni	0,1 %	0,1 %
Polttoaineenjakopaikka	0,0 %	0,1 %
Lentokenttä	0,3 %	0,0 %
Ulkoliikuntapaikka	0,1 %	0,0 %
	100,0 %	100,0 %

Taulukko 16 Vuosikorjaukset TALO-90 järjestelmän mukaan

Vuosikorjaukset TALO 90 mukaan	2019	2020
Rakennustekniikka	44,2 %	45,5 %
LVI-järjestelmät	23,3 %	22,1 %
Sähköjärjestelmät	13,0 %	11,7 %
Aluerakenteet	9,6 %	11,1 %
Tietojärjestelmät	7,2 %	8,2 %
Pohjarakenteet	0,6 %	1,1 %
Rakennuttaminen	2,1 %	0,3 %
	100,0 %	100,0 %

Kuva 22 Puolustusvoimien tilaamien erillistilausten liikevaihto palveluysiköittäin**Kuva 23 Senaatti-kiinteistöjen tilaamien pieninvestointien liikevaihto palveluysiköittäin**

Energiapalvelut

Taulukko 17 Energiapalvelujen liikevaihto, toimialan ylijäämä ja henkilötövuodet

Energiapalvelut	2018	2019	2020
Kiinteistöenergia ph M€	45,0	46,4	43,2
Prosessienergia ph M€	3,7	3,4	3,6
Yritykset M€	3,5	3,4	2,9
Muut M€	0,9	0,9	0,9
Toimialan ylijäämä M€	0,9	0,6	0,9
Henkilötövuodet	34	37	35

Energiapalvelujen liikevaihto oli 50,7 milj. euroa (54,1) ja toimialan ylijäämä 0,9 milj. euroa (0,6). Liikevaihto laski edellisestä vuodesta -6,3 %. Lämmössä liikevaihto oli 21,7 milj. euroa ja laski -9,2 % edellisvuodesta. Sähkön liikevaihto oli 27,2 milj. euroa ja laski -4,3 % edellisvuodesta. Veden liikevaihto oli 3,8 milj. euroa ja laski -2,8 % edellisvuodesta.

Toimitetun lämmön kokonaismäärä oli 242 890 MWh (273 111). Rakennusten sijaintipaikkakunnalle sääkorjattu normaalivuoden mukainen kulutus oli noin 291 890 MWh (294 750). Tulossopimuksen mukainen normaalivuoden kulutusarvio oli 298 500 MWh. Säädökorjattu lämmön kokonaiskulutus laski -1,0 % edellisvuodesta. Vuosi 2020 oli keskimäärin 19,9 % normaalia ja edellisvuotta 12,6 % lämpimämpi.

Toimitetun sähkön kokonaismäärä oli 248 750 MWh (247 792). Kokonaiskulutus nousi 0,4 % edellisvuodesta. Tulossopimuksen mukainen kulutusarvio oli 249 000 MWh. Käyttäjäsähkön osuuden kokonaiskulutuksesta arvioitiin olevan keskimäärin 30 %, joka vastasi n. 74 600 MWh kulutusta.

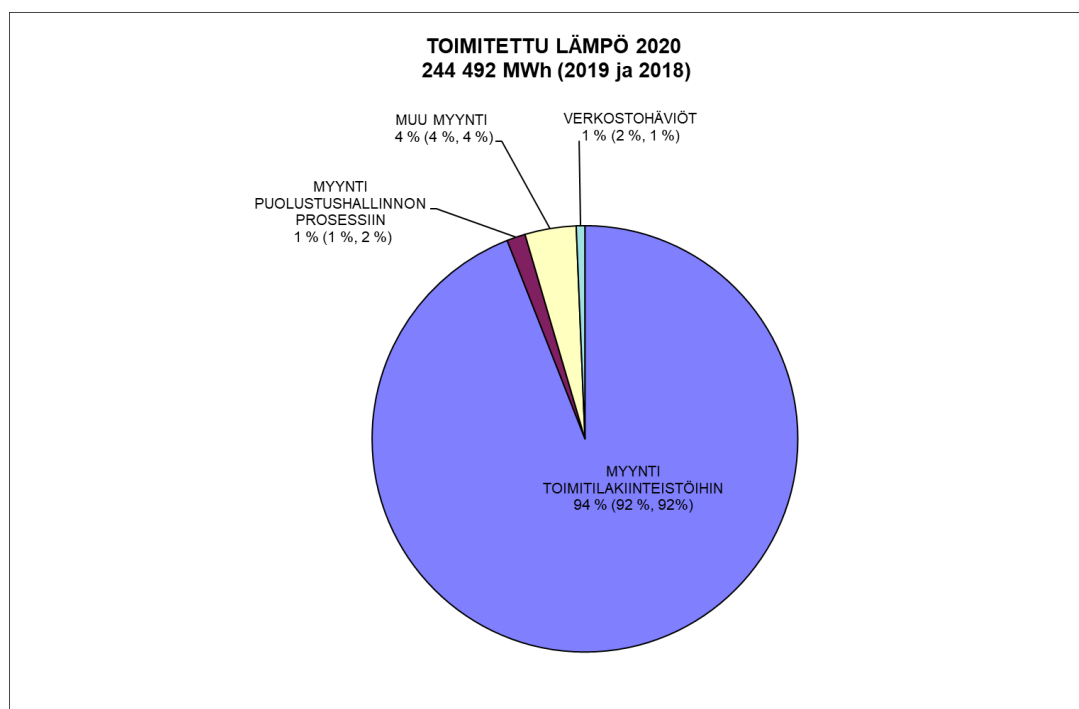
Toimitetun veden kokonaismäärä oli 701 812 m³ (806 206). Tulossopimuksen mukainen arvio oli 840 000 m³. Veden kokonaiskulutus laski -12,9 % edellisvuodesta.

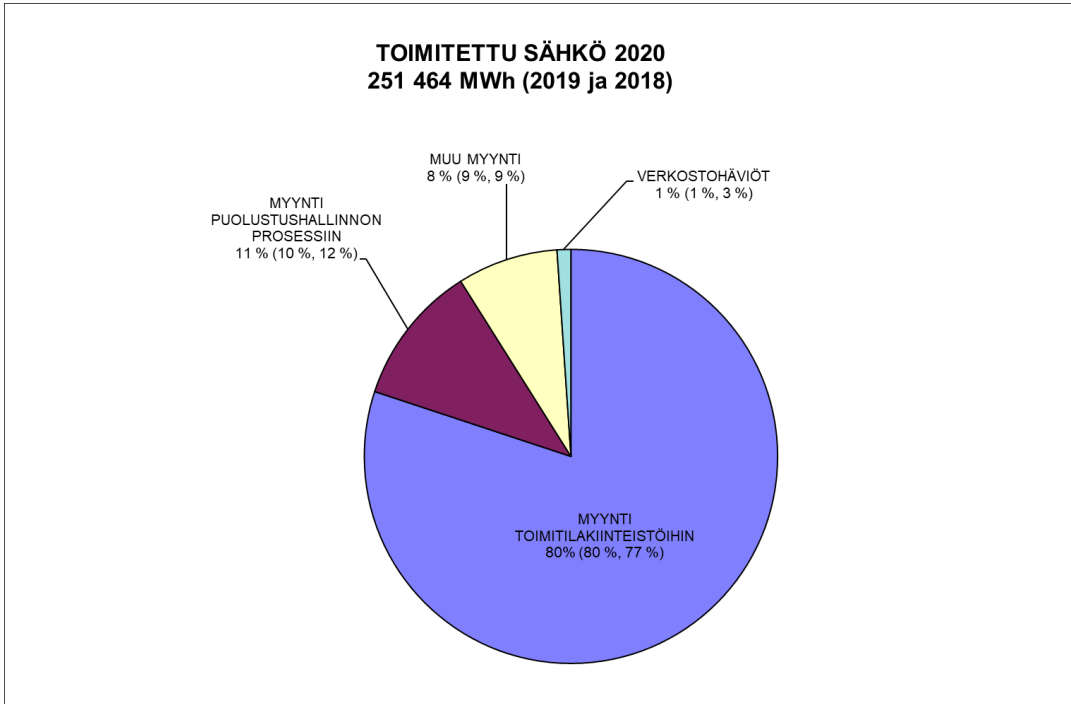
Taulukko 18 Toimitettu energia, vesi ja verkostohäviöt

	2017	2018	2019	2020	2020
LÄMPÖ MWh	tot	tot	tot	tot	arvio
Myynti toimitilakiinteistöihin	268 295	263 070	256 910	229 920	
Myynti puolustushallinnon prosessiin	5 635	5 386	4 039	3 452	
Muu myynti	15 374	12 518	12 161	9 518	
Toimitettu lämpö	289 305	280 974	273 111	242 890	298 500
Verkostohäviöt	1 972	3 818	6 448	1 602	
Yhteensä	291 277	284 792	279 559	244 492	

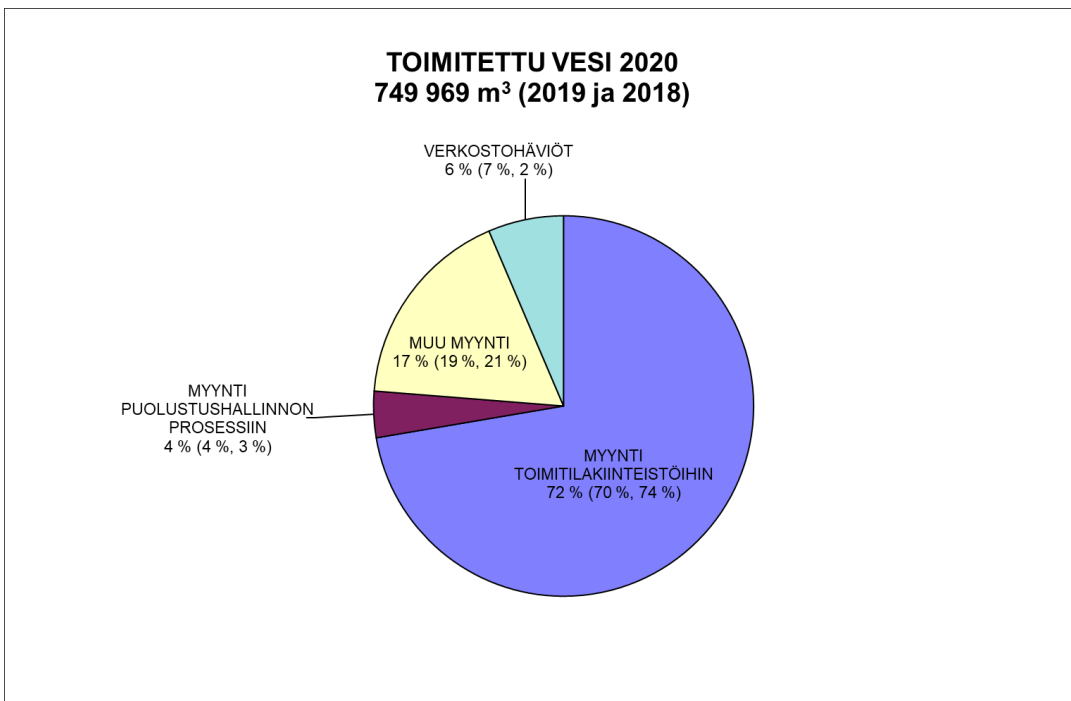
	2017	2018	2019	2020	2020
SÄHKÖ MWh	tot	tot	tot	tot	arvio
Myynti toimitilakiinteistöihin *	190 150	198 960	200 929	201 350	
Myynti puolustushallinnon prosessiin	27 551	28 641	25 171	27 594	
Muu myynti	23 472	22 476	21 692	19 806	
Toimitettu sähkö	241 173	250 078	247 792	248 750	249 000
Verkostohäviöt	6 081	5 542	3 680	2 714	
Yhteensä	247 254	255 620	251 473	251 464	

	2017	2018	2019	2020	2020
VESI 1000 VM3	tot	tot	tot	tot	arvio
Myynti toimitilakiinteistöihin	598	625	605	542	
Myynti puolustushallinnon prosessiin	30	29	37	30	
Muu myynti	172	173	165	130	
Toimitettu vesi	801	827	806	702	840
Verkostohäviöt	18	16	62	48	
Yhteensä	819	843	868	750	

Kuva 24 Toimitettu lämpö ja verkostohäviöt

Kuva 25 Toimitettu sähkö ja verkostohäviöt

Kuva 26 Toimitettu vesi ja verkostohäviöt

1.5.1.2 Rakennuttamispalvelut

Rakennuslaitoksen rakennuttamispalvelut kattoivat rakennusten elinkaaren aina käytettävyysselvityksistä, tarveselvityksestä, hankesuunnittelusta, rakennuttamisesta ylläpidon alkamiseen ja urakoiden takuuajan loppuun asti. Rakennuskannan ja -historian tunteminen antoivat perusteet tukea käyttäjiä ja omistajia tarve- ja hankesuunnitteluvaiheessa, jolloin määritetään hankkeiden keskeinen sisältö, laajuus ja kustannukset. Lisäksi eri osapuolten toimintatapojen ja tavoitteiden ymmärtäminen antoivat perusteet rakennuksen toiminnallisen ja teknisen elinkaaren optimointiin.

Rakennuttamisen painopistealueet

Rakennushankkeiden painopiste vuonna 2020 oli kasarmien peruskorjauksissa, räjähdevarastoalueissa, polttoaineenjakelepaikoissa, suojatiloissa, lentotukikohdissa ja sotasatamien kehittämisessä.

Rakennuslaitoksen asiantuntijat osallistuivat vuonna 2020 tilaturvallisuuden normivalmisteluun sekä erityiskohteiden kehittämissuunnitelmien laatimiseen määrittelyyn merkittäväällä työpanoksella. Työ jatkuu lähivuosien ajan. Lisäksi rakennuslaitos toimi Puolustusministeriön ja Puolustusvoimien asiantuntijana strategisten hankkeiden (HX ja Laivue 2020) tukeutumisinfran suunnittelussa ja toteutuksessa. Tehtävät olivat taloudellisilta ja toiminnallisilta vaikutuksiltaan merkittäviä ja tulevat sitomaan toimialan asiantuntijaresursseja huomattavasti myös jatkossa.

1.5.1.3 Ympäristöpalvelut

Ympäristöyksikkö tuotti ja hankki ympäristösuojelualan palveluja liittyen ympäristön tutkimiseen ja kunnostamiseen, ympäristötekniiseen suunnitteluun ja rakennuttamiseen, päästö- ja vaikutustarkkailuun sekä tutkimus- ja kehitystoimintaan. Toimiala myös kehitti Puolustusvoimien tarpeisiin sotilastoiminnan ympäristövaikutusten erityisosaamista. Lisäksi ympäristöpalvelut vastasi Rakennuslaitoksen ympäristövastuun kehittämisestä johdon linjausten mukaisesti ja tuki muita toimialoja ympäristönsuojelun asiantuntijatehtävissä. Ympäristöpalveluja tuotettiin Puolustusvoimille vuonna 2020 yhteensä 4,3 henkilötyövuoden verran, sisältäen hankkeiden rakennuttamisen ja valvonnan.

Pilaantuneiden alueiden hallinta

Vuonna 2020 toteutettiin maaperän kunnostuksia massanvaihtotekniikalla 12 kunnostuskohteessa. Maaperää kunnostettiin Kankaanpäässä, Jyväskylässä, Rovaniemellä, Sodankylässä, Kemijärvellä Kirkkonummella, Raaseporissa, Hartolassa ja Savitaipaleella. Ympäristötekniisiä tutkimuksia tehtiin 10 kohteessa ja valmisteltiin seuraavan vuoden aikana toteutettavia kunnostushankkeita tai mahdollisia kunnostustarpeita. Tutkimuksia tehtiin erityisesti lähivuosina käytöstä poistettaville polttoaineenjakelepaikoille.

Päästö- ja vaikutustarkkailu

Yhtenä ympäristöpalveluiden vastuualueena oli Puolustusvoimien toimintojen päästö- ja vaikutustarkkailun koordinointi ja tehostaminen sekä tietojen hallinta. Vuoden 2020 tarkkailut toteutettiin koronaepidemian asettamien rajoitteiden takia suunniteltua myöhemmin, painottuen kesä- ja syyskauteen. Tarkkailun piirissä oli yli 70 kohdetta tai aluetta. Tarkkailuohjelmiin tehtiin päivityksiä useissa kohteissa. Tarkkailuohjelmia päivitettiin mm.

ampuma- ja harjoitusalueille ja polttoaineen jakopaikoille. Huolto- ja tarkkailuohjelmia päivitettiin ampumaradoille.

Ampumaratojen ympäristönsuojelu

Ampumaradoilla ylläpidettiin jo rakennettuja suojausrakenteita. Kertomusvuonna tehtiin korjaustoimenpiteitä Kajaanin Hoikanportin, Upinniemen, Santahaminan, Taipalsaaren ja Vekaranjärven ampumaradoilla. Merkittävin hanke oli Hoikanportin ampumaradan taustavallien luotien poisto, joka jatkuu vuonna 2021.

Ampumaratojen kunnossapidon toimintamallin jalkautusta paikallisyksiköihin jatkettiin vuonna 2020. Toimintamallissa huomioidaan ennakkoon suunnitellut korjaustoimet sekä yllättäen esille tulevat korjaustarpeet.

Toimintavuonna jatkettiin ampumaratojen vesienkäsittelytekniikoiden ja –materiaalien toimivuuden tarkkailua ja testattiin uutena käsittelymateriaalina biohiiltä. Vesienkäsittelyyn liittyvä selvitystyö jatkuu lähivuosien ajan.

Ampuma- ja harjoitusalueiden ympäristönsuojelun parantaminen

Vuonna 2019 Pääesikunta antoi käskyn toimeenpanna ampuma- ja harjoitusalueiden ympäristönsuojelun kokonaiskehittämissuunnitelman (2019-2028). Hankkeen ohjausryhmä kokoontui vuonna 2020 kaksi kertaa ja myös Rakennuslaitos oli siinä edustettuna. Hankkeen tavoitteena on vähentää kustannustehokkaasti ampuma- ja harjoitusalueiden toiminnasta aiheutuvaa ympäristökuormitusta sekä lisätä osapuolten tietämystä toiminnasta aiheutuvista ympäristövaikutuksista. Näin parannetaan vaikutusten hallintakykyä ja minimoidaan haitallisia ympäristövaikutuksia.

Ampuma- ja harjoitusalueiden ympäristöselvityksissä kartoitetaan ja kuvataan kohteiden ympäristöolosuhteet ja toiminta sekä mahdolliset ympäristövaikutukset riittävän tarkasti ympäristönsuojelulain edellyttämän toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuuden täyttämiseksi. Vuonna 2020 ympäristöselvitys valmistui Halliin. Ympäristöselvitykset on nyt laadittu kaikille merkittäville ampuma- ja harjoitusalueille.

Vuonna 2020 suunniteltiin ja toteutettiin ympäristönsuojeluratkaisuineen maastotankkauspaikat Padasjoelle ja Syndaleniin sekä suojelukoulutusrata Hattulan Ilveskalliolle. Vuonna 2019 aloitettu Syndalenin räjäytysharjoittelupaikan ja sen ympäristönsuojeluratkaisujen rakentaminen tehtiin valmiiksi 2020. Lisäksi ympäristönsuojelurakenteiden suunnitelmia valmistui Pohjankankaalle, Syndaleniin, Upinniemeen ja Säskylään.

Raskaiden aseiden ympäristövaikutuksia selvitettiin erillistutkimuksilla ja -selvityksillä mm. Hätilässä, Rovajärvellä, Taipalsaareissa ja Pahkajärvellä. Lisäksi Pahkajärvelle laadittiin kattava vesienhallintasuunnitelma.

Tutkimus ja kehitys

Yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kanssa jatkettiin kehityshanketta liukoisten metallien talteen ottamiseksi jätevesistä. Kehitettävä suodatin on materiaaliltaan nailonia, johon on lisätty ominaisuus, joka sitoo vedestä haluttua metallia (esim. lyijy). Suodatin valmistetaan 3D-printtaamalla halutun muotoiseksi ja kokoiseksi. Suodattimeen kertynyt metalli voidaan happopesulla irrottaa suodattimesta ja näin kerätty metalli saadaan talteen ja suodatin uudelleen käyttöön. Laboratoriokokeita varten metallipitoista testivettä kerättiin mm.

ampumaradan laskeutusaltaasta ja raskaan raketinheittimen pesusta. Kokeen ensimmäinen vaihe valmistui vuoden 2020 aikana ja tulokset olivat lupaavia. Tutkimusta jatketaan vuonna 2021 pilottimittakaavan laboratoriokeilla ja mahdollisesti täyden mittakaavan kenttäkokeilla.

Suurtehomagneetin käyttöä ammusjätteen poistamisessa testattiin Hätilän ampuma- ja harjoitusalueella käsikranaatin heittopaikalla. Ammusjätettä, pääasiassa kranaatin sirpaleita, kerättiin kaivinkoneeseen liitetyllä magneetilla. Menetelmällä saadaan tehokkaasti puhdistettua toimintapaikkoja, joissa pintamaahan kertyvä metallijäte voi aiheuttaa raskasmetallien kertymistä ympäristöön.

Santahaminassa Kaartin Jääkäriyrykmentissä jatkettiin kasarmien jätelajittelun kehittämisprojektia. Projektin tarkoituksena on tehostaa jätteiden lajittelua lisäämällä lajittelumahdollisuuksia sekä testata erilaisia keräysvälineitä. Kasarmeilla on mahdollisuus lajitella vuoden 2020 tammikuusta alkaen seka- ja energiajäte, biojäte, muovipakkaukset, pienmetalli, lasijäte, keräyspaperi, pahvi ja kartongit sekä paristot. Ulkojätepisteet ja lajitteluun liittyvä ohjeistus uusittiin. Lajittelun tehokkuutta seurataan viikoittain tehtävillä laatukierroksilla. Ennen projektin alkua tehtiin sekajätteen lajittelututkimuksia ja niitä tullaan tekemään myös projektin aikana.

Syndalenen ampuma- ja harjoitusalueella kokeiltiin Solotop-kompostoria biojätteen kompostoinnissa. Kompostori toimi odotetusti, mutta käytännön syistä sen käyttöä ei päätetty jatkaa kokeilujakson jälkeen.

Kansainvälisen yhteistyön osalta vuosi 2020 oli poikkeuksellinen COVID19-pandemian peruttua tai lykättyä lähes kaikkia yhteistyöhankkeet. NATO:n AVT-työryhmä "Range Design and Management for Reduced Environmental Impact" päättyi vuonna 2020 ja työryhmän loppuraportti valmistui suunnitellusti joulukuussa 2020. Rytymän loppuseminaari siirrettiin vuodelle 2021 ja vuoden 2020 työryhmäkokoukset peruttiin.

Ympäristöalan osaamista päivitettiin osallistumalla USA:ssa järjestettyyn SERDP & ESTCP Symposiumiin, joka on laaja sotilaallisen toiminnan ympäristövaikutusten erikoiskonferenssi. Vuonna 2020 symposium pidettiin virtuaalisena.

Rakennuslaitoksen ympäristövastuun kehittäminen

Rakennuslaitoksessa oli suunniteltu otettavaksi käyttöön kaiken toiminnan kattava ISO14001 -standardin mukainen ympäristöjärjestelmä. Järjestelmän rakentaminen, järjestäytyminen ja käytön pilotointi tehtiin vuonna 2019 ja käyttöönotto oli suunniteltu vuodelle 2020. Puolustuskiinteistöt-hankkeen ja henkilöstömuutosten vuoksi järjestelmän lopullinen käyttöönotto kuitenkin lykättiin vuodelle 2021. Tarkoituksena on integroida järjestelmä olennaisilta osiltaan Senaatti-kiinteistöjen yhteiskuntavastuujärjestelmän (YKV) kanssa ja sertifioida kokonaisuus vuonna 2022. Ympäristöjärjestelmän mukaisten ympäristöohjelmien toteutusta kuitenkin jatkettiin suunnitelmien mukaan myös vuonna 2020.

1.5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden laatu

Puolustusministeriö määrittä strategiset linjaukset Rakennuslaitoksen kehittämiseksi.

1.5.2.1 Keskeiset hankkeet ja toimenpiteet

Rakennuslaitos osallistuu Puolustuskiinteistöt -hankkeen valmisteluun ja toimeenpanoon. Tehtävän toteuttamiseksi tarvittavat lisäresurssit arvioidaan suunnittelun edetessä.

Rakennuslaitoksen toiminnan painopiste siirtyi vuoden 2019 loppupuolella hallitusohjelmaan sisältyvän Puolustuskiinteistöt -hankkeen suunnitteluun.

Puolustusministeriö oli vuotta 2020 koskevien tulosneuvottelujen yhteydessä linjannut, että Puolustuskiinteistöt -hankkeen valmistelun aikana Rakennuslaitoksen toiminnan tulee jatkaa ilman valmiuden ja varautumisen tai kiinteistönpidon merkittävää tason laskua. Laajakantoisia strategisia kehittämishankkeita toteutetaan vain siltä osin kuin tuloksia voidaan hyödyntää myös Puolustuskiinteistöissä. Toiminnassa oli kuitenkin varauduttava myös siihen, että Rakennuslaitoksen toiminta jatkuu.

Puolustusministeriö myönsi Rakennuslaitokselle kahden miljoona euron lisämäärärahan hallinnonalan vuoden 2020 talousarvion toimeenpanoasiakirjalla Puolustuskiinteistöjen perustamisen ja Rakennuslaitoksen hallinnollisen lakkauttamisen kustannuksiin.

Lisämäärärahalla katettiin muun muassa Rakennuslaitoksen hallinnollisesta lakkauttamisesta aiheutuneita määräaikaisten projektihenkilöiden palkkoja ja Rakennuslaitoksen vakinaisen henkilöstön työaikaaperusteisia kustannuksia sekä Puolustuskiinteistöjen perustamiseen liittyviä tilaturvallisuus- ja tietojärjestelmäkustannuksia.

Projektin toteutuneet kustannukset olivat noin 1,8 miljoonaa euroa. Käyttämätön osuus palautettiin Rakennuslaitoksen tilinpäätöksen yhteydessä puolustusministeriöön.

Rakennuslaitos jatkaa Puolustusvoimien toimeksiannosta priorisoitujen tilojen kehittämissuunnitelman toimeenpanoa.

Rakennuslaitos osallistui asiantuntijaorganisaationa Puolustusvoimien priorisoitujen toimitilojen kehittämisen suunnitteluun. Suorituskykyanalyysien ja kehittämissuunnitelmien laatiminen on käynnistynyt sekä kehittämishanke on valmisteilla. Työ tulee jatkumaan tulevien vuosien ajan. Samalla päivitetään varautumiseen liittyviä suunnitelmia. Kriittisten tilojen käyttöpäälliköt on nimetty ja koulutettu. Kriittisten kohteiden henkilöstön koulutus saatiin suunnitellusti käyntiin Puolustusvoimien ja Pelastusopiston kanssa. Saadun palautteen mukaan koulutusta kannattaa jatkaa saatujen kokemusten ja laaditun koulutusohjelman pohjalta.

Rakennuslaitos osallistuu strategisten hankkeiden toimitila- ja ympäristöasioiden suunnitteluun, elinkaarikustannusten arviointiin ja toimeenpanoon.

Rakennuslaitos osallistui asiantuntijaorganisaationa Puolustusvoimien strategisten suorituskykyhankkeiden toimitila- ja ympäristöasioiden suunnitteluun ja elinkaarikustannusten arviointiin ja toimeenpanoon. Rakennuslaitos tuotti vuonna 2020 alustavat tukikohtakohtaiset kustannusarviot HX-hankkeen tukikohtarakentamisen arvioitujen rakentamistarpeiden kustannuksista. Rakennuslaitos laati lisäksi arviot rakennuskohteiden edellyttämistä asiantuntijaresurssitarpeista tukikohtarakentamisen eri hankevaiheissa. Asiantuntija- ja rakennuttamistehtäviä jatketaan Puolustuskiinteistöt liikelaitoksessa vuonna 2021.

Rakennuslaitos varautuu aloittamaan Ampuma- ja harjoitusalueiden sekä ampumaratojen ylläpito -selvitystyön pohjalta tehdyn päätöksen edellyttämät toimenpiteet Puolustusvoimien toimeksiannosta.

Ampuma- ja harjoitusalueiden ylläpidon kokonaisvaltaiseksi kehittämiseksi oli valmisteilla pilottihanke, jossa huomioidaan myös ympäristönsuojeluratkaisujen ylläpitotarve. Pilottihankkeen suunnittelu aloitettiin yhteistyössä Puolustusvoimien kanssa vuonna 2020, mutta pilottihankkeen tarkempi suunnittelu ja toteuttaminen siirrettiin Puolustuskiinteistöjen valmisteluhankkeen johdosta vuosille 2021 ja 2022.

Pääesikunta antoi vuonna 2019 käskyn toimeenpanna ampuma- ja harjoitusalueiden ympäristönsuojelun kokonaiskehittämissuunnitelman. Rakennuslaitos oli edustettuna hankkeen ohjausryhmässä, joka kokoontui kaksi kertaa vuonna 2020. Kaikille ampuma- ja harjoitusalueille on laadittu kattavat ympäristöselvitykset kehitystyön taustaksi. Vuonna 2020 suunniteltiin ja toteutettiin ympäristönsuojeluratkaisuineen maastotankkauspaikat Padasjoelle ja Syndaleniin sekä suojelukoulutusrata Hattulan Ilveskalliolle. Lisäksi tehtiin valmiiksi vuonna 2019 aloitettu Syndalenin räjäytysharjoittelupaikka ja sen ympäristönsuojeluratkaisut. Raskaiden aseiden ympäristövaikutuksia selvitettiin erillistutkimuksilla ja -selvityksillä mm. Rovajärvellä, Taipalsaarella ja Pahkajärvellä. Lisäksi Pahkajärvelle laadittiin kattava vesienhallintasuunnitelma.

Rakennuslaitos tukee Puolustusvoimia ympäristöjärjestelmätyössä ja ympäristönsuojelun kehittämisen painopisteissä: ampuma- ja harjoitusalueiden ympäristönsuojelun kehittämisohjelman toimeenpano, vaarallisten aineiden riskienhallinta ja koulutusmateriaalin päivittäminen.

Ampuma- ja harjoitusalueiden ympäristönsuojelua on kehitetty monipuolisesti yllä kuvatulla tavalla. Lisäksi Rakennuslaitos seurasi tiiviisti ympäristölle vaarallisten PFAS-yhdisteiden tutkimusta ja osallistui kansainväliseen tiedonvaihtoon. Puolustusvoimilla on käynnissä myös uusi varusmiehille suunnatun koulutusmateriaalin, jonka valmisteluun rakennuslaitos osallistui erityisesti jätehuoltoa koskevien näkökohtien osalta.

Rakennuslaitos vakiinnuttaa vuonna 2019 käyttöön otetun ympäristöjärjestelmänsä osaksi normaalia toimintaa ja toimeenpanee ympäristöohjelman mukaiset kehittämisprojektit.

Rakennuslaitoksessa oli suunniteltu otettavaksi käyttöön kaiken toiminnan kattava ISO14001 -standardin mukainen ympäristöjärjestelmä. Järjestelmän rakentaminen, järjestäytyminen ja käytön pilotointi tehtiin vuonna 2019 ja käyttöönotto oli suunniteltu vuodelle 2020. Puolustuskiinteistöt-hankkeen ja henkilöstömuutosten vuoksi järjestelmän lopullinen käyttöönotto kuitenkin lykättiin vuodelle 2021. Tarkoituksena on integroida järjestelmä olennaisilta osiltaan Senaatti-kiinteistöjen yhteiskuntavastuujärjestelmän (YKV) kanssa ja sertifioida kokonaisuus vuonna 2022. Ympäristöjärjestelmän mukaisten ympäristöohjelmien ja kehitysprojektien toteutusta kuitenkin jatkettiin suunnitelmien mukaan myös vuonna 2020.

Rakennuslaitos saattaa loppuun TUVÉ-palveluiden käyttöönoton sekä tietoja viestintätekniikan palveluiden uudelleenjärjestelyt turvallisuusverkon tuotantoympäristössä.

Vuonna 2020 Puolustushallinnon rakennuslaitos saattoi loppuun Turvallisuusverkon palveluiden käyttöönoton. Käyttöönoton jälkeen Rakennuslaitos käytti tietoliikenteessä sekä tieto- ja viestintäteknisissä palveluissaan turvallisuusverkkoa. TUVE-palveluiden käyttöönoton jälkeen käynnistettiin Rakennuslaitoksen TUVE-palveluiden muuttaminen Puolustuskiinteistöjen palveluiksi. Tehtävä toteutettiin vuonna 2020 useissa alaprojekteissa.

Rakennuslaitos panee täytäntöön tiedonhallintolain edellyttämät toimenpiteet osana Puolustuskiinteistöt hanketta ja luo muut edellytykset ICT-järjestelmien käytölle ja tietohallinnolle.

Puolustushallinnon rakennuslaitos kehitti vuoden 2020 aikana tiedonhallintalain mukaisen tiedonhallintamallin, joka toteutettiin Rakennuslaitokseen tiedonhallinnan kehittämissuunnitelmana. Kehittämissuunnitelman laatimisessa huomioitiin Rakennuslaitoksen tiedonhallinnan kokonaisuuden muuttuminen Puolustuskiinteistöiksi vuoden 2020 lopussa. Tiedonhallinnan kehittämissuunnitelman viimeistely tehdään Puolustuskiinteistöille vuonna 2021.

Rakennuslaitos kehittää toimintaansa Rakennuslaitoksen digitaalinen suorituskyky (RAKDIGI)-hankkeen osaprojektien kautta. Vuoden 2020 aikana jatketaan vuonna 2018 aloitettua korkean turvaluokan teknisen infrastruktuurin kohentamista, jonka avulla luodaan pohja tuleville digitalisaatioon nojaaville kehityskohteille.

Vuonna 2018 aloitettu RAKDIGI-hanke vietiin suunnitellusti loppuun vuoden 2020 aikana. Hankkeen päätavoite eli TUVE-käyttöönottoprojektin tukeminen toteutui. TLIII-tiedonkäsittely -ympäristöä laajennettiin sekä kehitettiin edelleen. Ympäristöön toteutettiin esiauditointi syksyllä 2020.

Rakennuslaitos jatkaa yhteentoimivuuden kehittämistä yhdessä Puolustusvoimien kanssa yhteisen tiedonhallinnan mahdollistamiseksi tarvittavilta osin.

Rakennuslaitos osallistui Puolustusministeriön ja Puolustusvoimien verkostoyhteistyöhön, mutta varsinaista yhteentoimivuuden kehittämistä ei tehty vuonna 2020.

Rakennuslaitos jatkaa arkkitehtuurityötä yhdessä Puolustusvoimien kanssa toiminnallisen-, tietojärjestelmä- sekä teknologisen arkkitehtuurin yhteentoimivuuden varmistamiseksi.

Vuonna 2020 Rakennuslaitoksen toiminta-, tietojärjestelmä- ja teknologia-arkkitehtuurityötä tehtiin Puolustuskiinteistöt-hankkeen Tiedonhallinta ja ICT -osaprojekteissa sekä sen jälkeen ICT-muutosprojekteissa. Vuonna 2020 keskityttiin teknologian ja tietojärjestelmien muutosten varmistamiseen, toiminta-arkkitehtuurityö siirtyi suurelta osin vuoteen 2021. Olennaista työssä oli yhteentoimivuuden varmistaminen Senaatti-kiinteistöjen kanssa.

Rakennuslaitos jatkaa Puolustusvoimien energia- ja ilmasto-ohjelman sekä puolustusvoimien toimitilojen energiatehokkuusprojektin toimeenpanoa ja osallistuu Puolustusvoimien kohteiden tulevia energiaratkaisuja selvittävään energiakonseptointi -hankkeeseen 2020 alkaen.

Rakennuslaitoksen energiansäästötoimenpiteet sekä uusiutuvan energian osuuden kasvattaminen olivat osa Puolustusvoimien energia- ja ilmasto-ohjelman toimeenpanoa. Kiinteistöenergiankulutus sekä siitä aiheutuvat hiilidioksidipäästöt noudattivat ohjelmassa asetettua tavoiteuraa. Fossiilisen öljyn käytöstä luopumisen suunnittelu on aloitettu. Kiinteistöjen öljylämmityskohteita oli kartoitettu 80 % kokonaisuudesta vuoden 2020 loppuun

mennessä kulutuskohteista. Lämpökohteista suuri osa kilpailutetaan uusiutuvammille energiamuodoille lämpö-/huoltosopimuksin. Jo sovittuina muutoksina väheni huomattava osa fossiilisen lämmitysöljyn kulutuksesta vuoden 2020 aikana sekä poistui viimeiset kaksi maakaasun erillislämmityskohdetta.

Rakennuslaitos osallistui kertomusvuonna Puolustusministeriön energiakonseptointi-hankkeeseen, missä kohdetarkastelujen ja energiamallinnuksen avulla neljälle tyyppirakennukselle pyrittiin selvittämään parasta mahdollista energiantuotanto- ja käyttökokonaisuutta. Hankkeen aikataulu ei pitänyt koronatilanteesta johtuen ja lopputuloksien on tarkoitus valmistua vuoden 2021 alussa. Hankkeen toteutuksesta on vastannut Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy, jota on ohjannut Puolustusvoimista, Rakennuslaitoksesta ja Puolustusministeriöstä nimetty ohjausryhmä.

Rakennuslaitos kehittää osaamistaan ja palveluiden vaikuttavuuttaan osallistumalla resurssien puitteissa kiinteistö- ja ympäristöalan pohjoismaiden ja Baltian maiden väliseen sekä muuhun kansainväliseen yhteistyöhön.

Nordic-Baltic Defence Estates eli NBDE on puolustushallinnon kiinteistöpalvelu-organisaatioiden yhteistyöfoorumi. Yhteistyöfoorumin muodostavat organisaatiot Suomesta, Ruotsista, Norjasta, Tanskasta, Virosta, Latviasta sekä Liettuasta. NBDE-yhteistyön tavoitteena on keskinäinen tiedon ja kokemusten vaihto, benchmarking sekä toiminnan ja palveluiden kehittäminen vertaisorganisaatioilta oppimalla. Yhteistyö toteutetaan pääasiassa työryhmissä. Vuonna 2020 Puolustushallinnon rakennuslaitos osallistui Benchmarking-, Energy-, Environment-, Procurement- sekä Communication -työryhmien toimintaan. Pandemian vuoksi ryhmien toiminta oli kuluneena vuonna kuitenkin vähäistä, sillä live-tapaamisia ei juuri pidetty eikä siirtyminen online-tapaamisiin ollut täysin ongelmaton. Vuodelta 2020 siirrettiin myöhemmin toteutettavaksi muutama erillinen työpaja: Management Days sekä Client Support Centers. Lisäksi perinteinen vuosikokous peruttiin ja korvattiin johtajien 9.9.2020 pidetyllä online-tapaamisella.

Rakennuslaitoksen aloitteesta NBDE benchmarkingin tunnuslukuja ryhdyttiin vuonna 2020 kehittämään ulkoisen konsultin avulla, keskittyen aluksi energialukuihin. Kehitystyössä on ollut mukana edustajat Suomesta, Virosta, Ruotsista ja Norjasta, mutta tulokset ja mahdolliset uudet käytänteet on tarkoitus ottaa käyttöön kaikissa NBDE-maissa.

Ympäristöalalla Rakennuslaitoksella on ollut pitkä kansainvälisen yhteistyön perinne. Säännöllistä tiedonvaihtoyhteistyötä tehtiin Pohjoismaiden ja Baltian maiden kanssa. Lisäksi Norjan, Ruotsin, Tanskan ja USA:n sekä NATO:n kanssa on yhteistyössä Puolustusvoimien kanssa ollut käynnissä projektimuotoista yhteistoimintaa. Vuonna 2020 yhteistoiminta oli kuitenkin lähes keskeytyksissä COVID19-pandemian vuoksi.

Rakennuslaitos toteuttaa operatiivisten suojatilojen suojaustasoluokittelun Pääesikunnan antaman määräyksen ja aikataulun mukaisesti.

Operatiivisten suojatilojen suojaustasoluokittelu -projekti toteutettiin Rakennuslaitoksen yksiköissä ja projektista laadittiin raportti.

Rakennuslaitos jatkaa TVJ-tilojen suunnitelmien kehittämistä ja henkilöstökoulutusta yhteistyössä Puolustusvoimien ja Pelastusopiston kanssa.

Rakennuslaitoksen vastuu TVJ-tilojen kehittämisestä siirtyi Puolustuskiinteistölle 1.1.2021, missä on aiempaa huomattavasti paremmat edellytykset kehittää erityisesti TVJ-tilojen varautumista. Pohjana käytetään Rakennuslaitoksen viimeisen kahden vuoden aikana tekemiä suunnitelmia ja saatuja kokemuksia.

Rakennuslaitos kehittää omien toimitilojen tilaturvallisuutta painopisteenä kiinteistövalvomot, laitetilat ja arkistot. Kehittämisessä pyritään hyödyntämään varuskunnissa jo valmiina olevat tai niihin rakennettavat toimitilat. Tavoitteena on suojata puolustusvoimien toiminnan kannalta kriittiset toiminnat ja niihin liittyvät tiedot.

Rakennuslaitos kehitti toimitilaturvallisuutta yhteensä noin 330 000 eurolla. Työn tuloksena tilaturvallisuus vastaa TUVE-turvallisuusauditointien ja muita turvallisuusvaatimuksia. Tästä huolimatta tilaturvallisuuden kehittämistä tulee edelleen jatkaa, koska TLIII-tiedon käsittely ja uudet turvallisuustehtävät sekä hankkeet edellyttävät turvallisuuden edelleen kehittämistä.

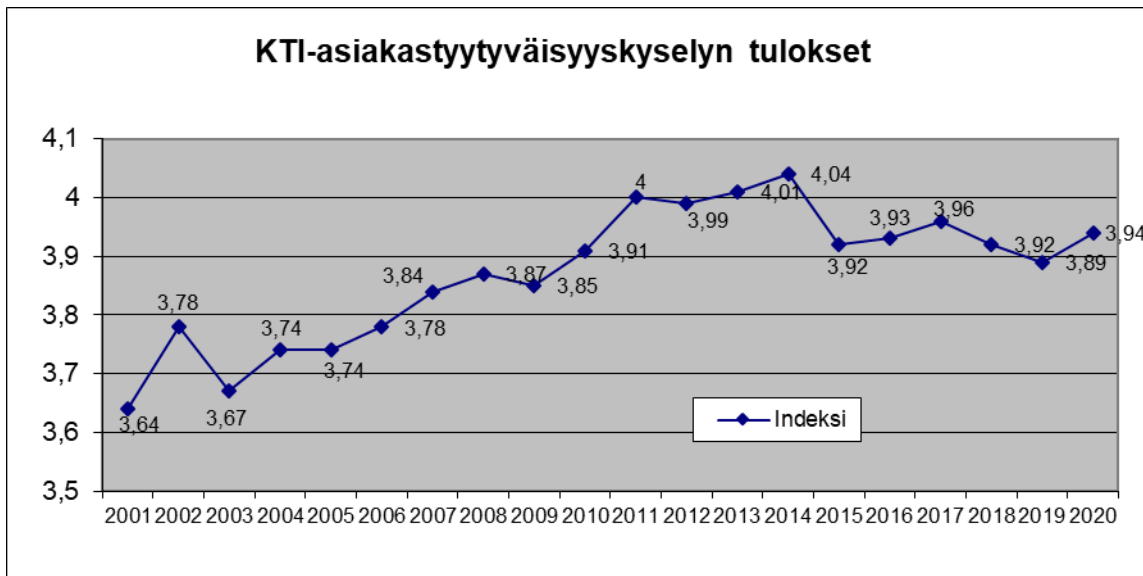
Kehitetään asiakirjallisen tiedonkäsittelyn yhteentoimivuutta hallinnonalalla. Osallistutaan hallinnonalan metatietojen yhteentoimivuuden selvitystyöhön

Projektia ei käynnistetty vuoden 2020 aikana.

Rakennuslaitos kouluttaa henkilöstöään tukikohtarakentamiseen, ylläpitoon ja purkamiseen.

Projektia ei käynnistetty vuoden 2020 aikana.

1.5.2.2 Asiakastyytyväisyys

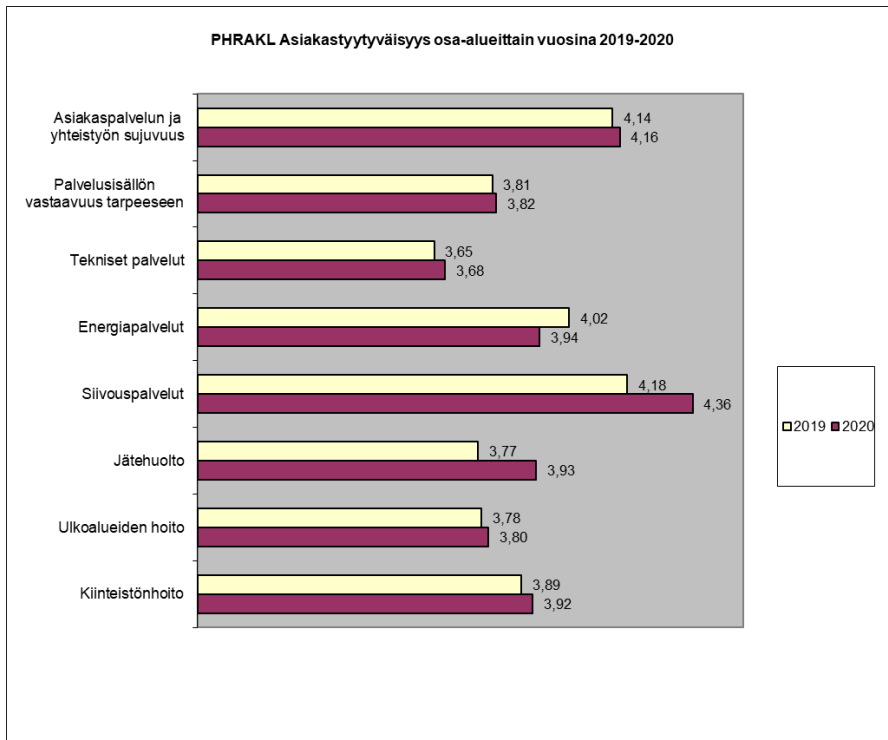
Kuva 27 Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset

Asiakastyytyväisyyskysely toteutettiin erikseen ja eri sisältöisenä tilaaja- ja käyttäjäasiakkailla. Tutkimuksen toteuttaja oli Kiinteistötieto KTI Oy. Asiakastyytyväisyyden viitearvona käytettiin käyttäjätyytyväisyyttä, joka oli soveltaen vertailukelpoinen aiempien vuosien tuloksiin.

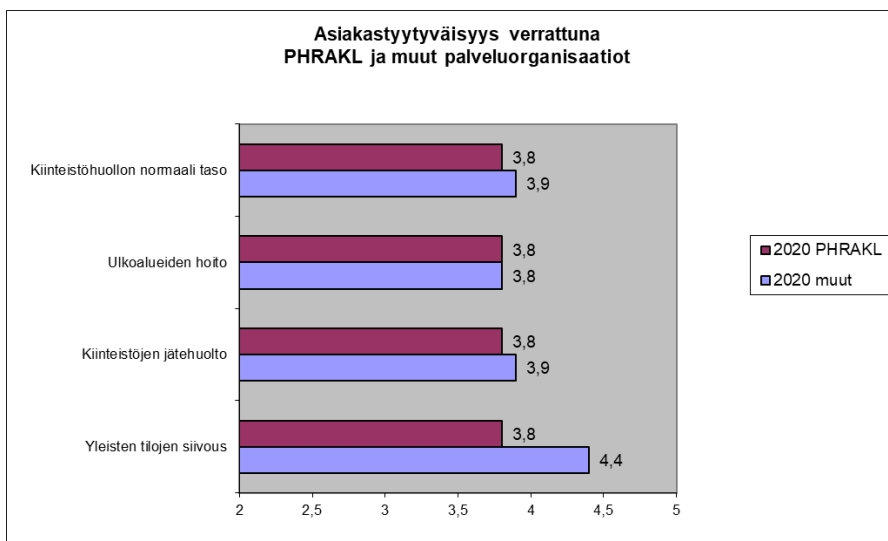
Käyttäjäasiakkaat saivat Rakennuslaitoksen tuottamat ylläpitopalvelut käyttämiinsä tiloihin toisen tahon tilaamana. Näiltä asiakkailta kysyttiin mielipidettä Rakennuslaitoksen palveluiden eri osa-alueiden laadusta ja toteutuksesta sekä asiakaspalvelusta ja yhteistyöstä. Käyttäjien kysely toteutettiin sähköisenä kyselynä. Vastausprosentti oli 47.

Tilaaja-asiakkaiksi oli määritelty ne tahot, jotka vastasivat palvelusopimusten laatimisesta sekä palveluiden ja Rakennuslaitoksen toiminnan ohjauksesta. Tilaaja-asiakkailla kysyttiin sopimus- ja raportointikäytäntöjen toimivuudesta, asiantuntijapalveluista sekä yhteistyöstä. Tilaajakysely toteutettiin puhelinhaastattelututkimuksena. Vastausprosentti oli 76.

Asiakastyytyväisyyden tavoitearvot vuodelle 2020 asteikolla 1-5 olivat tilaajatytyväisyyden osalta 3,9 ja käyttäjätyytyväisyyden osalta 3,9. Toteutuneet indeksit olivat tilaajatytyväisyyden osalta 3,61 ja käyttäjätyytyväisyyden osalta 3,94. Käyttäjätyytyväisyys nousi kahteen edelliseen vuoteen nähden, tilaajatytyväisyys hieman laski. KTI Kiinteistötieto Oy:n asiakastyytyväisyysvertailuun osallistuneiden vastaavien toimijoiden keskiarvotyytyväisyys palveluihin vuonna 2020 oli 3,79.

Kuva 28 Asiakastytyväisyys osa-alueittain

Kuva 29 Asiakastytyväisyys verrattuna muihin palveluorganisaatioihin

Asiakasreklamaatiot

Kertomusvuoden 2020 aikana kirjattiin kymmenen virallista reklamaatiota. Reklamaatiot käsiteltiin ja niihin vastattiin. Lisäksi asiakastukikeskus vastaanotti reklamaation tyyppisiä asiakaspalautteita, jotka käsiteltiin asiakkaan kanssa tapauksittain palveluyksiköissä tai niihin vastattiin sähköpostitse.

1.5.2.3 Hallintopalvelut

Hallintopalveluissa tehtiin yhteensä 90 henkilötyövuotta (76) jakautuen seuraavasti: johto ja yleishallinto 31 (23), taloushallinto 8 (11), palkka- ja henkilöstöhallinto 9 (9), tietohallinto 5 (5), tiedonhallinta 5 (5), hankintatoimi 23 (15) ja valmius-, turvallisuus- ja riskienhallinta 10 (7). Hallinnon veloitus liikevaihdosta oli 4,6 % (4,7 / 4,4).

Hallintopalveluihin rekrytoitiin määräaikaista henkilöistä toteuttamaan hallinnollisen lakkauttamisen edellyttämiä lisätehtäviä.

Hallintopalvelujen painopiste oli Puolustuskiinteistöt hankkeen valmistelussa ja Rakennuslaitoksen hallinnollisessa lakkauttamisessa.

Tiedonhallinta

Vuonna 2020 kehitettiin edelleen keskitettyä kirjaamotoimintaa sekä valmistauduttiin tiedonhallinnan osalta Puolustuskiinteistöt -muutokseen. Tiedonohjaustyössä yhtenäistettiin Puolustuskiinteistöjen tehtäväluokitusta Senaatti-kiinteistöjen tehtäväluokituksen kanssa soveltuvin osin. Piirustusarkistoissa valmisteltiin yhtenäistä Piirustusarkistopalvelua, johon siirryttiin vuoden 2021 alussa.

Vuonna 2020 Puolustushallinnon rakennuslaitoksen asiarekisteriin avattiin 2656 asiaa ja kirjattiin 13885 asiakirjaa. Laitoksessa tilastoitiin vuonna 2020 167 tietopyyntöä, joista 149 kohdistui piirustusarkistoon (vuonna 2019 piirustusarkistossa 90 tietopyyntöä).

Tietohallinto

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen TUVE-palveluiden käyttöönottoprojekti päättyi maaliskuussa 2020 ja laitos siirtyi TUVEn jatkuvien palveluiden käyttäjäksi. Tämän jälkeen käynnistettiin TUVE2.0 -projekti, jossa suunniteltiin ja toteutettiin Rakennuslaitoksen Tuve-palveluiden siirto Puolustuskiinteistöille. Muissa ICT-muutosprojekteissa suunniteltiin ja toteutettiin integraatiot Senaatti-kiinteistöjen ympäristöön ja turvattiin Puolustuskiinteistöjen toiminnan aloittaminen vuoden 2021 alusta.

Valmius

Rakennuslaitoksen valmiudessa edettiin Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen kanssa sovitulla tavalla, vaikkakin Puolustuskiinteistöt-hanke ja Korona-tilanne ei täysimääräisesti mahdollistanut tehtävien suunniteltua toteutusta. Keskeisin tehtävä oli saattaa loppuun palveluyksiköiden ja sovittujen kohteiden suunnittelutyö. Tehtävässä onnistuttiin hyvin ja määräajassa. Kooste antaa hyvän pohjan jatkaa Puolustuskiinteistöjen ja siinä oleva uuden organisaation mukaista valmiussuunnittelutyötä.

Loppuvuodesta käynnistettiin Puolustuskiinteistöjen ja Puolustusvoimien välisen varautumissopimuksen valmistelu voimassa olevan Sotataloussopimuksen pohjalta.

Rakennuslaitoksen yksittäisiä henkilöitä osallistui Puolustusvoimien alueellisille maanpuolustuskursseille, MPOK-johtamisen opintokokonaisuuksiin ja turvallisuusalan koulutukseen suunnitellusti.

Turvallisuus

Rakennuslaitoksen turvallisuustehtävät lisääntyivät mm. hankintasopimusten valmisteluun, TUVE-projektiin ja turvallisuusvaatimusten tarkentumiseen liittyen. Turvallisuuden johtoryhmä ja tilannekatsaus vakiinnutettiin osaksi normaalia toimintaa. Henkilöstön turvallisuuskoulutusta jatkettiin suunnitelmallisesti sekä sisäisesti että Puolustusvoimien kursseilla.

Turvallisuuden ja valmiuden yhteistyötä hankintojen kanssa tiivistettiin ja aikataulutettiin, mitkä tulevat näkymään hankintojen kaupallisen valmistelun ja tarjouspyyntöjen aiempaan paremmassa koordinaatiossa ja tehokkaammassa ajankäytössä. Kyseistä asiaa ohjaava toimintatapamalli ja -ohje otetaan käyttöön Puolustuskiinteistössä.

Kuluneena vuonna raportoitiin 68 poikkeamailmoitusta, jotka käsiteltiin pääsääntöisesti palveluyksiköiden sisäisin toimin ja turvallisuuden tilannekatsauksessa. Uutena poikkeamana todettiin korona-saastuneiden tilojen ilmaantuminen, mistä olisi voinut olla seurauksena oman ylläpitohenkilöstön Korona-sairastuminen. Aiheesta reklamoiitiin kahdesti asiakkaalle.

Työturvallisuuspäällikkö saatiin rekrytoitua 1.6.2020 ja koulutettua, minkä ansioista Rakennuslaitoksen työsuojelua käsittelevä kokonaisselvitys saatiin koottua alkusyksyllä 2020. Selvitystä hyödynnetään tulevan Puolustuskiinteistöjen työturvallisuuden organisoinnissa ja tehtävissä.

Tietoturvallisuus

Tietoturvallisuuden vastuualueelle ohjeistettiin vuonna 2020 Turvallisuusluokitusasetuksen ja Tiedonhallintalain asettamat vaatimukset Puolustushallinnon rakennuslaitokselle. Lisäksi osallistuttiin Senaatti-konsernin yhteisen tietoturvaohjeistuksen laatimiseen. Tietoturva osallistui myös Puolustuskiinteistöt -hankkeen ICT ja tiedonhallinta -projektiin sekä toimialasidonnaisten järjestelmien toimittajien tietoturva-auditointeihin. TLIII -luokan tietojenkäsittely-ympäristölle tuotettiin toimintamalli, ympäristöä kehitettiin edelleen sekä tehtiin ympäristöön esiauditointi. Tietoturvallisuus osallistui myös Operatiivisten suojatilojen suojaustasojen tarkastamisprojektiin. Tietoturvallisuus valmistautui myös KYHA-harjoitukseen, joka kuitenkin peruttiin Koronaepidemian vuoksi.

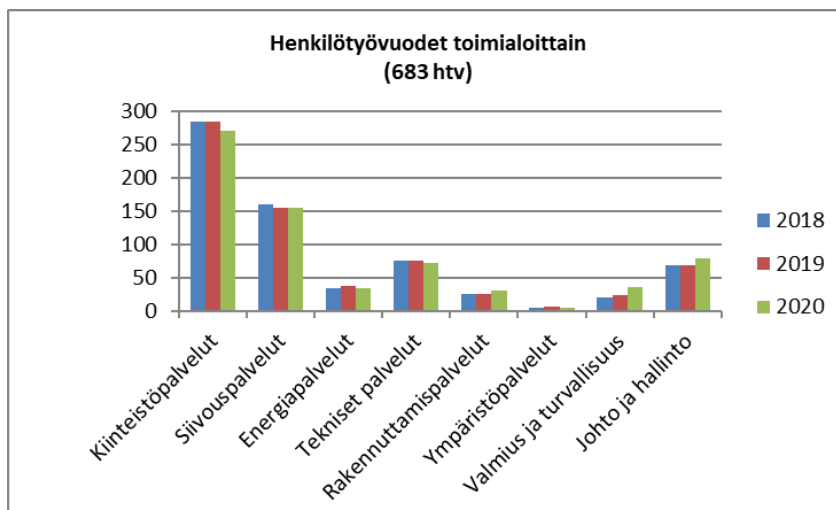
1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Henkilöstön määrä

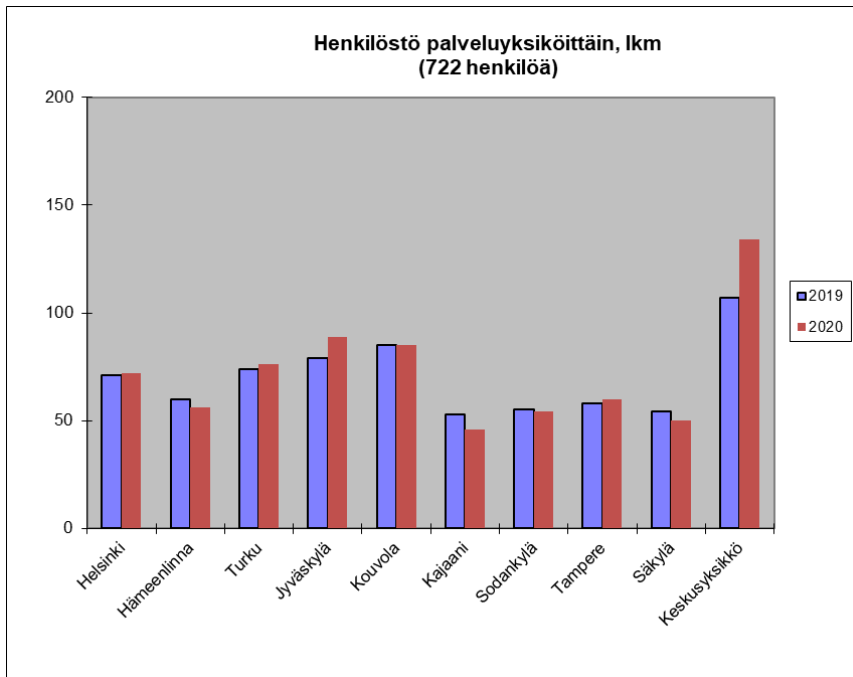
Rakennuslaitoksen henkilötövuosien määrä vuonna 2020 oli 683. Henkilöstömäärä oli toimintavuoden lopussa 722 (696).

Taulukko 199 Henkilötövuodet toimialoittain

Toimiala	2018	2019	2020
Kiinteistöpalvelut	284	284	271
Siivouspalvelut	159	154	155
Energiapalvelut	34	37	35
Tekniset palvelut	75	75	71
Rakennuttamispalvelut	25	26	30
Ympäristöpalvelut	5	6	5
Valmius ja turvallisuus	21	24	36
Johto ja hallinto	68	69	80
Yhteensä	673	675	683

Kuva 30 Henkilötövuodet toimialoittain

Kuva 31 Henkilöstö yksiköittäin

Henkilöstön palvelusuhderakenne

Vakinaisessa palvelussuhteessa oli vuoden lopussa 693 henkilöä (662) ja määräaikaisessa 29 henkilöä (34). Määräaikaisten osuus koko henkilöstöstä oli 4,0 % (4,9).

Vakinaisesta henkilöstöstä kokoaikaisia oli 654 henkilöä (618). Osa-aikaisia oli 42 henkilöä (46).

Osa-aikaeläkkeellä oli 5 henkilöä (6), joista kertomusvuoden aikana osa-aikaeläkkeelle siirtyneitä oli 1 henkilö (2).

Sukupuolijakauma

Miesten osuus henkilöstöstä vuonna 2020 oli 62 % (64) ja naisten osuus 38 % (36).

Ikärakenne

Henkilöstön keski-ikä oli 50 v 6 kk (50 v 6 kk) vuotta. Naisten keski-ikä oli 50 v 5 kk ja miesten 50 v 6 kk. 45 - 65 -vuotiaita oli 70% (72) koko henkilöstöstä. Yli 54-vuotiaita oli 43 % (49).

Koulutus

Rakennuslaitoksessa käytettiin koulutukseen yhteensä 658 koulutuspäivää (1 215). Koulutuspäivien määrä oli 1,0 (1,8) henkilötyövuotta kohti.

Henkilöstön lähtövaihtuvuus

Keskimääräinen eläkkeelle lähtöikä vuonna 2020 oli 63 v 5 kk (63 v 11 kk).

Kertomusvuonna siirtyi eri eläkkeille 33 henkilöä (44). Vanhuuseläkkeelle siirtyi 22 henkilöä (34), osatyökyvyttömyys- tai osa-aikaeläkkeelle 3 henkilöä ja työkyvyttömyyseläkkeelle 8 henkilöä (4).

Uuden työnantajan palvelukseen siirtyi 10 henkilöä (12).

Työtyytyväisyys

Vuonna 2020 toteutettiin työtyytyväisyystutkimus. Tavoitteeksi asetettu tavoitearvo 3,5 saavutettiin. Kyselyn kokonaistulos nousi hieman edellisestä vuodesta ja oli kertomusvuonna 3,52 (3,51) asteikolla 1–5. Tyytyväisimpiä Rakennuslaitoksessa oltiin työn sisältöön ja vaikuttamismahdollisuuksiin (3,91) sekä työnantajakuvaan ja arvoihin (3,90).

Maanpuolustustahto sai myös hyvän arvosanan (4,54). Kehitettävää oli vuorovaikutuksessa ja viestinnässä (3,12) sekä palkkauksessa (3,09).

Rakennuslaitoksessa naisten työtyytyväisyyden taso (3,65) oli reilut kaksi kymmenystä parempi kuin miesten (3,44).

Palveluyksiköittäin tarkasteltuna parhaan tuloksen 3,79 (3,72) saavutti keskusyksikkö. Tulostaan paransivat merkittävimmin edelliseen kyselyyn verrattuna Kajaanin sekä Säkyän palveluyksiköt.

VMBaro-kyselyn vastausprosentti oli 67 (66).

Taulukko 20 Henkilöstötunnuslukujen yhteenveto

		VUOSI	MUUTOS	VUOSI	MUUTOS	VUOSI
		2020	vuoteen 2019	2019	vuoteen 2018	2018
HENKILÖSTÖPANOKSET (omat)						
Henkilöstö	lkm	722	3,7	696	0,9	690
Henkilötyövuodet	htv	683	1,2	675	0,3	673
Henkilöstön keski-ikä	vuotta	50v6kk		50v6kk		51v6kk
Tehty työaika/vuosityöaika	%	81,2	2,1	79,1	1,1	78,0
Palkkasumma	1000euroa	30 748	3,4	29 728	4,9	28 332
Tehdyn työajan palkat	1000euroa	24 772	5,8	23 409	4,2	22 476
Väiilliset työvoimakustannukset	1000euroa	15 393	2,8	14 970	8,1	13 843
Työvoimakustannukset yht.	1000euroa	40 165	4,7	38 378	5,7	36 319
Väiillisten työvoimakustannusten osuus tehdyntöajan palkoista	%	62,1	-1,8	63,9	2,4	61,6
HENKILÖSTÖN TILA						
Työtyytyväisyysindeksi 1 - 5	indeksi	3,52		3,51		3,55
Lähtövaihtuvuus (uusi työnantaja)	henkilöä	10	-16,7	12	0,0	12
Työkyyttömyyseläkkeelle siirtyminen	henkilöä	8	100,0	4	0,0	4
Sairauspoissaolot/henkilötyövuosi	pv/htv	11,2	-2,6	11,5	-12,9	13,2
Tapaturmapoissaolot/henkilötyövuosi	pv/htv	1,0	66,7	0,6	-33,3	0,9
Sairauspoissaolot/vuosityöaika	%	4,4	-6,4	4,7	-11,3	5,3
HENKILÖSTÖINVESTOINNIT						
Työterveyspalvelut	euro/htv	666	-34,8	1 022	7,4	952
Henkilöstökoulutus	euro/htv	426	-42,7	744	-7,5	804
Henkilöstökoulutus	pv/htv	1,0	-44,4	1,8	-18,2	2,2
Koulutustasoindeksi	indeksi	3,7		3,6		3,6
HENKILÖSTÖN TEHOAKUUS						
Henkilötyövuoden hinta	euro/htv	58 807	3,4	56 856	5,4	53 966
HENKILÖSTÖN ARVO *)	1000euroa	319 972	1,9	314 071	14,1	275 331

*) henkilöstön arvo = (keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä-keski-ikä)*tehdyntöajan palkat

1.7 Tilinpäätösanalyysi

1.7.1 Rahoituksen rakenne

Rakennuslaitoksen toiminta oli lähes täysin nettobudjetoitu. Tulorahoituksen osuus ylijäämän palautus vähennettynä oli 97,2 % (156,5milj. euroa) ja talousarviorahoituksen 2,8 % (4,5 milj. euroa).

Tuloista laskutettiin Puolustusvoimilta 82,1 % (128,4 milj. euroa), yrityksiltä 15,5 % (24,3 milj. euroa) ja muilta 2,4 % (3,8 milj. euroa). Yrityslaskutus koostui pääosin Senaatti-kiinteistöjen rakennuttamis- ja asiantuntijapalvelutoimeksiannoista ja muusta laskutuksesta (17,8 milj. euroa) sekä Millog Oy:n (2,0 milj. euroa) ja Leijona Catering Oy:n (1,4 milj. euroa) laskutuksesta. Muiden osuus koostuu laskutuksesta kotitalouksilta 0,2 milj. euroa, kunnilta 0,1 milj. euroa, muilta valtion virastoilta 0,9 milj. euroa, Huoltovarmuuskeskukselta 0,6 milj. euroa sekä tuottavuushankkeiden itselaskutuksesta 1,8 milj. euroa.

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Momentin 12.27.01 Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tulot tuloarvio oli 8 000 euroa. Puolustusvoimille palautettiin toiminnan ylijäämää 2 800 000 euroa. Momentin toteumaksi jäi palautuksen jälkeen 61 400 euroa.

Momentin 12.27.01 bruttotulot olivat 156,5 milj. euroa. Bruttotulot olivat 8,3 % talousarviota suuremmat ja 0,2 % vuoden 2019 toteumaa pienemmät. Talousarvioon verrattuna bruttotulojen lisääntyminen johtui teknisten palveluiden ja rakennuttamispalveluiden tilausten arvioitua suuremmasta määrästä.

Puolustusministeriön hallinnonalan vuoden 2020 tuottavuusmäärärahaa (27.01.21) käytettiin 0,9 milj. euroa RAKDIGI 2020 -hankkeeseen, tiedonhallinnan kokonaiskuvan parantamiseen ja kiinteistöjen energiatehokkuutta parantaviin hankkeisiin.

Puolustusministeriön hallinnonalan vuoden 2019 tuottavuusmäärärahaa (4.19.27.01.21) käytettiin 0,7 milj. euroa RAKDIGI 2020 -hankkeeseen, kiinteistöjen energiatehokkuutta parantamista tukeviin selvitykseen ja hankkeisiin, jätteiden lajittelun tehostamiseen ja sähköisen piirustusaineiston hallinnan kehittämiseen.

Puolustusministeriön myöntämää Puolustusvoimien kiinteistömenot (27.10.01.1) määrärahaa käytettiin Puolustuskiinteistöt -hankkeeseen sekä TUVE-hankkeeseen yhteensä 2,7 milj. euroa.

Valtion talous-, henkilöstö- ja toimitilahallinnon tietojärjestelmät (4.19.28.70.02) määrärahaa käytettiin Tilha-järjestelmän jatkamisesta aiheutuviin kustannuksiin 0,1 milj. euroa. Uusi järjestelmä otettiin käyttöön helmikuussa 2020.

Osaamisen kehittäminen (28.60.12) määrärahaa käytettiin 16 783 euroa.

Arvonlisäverotulot (11.04.01) olivat 6,0 milj. euroa ja pienenevät 8 % vuodesta 2019.

Arvonlisäveromenot (27.01.29) olivat 27,3 milj. euroa ja pienenevät 3 % edellisvuodesta.

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Tuotot olivat 156,5 milj. euroa ja pysyivät kokonaisuutena edellisvuoden tasolla.

Toiminnan kulut kasvoivat 2,2 milj. euroa (1,4 %) 161,6 milj. euroon. Kuluihin sisältyi tuottavuus- ja muiden erillismäärärahojen käyttöä 4,3 milj. euroa.

Henkilöstökulut kasvoivat 1,7 milj. euroa (4,8 %). Kuluihin sisältyi lomapalkkavelan lisäystä 0,5 milj. euroa.

Aineet ja tarvikkeet varaston muutos huomioiden pienenevät 3,9 milj. euroa (7,2 %) 50,4 milj. euroon. Lämmitys, sähkö ja vesi pienenevät yhteensä 4,0 milj. euroa. Sähkö pieneni 1,5 milj. euroa (6,0 %) ja lämmitys 2,3 milj. euroa (11,5 %).

Palvelujen ostoihin käytettiin 69,4 milj. euroa, joka oli 9,0 % edellisvuotta enemmän. Suunnitelman mukaiset poistot pienenevät 19,1 % ja olivat 0,1 milj. euroa.

1.7.4 Tase

Taseen loppusumma oli 18,6 milj. euroa, joka oli 32 % eli 9,0 milj. euroa edellisvuotta vähemmän.

Vastaavaa

Käyttöomaisuuden kirjanpitoarvo kasvoi 0,2 milj. euroa. Käyttöomaisuutta hankittiin 0,2 milj. eurolla. Poistot olivat 0,1 milj. euroa.

Vaihto- ja rahoitusomaisuuden kirjanpitoarvo pieneni yhteensä 9,1 milj. euroa. Vaihto-omaisuuden arvo pieneni 0,4 milj. euroa 2,6 milj. euroon. Lyhytaikaiset saamiset pienenevät 8,8 milj. euroa 15,7 milj. euroon. Osa asiakkaista maksoi laskunsa ennen eräpäivää vuoden 2020 puolella, jotta tilinpäätökseen ei jäisi laskuja avoimeksi.

Vastattavaa

Lyhytaikainen vieras pääoma pieneni 9,0 milj. euroa 15,5 milj. euroon. Ostoreskontra maksettiin tyhjäksi 31.12.2020 ja hankintoihin liittyvinä velkoina tilinpäätökseen jäi vain siirtyvinä erinä kirjatut 8,1 milj. euroa. Palkkoihin liittyviä tilityseriä jäi avoimeksi 0,8 milj. euroa. Lomapalkkavelka kasvoi 0,5 milj. euroa 6,6 milj. euroon.

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Tunnistettujen kehittämistarpeiden tulokset vuodelta 2020

Puolustuskiinteistöt valmisteluhankkeeseen ja sen toimeenpanoon osallistuminen

Rakennuslaitoksen toiminnan painopiste vuonna 2020 oli hallitusohjelmaan sisältyvän Puolustuskiinteistöt-hankkeen toimeenpanoon liittyvissä tehtävissä.

Puolustusministeriö linjasi vuotta 2020 koskevien tulosneuvottelujen yhteydessä, että Puolustuskiinteistöt –hankkeen valmistelun aikana Rakennuslaitoksen toiminnan tulee jatkaa ilman valmiuden ja varautumisen tai kiinteistönpidon merkittävää tason laskua. Laajakantoisia strategisia kehittämishankkeita ei käynnistetty.

Yhteistoimintalain (YTL 4, 17§) mukainen työnantajan velvollisuus käydä vuoropuhelua henkilöstöryhmien kanssa toteutettiin 8. – 21.12.2020 välisenä aikana. Käsiteltävinä asioina olivat yhdistymisen taustat sekä 17 §:ssä olevat asiat: palkitseminen, palkkiot, työsuhte-edut ja muut etuudet, mökit ja virkistysalueiden käyttö sekä työterveyshuolto.

Rakennuslaitoksen hallinnollinen lakkauttaminen

Rakennuslaitoksen hallinnollinen lakkauttaminen toimeenpantiin erillisenä projektina laitoksen johtajan hyväksymän suunnitelman mukaan. Samalla hallinnollisen lakkauttamisen edellyttämät toimenpiteet sovitettiin yhteen Puolustuskiinteistöjen perustamishankkeen kanssa.

Puolustusvoimien tilaamien palveluiden varmistaminen katkoksitta

Rakennuslaitos turvasi puolustusvoimien palvelusopimuksen mukaiset palvelut katkoksitta asetettujen laadullisten tavoitteiden ja aikataulujen mukaisesti. Maaliskuussa 2020 liikkeelle lähtenyt koronaepidemia vaikutti merkittävästi Rakennuslaitoksen toimintaan ja aiheutti ylimääräisiä palvelusopimukseen kuulumattomia kustannuksia.

Vuoden 2020 vahvistuslausuma

Puolustushallinnon rakennuslaitoksessa on toteutettu sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset sisäisen valvonnan menettelyt. Sisäisellä valvonnalla varmistettiin Rakennuslaitoksen talouden ja toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus, laitoksen hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaaminen ja laitoksen johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot taloudesta ja toiminnasta.

Rakennuslaitoksen sisäinen valvonta perustui pääosin johdon tekemään valvontaan. Ensisijainen vastuu kunkin yksikön toiminnan sisäisestä valvonnasta oli kullakin yksiköllä itsellään. Rakennuslaitoksessa ei ollut erillistä sisäistä tarkastusta. Sisäinen valvonta muodostui Rakennuslaitoksen toimintaa koskevista ohjeista, menettelytavoista ja tietojärjestelmistä. Johdon sisäistä valvontaa tuki laitoksen toimintamallien auditointi ja riskienarviointityö, jota Rakennuslaitoksessa suorittivat tehtäviin erikseen nimetyt henkilöt.

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen kirjanpitoyksikkötehtävien osalta sisäinen valvonta liittyi taloushallinnon toimintaprosesseihin, hyväksymisvaltuuksiin ja sisäisiin kontroleihin, joista oli määrätty Rakennuslaitoksen taloussäännössä. Rakennuslaitoksen taloussääntö ja työjärjestys olivat keskeisiä ohjeistuksia ja prosessit oli kuvattu Rakennuslaitoksen toimintamallissa.

Rakennuslaitoksen johto on Rakennuslaitoksen hallinnollisen lakkauttaminen projektissa ja osana johtoryhmätyötä arvioinut täyttääkö sisäinen valvonta ja siihen kuuluva riskienhallinta sille valtion talousarvioasetuksen 69 §:ssä (1243/1992) säädetyt tavoitteet ja todennut, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät niille säädetyt vaatimukset.

Rakennuslaitoksen työjärjestys päivitettiin vastaamaan vuoden 2020 alusta tehtyä organisaatiomuutosta ja samassa yhteydessä päivitettiin taloussääntö.

1.9 Arviointien tulokset

Rakennuslaitoksesta ei kertomusvuonna tehty ulkoisia arviointeja.

1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Rakennuslaitoksessa ei kertomusvuonna ollut väärinkäytöksiä.

2. Talousarvion toteumalaskelma

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2020	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	6 479 936,75	5 976 882	5 976 882,17	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	6 479 936,75	5 976 882	5 976 882,17	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	32 952,03	8 000	61 400,18	53 400,18	768
12.27.01. Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tulot (netto)	32 952,03	8 000	61 400,18	53 400,18	768
Tuloarviotilit yhteensä	6 512 888,78	5 984 882	6 038 282,35	53 400,18	101

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2020 määrärahojen		Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2020	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2020	Käyttö vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
27. Puolustusministeriön hallinnonala	30 174 401,36	30 975 195	30 975 193,74		30 975 193,74	0,91	745 152,58	4 372 818,58	4 372 817,67	0,00
27.01.21. Puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (S2)	1 090 000,00	909 000	909 000,00		909 000,00	0,00	745 152,58	1 654 152,58	1 654 152,58	
27.01.29. Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	28 284 401,36	27 347 529	27 347 528,65		27 347 528,65	0,00				
27.10.01. Puolustusvoimien toimintamenot (netto) (S2)	800 000,00	2 718 666	2 718 665,09		2 718 665,09	0,91		2 718 666,00	2 718 665,09	0,00
27.10.01.1. Kiinteistömenot	800 000,00	2 718 666	2 718 665,09		2 718 665,09	0,91		2 718 666,00	2 718 665,09	0,00
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	462 821,92	50 230	50 229,50		50 229,50	0,00	70 000,00	70 000,00	70 000,00	0,00
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	70 513,92	33 447	33 446,50		33 446,50	0,00				
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (A)	18 808,00	16 783	16 783,00		16 783,00	0,00				
28.70.02. Valtion talous-, henkilöstö- ja toimitilhallinnon tietojärjestelmät (S3)	373 500,00						70 000,00	70 000,00	70 000,00	0,00
Määrärahatilit yhteensä	30 637 223,28	31 025 424	31 025 423,24		31 025 423,24	0,91	815 152,58	4 442 818,58	4 442 817,67	

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Puolustushallinnon rakennuslaitoksella ei ole esitettävää valtuuksien osalta.

3. Tuotto- ja kululaskelma

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2020 - 31.12.2020		1.1.2019 - 31.12.2019	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	-154 521 824,92		-156 244 427,97	
Muut toiminnan tuotot	<u>-1 979 029,36</u>	-156 500 854,28	<u>-578 090,05</u>	-156 822 518,02
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	50 056 153,09		53 926 135,80	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	365 121,10		381 442,11	
Henkilöstökulut	37 844 969,51		36 095 847,41	
Vuokrat	2 488 408,46		2 658 277,76	
Palvelujen ostot	69 419 474,25		64 442 099,75	
Muut kulut	1 331 575,72		1 732 209,46	
Poistot	<u>83 013,35</u>	<u>161 588 715,48</u>	<u>102 552,17</u>	<u>159 338 564,46</u>
JÄÄMÄ I		5 087 861,20		2 516 046,44
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	-1 279,23		-1 357,94	
Rahoituskulut	<u>4 126,50</u>	2 847,27	<u>2 130,12</u>	772,18
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	-955,52		-39 272,78	
Satunnaiset kulut	<u>100,00</u>	<u>-855,52</u>	<u>7 815,48</u>	<u>-31 457,30</u>
JÄÄMÄ II		5 089 852,95		2 485 361,32
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	-5 976 882,17		-6 479 936,75	
Suoritettujen arvonlisäverot	<u>27 380 568,21</u>	<u>21 403 686,04</u>	<u>28 354 915,28</u>	<u>21 874 978,53</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-26 493 538,99</u>		<u>-24 360 339,85</u>

4. Tase

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tase

	1.1.2020-31.12.2020		1.1.2019-31.12.2019	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIK. SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		0,00		0,00
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennelmat	4 069,53		4 850,67	
Koneet ja laitteet	264 794,98		97 186,77	
Kalusteet	<u>45 810,59</u>	314 675,10	<u>46 586,38</u>	148 623,82
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		314 675,10		148 623,82
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Aineet ja tarvikkeet	<u>2 563 715,38</u>	2 563 715,38	<u>2 928 836,48</u>	2 928 836,48
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	9 824 516,37		19 052 953,27	
Siirtosaamiset	131 337,00		44 180,04	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>5 768 604,92</u>	15 724 458,29	<u>5 402 708,29</u>	24 499 841,60
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Muut pankkitilit	<u>12 800,00</u>	<u>12 800,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		18 300 973,67		27 428 678,08
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>18 615 648,77</u>		<u>27 577 301,90</u>

	1.1.2020-31.12.2020		1.1.2019-31.12.2019	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-5 721 806,44		-5 721 806,44	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	8 789 379,06		6 724 105,16	
Pääoman siirrot	26 527 215,34		26 425 613,75	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-26 493 538,99</u>	3 101 248,97	<u>-24 360 339,85</u>	3 067 572,62
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Ostovelat	8 079 965,01		16 671 636,89	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	-559,00		806 771,95	
Edelleen tilittävät erät	842 503,49		794 136,09	
Siirtovelat	6 592 195,02		6 237 074,13	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>295,28</u>	<u>15 514 399,80</u>	<u>110,22</u>	<u>24 509 729,28</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		15 514 399,80		24 509 729,28
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>18 615 648,77</u>		<u>27 577 301,90</u>

5. Liitetiedot

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperusteista ja vertailtavuudesta

Erillistilausten ja pieninvestointien keskeneräinen tuotanto on laskutettu ja sisältyy tuottoihin.

Yhteistoiminnan kustannusten korvausten ja yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuuksien tilien numerointi ja sijainti tilikarttahierarkiassa muuttuivat vuoden 2020 alussa. Tilien kertymät raportoidaan tuotto- ja kululaskelmassa tilikarttahierarkian mukaisesti laskelman rivillä Palvelujen ostot. Aiemmin nämä erät on esitetty omalla rivillään Sisäiset kulut. Tuotto- ja kululaskelmassa esitetyt vuoden 2019 tiedot on muutettu vastaamaan vuoden 2020 käytäntöä.

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tilinpäätöksen liite 2: Nettotulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2020	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
12.27.01. Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tulot (nettobud)	Bruttotulot	156 863 148,74	156 503 089,03		
	Bruttomenot	156 830 196,71	156 441 688,85		
	Nettotulot	32 952,03	61 400,18	53 400,18	768

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2020		Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			Talousarvion 2020 määrärahojen käyttö vuonna 2020	siirto seuraavalle vuodelle		Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2020	Käyttö vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
27.10.01. Puolustusvoimien toimintamenot (nettob) (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	800 000,00	2 718 665,09		2 718 665,09				2 718 665,09	
	Bruttotulot	0,00								
	Nettomenot	800 000,00	2 718 666	2 718 665,09	2 718 665,09	0,91	2 718 666,00	2 718 665,09	0,00	

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Puolustushallinnon rakennuslaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 3.

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Puolustushallinnon rakennuslaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 4.

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2020	2019
Henkilöstökulut	31 124 618,33	29 859 251,53
Palkat ja palkkiot	30 747 603,17	29 636 587,52
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkav elän muutos	377 015,16	222 664,01
Henkilösivukulut	6 720 351,18	6 236 595,88
Eläkekulut	5 558 306,62	5 333 186,81
Muut henkilösivukulut	1 162 044,56	903 409,07
Yhteensä	37 844 969,51	36 095 847,41
Johdon palkat ja palkkiot, josta	1 289 904,23	1 434 703,09
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	0,00	0,00
Johto	0,00	0,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Puolustushallinnon rakennuslaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 6.

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Puolustushallinnon rakennuslaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 7.

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Puolustushallinnon rakennuslaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 8.

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tilinpäätöksen liite 9: Talousarvialoudesta annetut lainat

Puolustushallinnon rakennuslaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 9.

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Puolustushallinnon rakennuslaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 10.

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Puolustushallinnon rakennuslaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 11.

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Puolustushallinnon rakennuslaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 12.

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Puolustushallinnon rakennuslaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 13.

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät

Puolustushallinnon rakennuslaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 14.

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Puolustushallinnon rakennuslaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 15.

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Puolustushallinnon rakennuslaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 16.

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Puolustushallinnon rakennuslaitoksella ei ole raportoitavaa liitteelle 17.

6. Allekirjoitus

Helsingissä 18. päivänä helmikuuta 2021

Puolustuskiinteistöjen hallitus

Teemu Penttilä
puheenjohtaja

Tomi Hytönen
varapuheenjohtaja

Janne Jaakkola
jäsen

Pirjo Pöyhiä
jäsen

Sanna Sianoja
jäsen

Juha Tiuraniemi
jäsen

Mika Kontula
jäsen, henkilöstön edustaja

Matias Warsta
Toimitusjohtaja

Puolustuskiinteistöjen hallitus hyväksyi vuoden 2020 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen kokouksessaan 18.2.2021 puolustusministeriön vahvistettavaksi.

Allekirjoitusten yhteenveto

Allekirjoitusten tunniste f6bf0fc8-4beb-4f39-9b54-de508f768696

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen viimeisen tilinpäätöksen 2020 vahvistaminen 511989 Esitys

TIEDOSTOT

PHRAKL Tilinpäätös
2020_hallitusversio.pdf

PHRAKL_Tilinpaaotos_2020_hallitusversio.pdf_864965_1_1.PDF

ALLEKIRJOITUKSET

Organisaatio

Nimi
Tehtävänimike
Päivä ja aika

Yksityishenkilö

Matias Warsta
toimitusjohtaja
05.03.2021 13:35

Organisaatio

Nimi
Tehtävänimike
Päivä ja aika

Yksityishenkilö

Teemu Penttilä
hallituksen puheenjohtaja
05.03.2021 13:40

Organisaatio

Nimi
Tehtävänimike
Päivä ja aika

Yksityishenkilö

Tomi Hytönen
05.03.2021 13:54

Organisaatio

Nimi
Tehtävänimike
Päivä ja aika

Yksityishenkilö

Janne Jaakkola
05.03.2021 15:48

Organisaatio

Nimi
Tehtävänimike
Päivä ja aika

Yksityishenkilö

Pirjo Pöyhiä
08.03.2021 10:52

Organisaatio

Nimi
Tehtävänimike
Päivä ja aika

Yksityishenkilö

Sanna Sianoja
09.03.2021 12:28

Organisaatio

Nimi
Tehtävänimike
Päivä ja aika

Yksityishenkilö

Juha Tiuraniemi
09.03.2021 16:57

SENAATTI

Organisaatio

Nimi

Tehtävänimike

Päivä ja aika

Senaatti-kiinteistöt

Mika Kontula

10.03.2021 09:45